

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

OKULLARIN BELEDİYELERE BAĞLI BİRİM OLARAK
KURUMSAL GÖREV YAPMADA İŞGÖRENLERİN TUTUMLARI
(AVCILAR İLÇESİ ÖRNEKLEMİ)

İŞLETME ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Erdoğan YILDIRIM

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Tuncay SEVİNDİK

İSTANBUL – 2016

TEZ TANITIM FORMU

YAZAR ADI SOYADI	Erdoğan YILDIRIM
TEZİN DİLİ	Türkçe
TEZİN ADI	Okulların Belediyelere Bağlı Birim Olarak Kurumsal Görev Yapmada İşgörenlerin Tutumları
ENSTİTÜ	İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
ANA BİLİM DALI	İşletme
TEZİN TÜRÜ	Yüksek Lisans
TEZİN TARİHİ	07/01/2016
SAYFA SAYISI	132
TEZ DANIŞMANLARI	Yrd. Doç. Dr. Tuncay SEVİNDİK
DİZİN TERİMLERİ	Okullar, Okulların Kurumsal Bağlılığı, İşgören Tutumları.
TÜRKÇE ÖZET	<p>Bu tez çalışmasında, Okulların Belediyelere Bağlı Birim Olarak Kurumsal Görev Yapmada İşgörenlerin Tutumları (Avcılar İlçesi örnekleme) incelenmiştir. Bu amaçla, literatür taraması yapılmış, Okullar, Okulların Kurumsal Bağlılığı, İşgören Tutumları ile ilgili kavramlar açıklanmıştır. Araştırmanın uygulaması Avcılar İlçesi kamu ve özel kurum, okul öncesi, ilkokul, ortaokul, liselerde çalışan 530 öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler tablo haline getirilmiş ve yorumlanarak sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır.</p>
DAĞITIM LİSTESİ	<ol style="list-style-type: none"> 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne 2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Erdoğan Yıldırım

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

OKULLARIN BELEDİYELERE BAĞLI BİRİM OLARAK
KURUMSAL GÖREV YAPMADA İŞGÖRENLERİN TUTUMLARI
(AVCILAR İLÇESİ ÖRNEKLEMİ)

İŞLETME ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Erdoğan YILDIRIM

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Tuncay SEVİNDİK

İSTANBUL – 2016

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Erdoğan Yıldırım

.../.../2016

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Erdoğan Yıldırım'ın Okulların Belediyelere Bağlı Birim Olarak Kurumsal Görev Yapmada İşgörenlerin Tutumları (Avcılar İlçesi Örnekleme) adlı tez çalışması, jürimiz tarafından İŞLETME anabilim dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Prof. Dr. Ali Osman ÖZCAN

Üye

Yrd. Doç. Dr. Tuncay SEVİNDİK
(Danışman)

Üye

Yrd. Doç Dr. Ebru NERGİZ

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2016

Doç. Dr. Ragıp Kutay KARACA
Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu tez çalışmasında, İstanbul ili Avcılar ilçesi Okulların Belediyelere Bağlı Birim Olarak Kurumsal Görev Yapmada İşgörenlerin Tutumları (Avcılar İlçesi örnekleme) incelenmiştir. Bu amaçla literatür taraması yapılmış ve birinci bölümde giriş, problem, amaç, araştırmanın önemi, sınırlılıklar, tanımlar, ikinci bölümde Toplumların tarihinde okullaşma ihtiyacı, Türk Eğitim sistemi, okullar ve işgörenler, okulları merkezi yapıya bağlı olmayan ülkeler, bu alanda yapılan çalışmalar ve araştırmalar açıklanmış, dördüncü bölümde yöntem, araştırmanın evreni, örnekleme, modeli, hipotezleri, araştırmada kullanılan ölçüm araçları, kullanılan istatistikî analizlere yer verilmiştir. Ayrıca, bulgular kısmında, İstanbul ili Avcılar ilçesi kamu ve özel kurum okullarında görev yapan 530 öğretmen üzerinden çalışma yürütülmüştür. Verilerin istatistikî işlemlerinde SPSS paket programından yararlanılmıştır. Uygulanan anketlere T Testi, Varyans analizleri uygulanmıştır. Analiz sonuçları, tablo haline getirilmiş ve yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma bulgularına dayalı olarak T testinde kararsız, Varyans analizi; yaş değişkeninde kararsız, medeni durum değişkeninde katılmıyorum, öğrenim durumu değişkeninde kararsız, mesleki kıdem değişkeninde kararsız oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okullar, Okulların Kurumsal Bağlılığı, İşgören Tutumları.

SUMMARY

Employee Attitudes on Corporative Tasks in Schools as Affiliated Units to Municipalities in Avcılar District of Istanbul Province examined in this thesis work. A literature based scan was made for this purpose and introduction, problem, purpose, importance of the research, limitations, definitions at the first chapter; schooling needs in civilizations' history at the second chapter; Turkish Education System, schools and employees, countries that schools are not affiliated to central structure, studies and researches that have made on this area described at the fourth chapter; method, research's population, sample, model, hypothesizes, measurement tools that used in the research, statistical analyses that used in the research and has given place to the research. In addition to findings part, a research conducted over 530 teachers who works in public and private schools at Avcılar district of Istanbul province. SPSS package programme used for statistical operations of data. T-Test and ANOVA was applied on surveys. Results have founded by tabulating and commenting of analysis results. According to findings, employees seemed unstable on T-Test; unstable on analysis of variance's age variable, disagree on marriage status, unstable on education level, unstable on vocational level.

Keywords: Schools, School of Corporate Commitment, Employee Attitude

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	1
SUMMARY	2
İÇİNDEKİLER.....	3
KISALTMALAR LİSTESİ	6
TABLolar LİSTESİ	7
ÖN SÖZ.....	14
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
TANIMLAR.....	3
1.1. TANIMLAR	3
1.1.1. Tarihi olaylar	3
1.1.2. Teknolojik gelişme	3
1.1.3. Federal yapıli devlet.....	3
1.1.4. Kentleşme.....	3
1.1.5. Sosyal iletişim platformu	3
1.1.6. Merkezi yönetim modeli	3
1.1.7. Yerel demokrasi.....	4
1.1.8. Eğitsel kalkınma.....	4
1.1.9. Belediye.....	4
1.1.10. Büyükşehir Belediyesi.....	4
1.1.11. Uluslararası Bakalorya (IB) Programı.....	4
1.1.12. Algın Eğitim.....	5
1.2. TOPLUMLARIN TARİHİNDE OKULLAŞMA İHTİYACI	5
1.2.1. Türk Toplumunu.....	5
1.2.2. Avrupa Kıtası	6
1.2.2.1. Alman Toplumunu	6
1.2.2.2. Fransız Toplumunu.....	6
1.2.2.3. Yunanistan Toplumunu.....	7
1.3. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ.....	7
1.4. MISIR ARAP CUMHURİYETİ	8
İKİNCİ BÖLÜM.....	10
TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ, OKULLAR, İŞGÖRENLER VE YEREL SİSTEMLİ ÜLKELER.....	10
2.1. TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ	10
2.2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARI	11
2.2.1. Anaokulu.....	13
2.2.2. Ana sınıfı	13
2.2.3. Uygulama sınıfı.....	13
2.2.4. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Sayısal Veri Bilgileri	14
2.3. İLKÖĞRETİM	14
2.3.1. İlköğretim Kurumları.....	15
2.3.1.1. Gündüzlü okullar.....	15
2.3.1.2. Pansiyonlu Okullar.....	16
2.3.1.3. Yatılı İlköğretim Okullar.....	16
2.3.1.4. Gezici Okullar	17

2.3.2. İlköğretim Kurumlarının Açılma Esasları	17
2.3.3. İlköğretim Kurumlarının Sayısal Veri Bilgileri	17
2.4. ORTAÖĞRETİM KURUMLARI.....	18
2.4.1. Fen Liseleri	18
2.4.2. Sosyal Bilimler Liseleri	19
2.4.3. Anadolu Liseleri	19
2.4.4. Anadolu Öğretmen Liseleri.....	20
2.4.5. Güzel Sanatlar Liseleri.....	21
2.4.6. Spor Liseleri.....	21
2.4.7. Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim Kurumları	22
2.4.8. Anadolu İmam-Hatip Liseleri Ve İmam-Hatip Liseleri	23
2.4.9. Ortaöğretim Kurumlarının Sayısal Veri Bilgileri	23
2.5. EĞİTİM KURUMLARINA YÖNETİCİ GÖREVLENDİRME	24
2.5.1. Yönetici Görevlendirme Şartları	24
2.5.2. Yönetici Görevlendirmede Esas Alınacak Hususlar.....	25
2.5.3. Yönetici Görevlendirme Usulleri	26
2.5.3.1. Müdürlük Görev Süresinin Uzatılması.....	26
2.5.3.2. Müdürlük Görev Süresinin Görev Yapılmakta Olunan Eğitim Kurumunda Uzatılması	26
2.5.3.3. Müdürlük Görev Süresinin Görev Yapılmakta Olunan Eğitim Kurumu Dışında Uzatılması.....	27
2.5.3.4. İlk Defa ve Yeniden Müdür Olarak Görevlendirme	27
2.5.3.5. Müdür Başyardımcılığı Ve Müdür Yardımcılığına Görevlendirme.....	28
2.6. YÖNETİCİ GÖREVLENDİRME ÜZERİNE FİKİRLER.....	28
2.7. İŞGÖRENLER.....	30
2.7.1. Öğretmen.....	30
2.7.1.1. Aday Öğretmen	31
2.7.1.2. Öğretmen	32
2.7.1.3. Uzman Öğretmen	32
2.7.1.4. Müdür	32
2.7.2. Öğretmen Atamaları.....	32
2.8. ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SÜREÇLERİ	34
2.9. ÖĞRETMENLERİN İŞ DOYUMU, STATÜLERİ VE MAAŞLARI	37
2.10. YEREL SİSTEMLİ ÜLKELER.....	39
2.10.1. İngiltere.....	39
2.10.2. Federal Almanya Cumhuriyeti.....	41
2.10.3. İspanya	42
2.10.4. İsveç	44
2.10.5. Belçika	46
2.10.6. Finlandiya	49
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	54
BU ALANDA YAPILAN ÇALIŞMALAR VE ARAŞTIRMALAR	54
3.1. KALKINMA PLANLARI.....	54
3.2. MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI.....	55
3.3. AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTI	57
3.4. KAMU YÖNETİMİ TEMEL KANUNU TASARISI	57
3.5. RAPORLAR	59

3.5.1. Barker Raporu	59
3.5.2. Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi	59
3.5.3. Kamu Yönetimi Araştırması(KAYA).....	60
3.5.4. Acil Eylem Planı	61
3.6. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	61
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	64
PROBLEM, AMAÇ, BULGULAR	64
4.1. PROBLEM.....	64
4.2. AMAÇ.....	65
4.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	66
4.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	67
4.5. ARAŞTIRMANIN SAYILTIARI	67
4.6. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	68
4.6.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	68
4.6.2. Verilerin Toplanması ve Analizi	68
4.6.3. Veri Toplama Araçları	68
4.6.3.1. Demografik Bölüm(kişisel bilgiler)	69
4.7. BULGULAR VE YORUMLAR.....	69
4.7.1. Kurum Değişkenine İlişkin Bulgular.....	69
4.4.2. Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bulgular	83
4.4.3. Yaş Değişkenine İlişkin Bulgular	84
4.4.4. Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bulgular	88
4.4.5. Öğrenim Durum Değişkenine İlişkin Bulgular	89
4.4.6. Mesleki Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular	90
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	111
KAYNAKÇA.....	129
EKLER	-
EK-A Ölçek.....	-
EK-B İzin Belgesi	-

KISALTMALAR LİSTESİ

DMK	: Devlet Memurları Kanunu
İSMEK	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları
LYS	: Lisans Yerleştirme Sınavı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
N	: Veri Sayısı
OECD	: Avrupa Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
ÖSYM	: Öğrenci Seçme Yerleştirme
P	: Anlamlılık Düzeyi
QTS	: Nitelikli Öğretmen Statüsü
Ss	: Standart Sapma
T.B.M.M	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TODAİE	: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
x	: Aritmetik Ortalama
YGS	: Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo-1 Kurum Değişkenine Göre "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları	69
Tablo-2 Kurum Değişkenine Göre "Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel yönetimlerce Verilmelidir" İfadesi İçin Bağımsız Gruplar Grup T-Testi Sonuçları.....	69
Tablo-3 Öğretmenlerin Kurum Değişkenine Göre "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları	70
Tablo-4 Kurum Değişkenine Göre "Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları	70
Tablo-5 Kurum Değişkenine Göre "Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları	70
Tablo-6 Değişkenine Göre "Ders Yılı Süresi Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları	71
Tablo-7 Kurum Değişkenine Göre "Tatil Evreleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir." İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	71
Tablo-8 Kurum Değişkenine Göre "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları	71
Tablo-9 Kurum Değişkenine Göre "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları	72
Tablo-10 Kurum Değişkenine Göre "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları.....	72
Tablo-11 Kurum Değişkenine Göre "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları	72
Tablo-12 Kurum Değişkenine Göre "Okulların Yönetim Birimlerine Görevlendirmeler Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları.....	73
Tablo-13 Kurum Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları	73
Tablo-14 Kurum Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları	74
Tablo-15 Kurum Değişkenine Göre "Velilerin Çocuklarına Karşı Olan Sorumluluk Bilincini Geliştirecek Etkinlikler Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları	74

Tablo-16 Kurum Değişkenine Göre "Velilerin Okullarla Olan İletişimlerini Sağlayacak Destek Birimleri Yerel Yönetimlerce Oluşturulmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları	74
Tablo-17 Kurum Değişkenine Göre "Okula Uyum Sağlayamayan Öğrenci Rehabilitasyon Merkezleri Yerel Yönetimlerce Kurulmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları	75
Tablo-18 Kurum Değişkenine Göre "Yerelde Bulunan Kurumların Bünyelerinde İhtiyaca Göre Okul Öncesi Eğitim Hizmeti Yerel Yönetimlerce Verilmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	75
Tablo-19 Kurum Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları	76
Tablo-20 Kurum Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız GruplarT- Testi Sonuçları	76
Tablo-21 Kurum Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	76
Tablo-22 Kurum Değişkenine Göre "Yetişkinlerin İhtiyaçlarına Dönük Programlar Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları	77
Tablo-23 Kurum Değişkenine Göre "Tüm Öğretim Kademelerinde Görevli İş Görenlerin Ücretleri Yerel Yönetimlerce Ödenmelidir"İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	77
Tablo-24 Kurum Değişkenine Göre "İş Görenlerin, Sosyal Yaşam Standartlarını Koruyacak Projeler Yerel Yönetimlerce Geliştirilmelidir"İfadesi İçin Yapılan Bağımsız GruplarT- Testi Sonuçları	77
Tablo-25 Kurum Değişkenine Göre "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarının Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	78
Tablo-26 Kurum Değişkenine Göre "İş Görenler, Üretim Öncesi, Sonrası Karar Süreçlerine Katılımları Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız GruplarT- Testi Sonuçları.....	78
Tablo-27 Kurum Değişkenine Göre "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir"İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları	79
Tablo 28 Kurum Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları	79
Tablo-29 Kurum Değişkenine Göre "Öğrencilerin, Yükseköğretimde Öğretmenlik Bölümünü Tercih Etmeleri Yerel Yönetimlerce Teşvik Edilmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları	79

Tablo-30 Kurum Değişkenine Göre "Yerel Yönetimler, Öğretmenlik Bölümü Olan Yüksek Öğretim Kurumlarıyla İletişimde Olmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	80
Tablo-31 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları.....	80
Tablo-32 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	80
Tablo-33 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	81
Tablo-34 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Özgürce İfade Etmelerini Sağlayacak Çalışma Ortamı Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	81
Tablo-35 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları.....	82
Tablo-36 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları.....	82
Tablo-37 Kurum Değişkenine Göre "Yerel Yönetimler Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Akademik ve Güvenilirliği Tescilli Kurumlarla Yapmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	82
Tablo-38 Medeni Durum Değişkenine Göre "Okullara arsa tahsisi yerel yönetimlerce yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	83
Tablo-39 Medeni Durum Değişkenine Göre "Semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları.....	83
Tablo-40 Yaş Değişkenine Göre "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	84
Tablo-41 Yaş Değişkenine Göre "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları.....	84
Tablo-42 Yaş Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	84
Tablo-43 Yaş Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları.....	85
Tablo-44 Yaş Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	85

Tablo-45 Yaş Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	86
Tablo-46 Yaş Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	86
Tablo-47 Yaş Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	87
Tablo-48 Yaş Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	87
Tablo-49 Yaş Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	88
Tablo-50 Medeni Durum Değişkenine Göre "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	88
Tablo-51 Medeni Durum Değişkenine Göre "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	88
Tablo-52 Öğrenim Durum Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası Mesleki Gelişimini Sağlayacak İmkânlar Yerel Yönetimlerce Sunulmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	89
Tablo-53 Öğrenim Durum Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası Mesleki Gelişimini Sağlayacak İmkânlar Yerel Yönetimlerce Sunulmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	89
Tablo-54 Kıdem Değişkenine Göre "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	90
Tablo-55 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	90
Tablo-56 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel Yönetimlerce Verilmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	90
Tablo-57 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel Yönetimlerce Verilmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları.....	91
Tablo-58 İşgören Tutum Ölçeğinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır " Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	91
Tablo-59 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları.....	92

Tablo-60 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır ” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	92
Tablo-61 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır ” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	93
Tablo-62 İşgören Tutum Ölçeğinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	93
Tablo-63 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	94
Tablo-64 İşgören Tutum Ölçeğinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu ..	94
Tablo-65 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	94
Tablo-66 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu...	95
Tablo-67 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	95
Tablo-68 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	96
Tablo-69 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	96
Tablo-70 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	96
Tablo-71 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	97
Tablo-72 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	97
Tablo-73 İşgören Tutum Ölçeğinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	98
Tablo-74 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	98
Tablo-75 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	99

Tablo-76 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	99
Tablo-77 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	100
Tablo-78 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	100
Tablo-79 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	101
Tablo-80 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	101
Tablo-81 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	102
Tablo-82 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarını Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	102
Tablo-83 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarının Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	103
Tablo-84 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	103
Tablo-85 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	104
Tablo-86 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	104
Tablo-87 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	105
Tablo-88 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu	105
Tablo-89 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	106

Tablo-90 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	106
Tablo-91 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları.....	107
Tablo-92 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	107
Tablo-93 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları.....	108
Tablo-94 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	108
Tablo-95 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları.....	109
Tablo-96 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu.....	109
Tablo-97 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları	110

ÖN SÖZ

Okul kavramı içerisinde öğretmen, öğrenci, yönetici, bina, araç-gereç, eğitim programları ve çevreyide barındıran büyük bir yapıdır. Yönetilebilirliği ise ayrı bir beceri gerektiren süreçtir. Okullaşma ya da okullardaki süreçlerin günümüz toplumlarında yerel yönetimlerce idare edilmesi bir tartışma konusu olarak gündemdedir. Bunun en önemli gerekçesinde yerelde eğitim sistemlerinin planlanmasında belediyelerin o coğrafyada yaşayan öğrencilerin gelişimlerine daha efektif katkı sağlayacakları inancıdır. Bu bağlamda sürecin ne kadar kabul görüp görmediğini incelemek amacıyla Okulların Belediyelere Bağlı Birim olarak Kurumsal Görev Yapmada İş Görenlerin Tutumlara isimli araştırma ele alınmıştır. Araştırma süresince her türlü desteğini esirgemeyen değerli danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Tuncay SEVİNDİK' e katkılarından dolayı teşekkür ederim. Araştırmamın anketlerinin uygulanması kısmında yardımlarını esirgemeyen Avcılar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne teşekkürlerimi sunarım. Araştırma sürecinde her türlü yardımda bulunan ve adını hatırlayamadığım, anket sürecinde zamanlarını ayırıp ankete dönüt veren resmi ve özel okullarda eğitim veren değerli meslektaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

GİRİŞ

İnsanlık tarihi, dönemlerin özellikleri ile okunur. Dönemlerin okunurluğunun sürekliliği, toplumları biçimlendirebilme özelliğine sahip olabilmesidir. Yakın çağımızda gerçekleşen Fransız ihtilali'nin getirdiği; ulusçuluk, demokrasi, cumhuriyet, adalet, hukuk, anayasacılık, anayasal düzen, özgürlük ve eşitlik gibi kavramlar hızla dünyaya yayılmıştır. Bu kavramlar dünyanın yeniden yapılanmasını sağladı. Çok uluslu imparatorlukların yerini ulus esaslı devletler aldı. Üretimde buhar gücünün kullanılmasıyla, kol gücünden makinelik üretime geçildi. Makinenin üretimi artırdığı görülmesi ile daha fazla üretim çabası için hammadde ve pazar arayışına girildi. Bu durum da sömürgecilik yarışını hızlandırdı.

Toplumların yaşam şekli değişmiş ve nüfus artmış, nüfusun kentlere göçü başlamıştır. Bugöç akışı kentlerde nüfus yoğunluğunu arttırmıştır. Böylece kent sanayisine hazır işgücü oluşmuştur. Bunun yanı sıra nüfusun kentlerde toplanması, kitle toplumunu oluşturmuştur. Bireyler, artık kalabalık yaşamın içindedir. Kalabalık insan kitlelerinin ortak yaşam kültürleri ve ihtiyaçları ile öne çıktıkları görülmektedir. Ortak ihtiyaçların karşılanmasında ve kültürün beslenmesinde kitlelerin, iletişimin vardığı gelişmişlik düzeyi ile harekete geçtiği görülmektedir. Yeni nesil iletişim araçlarının sağladıkları haber platformları, farklı coğrafi alanlarda bulunan insanların ortak değerler, ihtiyaçlar üzerine gerçek ve sanal ortamda ortak hareket etmelerini sağlamaktadır.

Toplumların, gruplarla bireylerin yaşamlarını biçimlendiren ve yönlendiren yeni nesil iletişim araçları tarihi çağı bilgi çağı olarak adlandırmaktadır. Bilgi çağı, dünyanın farklı bölgelerindeki insanların, devletlerin hayatın her alanına dair iletişim ile etkileşimini artırarak küreselleşme ve yerelleşme süreçlerinin gündemleşmesini sağlamaktadır. Yerelleşme, insanların kendilerini yönetme, ihtiyaçlarını belirleme, kaynaklarını değerlendirme, çevreleri hakkında söz sahibi olmak istemeleridir. Merkezi yönetimin genel kararları; amaç farkından, yerel hayatı belirli sınırlarda tutar. Yerellerinde yaşayan insanlar, kentlerinin yönetimlerinden alt yapı, ulaşım, temizlik v.b hizmetleri alırlar. Yerel demokrasi, hizmet ve özgürlükleri geliştirerek merkezi otoritenin genel faaliyetlere yönelimini sağlar. Merkezle ilişkileri dengede tutar. Böylelikle, bireyler bilinçlenir. Yönetime aktif katılma sorumluluğunu edinirler¹.

İnsanlar, yerel yönetimlerce verilen hizmetlerin karar ve sunuluş süreçlerini yerel demokrasinin sağladığı özgür ortamda görebilmektedir. Yerellerinde aldıkları

---

¹ Ahmet Burhan Çakıcı ve Fatma Okur, "Küreselleşme Sürecinde Yerelleşme ve Yerel Demokrasi", *Akademik Bakış Uluslar Arası Hakemli Sosyal Bilimler E – Dergisi*, 2007, ss. 1-27, s.11.

eğitim hizmeti, merkezi otorite tarafından verilmektedir. Bu hizmetin planlama, karar süreçlerine katılımları olmamaktadır. Kararlar, merkezi otoritenin bürokrasi basamaklarından geçirilerek eğitim yönetiminin hizmet üreten alt birimi olan okullarca gerçekleştirilmektedir. Karar ve uygulama farklı olduğu gibi insanların eğitim faaliyetlerine katılmalarını da engellemektedir. İnsanlar, bulunduğu coğrafyalarda hizmeti yerel yönetim birimi olan belediyelerinden alırlar. Hizmetler, informal denetimle önem kazanır. Bireyler, demokratik haklarını kullanarak, belediye yönetimlerini seçimle belirlemektedir. Bireyler, seçimle belirledikleri yönetimin bünyesinde okullarının da olmasını arzu edebilirler². Bu sav düşünülerek okulların belediyelerin bir birimi olarak faaliyetlerini zaman ve yerelde gerçekleşmektedir. Bu bağlamda okulların belediyelere bağlı birim olarak kurumsal görev yapmada iş görenlerin tutumlarını İstanbul ili Avcılar ilçesi örnekleminde araştırılacaktır.

---

² Kemal Köksal, Türkiye’de Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesi, Bir Model nerisi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara,1997, ss.1-7, **(Yayımlanmamış Doktora Tezi)**.

BİRİNCİ BÖLÜM TANIMLAR

1.1. TANIMLAR

1.1.1. Tarihi olaylar

Belli bir alanda meydana gelen; Ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel, dini vb. genel kapsamlı oluşumlardır. Tarihi olaylar geçmişte yaşanmıştır. Yer ve zamanı bellidir. Sebep-sonuç ilişkisi vardır. Toplumlara etkiler. Fransız ihtilali, İstanbul'un Fethi ve Buharın makine sanayinde kullanılmasıdır.

1.1.2. Teknolojik gelişme

Yeni bir malın üretilmesini sağlayan her türlü buluş ve ürün yenilik ile mevcut bir malın üretiminde kullanılan faktörlerin verimliliğindeki artış sonucu daha düşük maliyetle üretilmesini sağlayan süreç, yenilik veya yöntem.

1.1.3. Federal yapıli devlet

İçyapıları itibariyle özerk olan devletlerin oluşturduğu siyasi bir birliktir. Federe devletlerin her biri kendi ülkesine, anayasasına sahip iken diğer devletlerle olan ilişkilerin düzenlenmesinde yetki federal devlete aittir. Bununla birlikte federe devletlerin kendi içinde yasama, yürütme ve yargı organları da vardır.

1.1.4. Kentleşme

Sanayileşmeye ve ekonomik gelişmeye koşut olarak kent sayısının artması bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında artan oranda örgütlenme, işbölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikim sürecidir³.

1.1.5. Sosyal iletişim platformu

İnsanların; bilgi, duygu ve düşüncelerini online olarak sosyal paylaşım ağlarıyla birbirlerine ilettikleri platformdur.

1.1.6. Merkezi yönetim modeli

Merkezden yönetim, kamu hizmetlerine ilişkin karar ve faaliyetlerin merkezi hükümet ve onun hiyerarşik yapısı içinde yer alan örgütlerce yürütülmesi demektir. Yönetme, denetleme ve işletme bakımından yetkinin bir yerde toplandığı yönetim tarzıdır.

---

³ Gülcan Murat Gürkan, Avrupa Birliğine Adaylık Sürecinde Türkiye Eğitim Sisteminin Yapısal Sorunları ve Yapısal Uyum Modeli Araştırması, Ankara Ünive rsitesi, Ankara, 2003, ss. 95-101, (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

1.1.7. Yerel demokrasi

Demokratik ilkelerin sadece ulusal düzeydeki kararların verilmesinde kullanılmasının yeterli görülmemekle yerel nitelik taşıyan kararların alınmasında da kullanılması, böylece siyasal katılım, kamu denetimi, eşitlik gibi demokratik değerlerin yerel karar verme süreçlerine de hâkim kılınmasını öngören demokrasi anlayışıdır⁴.

1.1.8. Eğitsel kalkınma

Toplumlar, ekonomik büyüme ve refah seviyesini yükseltme çabalarını, çevreyi ve yeryüzündeki tüm insanların yaşam kalitesini koruyarak gerçekleştirme faaliyetlerini yetişmiş eğitilmiş işgörenler marifetiyle gerçekleştirirler.

1.1.9. Belediye

Nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde kurulur. Yerleşim yeri sakinlerinin mahalli müşterek nitelikli ihtiyaçlarını karşılar. Karar organları seçmenler tarafından seçilerek oluşturulur. Kamu tüzel kişiliğe, idari ve mali özerkliğe sahip kurumdur.

1.1.10. Büyükşehir Belediyesi

Toplam nüfusu 750.000'den fazla olan illerin il belediyeleri kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülür. Sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişiliğe sahip kurumlardır⁵.

1.1.11. Uluslararası Bakalorya (IB) Programı

Uluslararası Bakalorya Organizasyonu, İsviçre yasalarına göre kurulan, kar amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşudur. Tüm dünya da kabul edilen en yetkin, en akılcı, en işlevsel eğitim programıdır. Kuruluş amacı; lise ya da üniversite eğitimini anavatanından başka bir ülkede sürdüren öğrencilerin okudukları müfredat programının ortak ve evrensel bir çerçevede dâhilinde yürütülmesidir. Uluslararası Bakalorya (IB) Programı 16-19 yaş arası öğrenciler için hazırlanmış, geniş kapsamlı, üniversite öncesi iki yıllık bir programdır. Programa katılan öğrenciler, matematik ve

⁴ Özge Erdoğan, "İlk Okuma-Yazma Süreci İçin Önemli Bir Beceri: Fonolojik Farkındalık", *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2011, ss.161-180, s.173.

⁵ Gülten Uçar, Uluslar Arası Bakalorya Okulları, *Eğitimde Reform Dersi Notları*, Yüksek Lisans Programı, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2008, s.1-5; Liselere Bakalorya Programı, Milliyet Eğitim, Milliyet Gazetesi, (Erişim Tarihi: 22.04.2014).

fen bilimleri derslerini yabancı dilde okumaktadır. Programı okuyan öğrencilerin diplomaları uluslararası geçerliliğe sahiptir. Öğrenci merkezli eğitim esasına dayanan programda ders işlenirken, öğretmen konuları anlatmak, bilgi aktarmak yerine tartışma ortamı yaratıyor. Derse hazırlanarak gelen öğrencilerin, doğru bilgiye tartışarak, yaşayarak ulaşımları amaçlanıyor.

1.1.12. Algın Eğitim

Belli bir plan ve programa bağlı kalmaksızın, yaşamın içinde gerçekleşir. Bilgi kaynakları; Televizyon, radyo, gazete, internet, akıllı teknolojik cihazlardır. Birey farkında olmadan, sosyal ortamda bir takım bilgiler öğrenir. Davranış değişikliği yaşar. Bu yolla, kültürler ve değerlerde nesilden nesile aktarımı sağlanır⁶.

1.2. TOPLUMLARIN TARİHİNDE OKULLAŞMA İHTİYACI

1.2.1. Türk Toplumunu

Her toplumda olduğu gibi, Türk toplumunda da örgün eğitim öncesi algın ve yaygın eğitim yapılmaktaydı. Türklerin Müslüman olmadan önce en önemli devletleri; Hun, Göktürk ve Uygur devletleridir. Bu devletlerin eğitim modellerini, yaşama biçimleri şekillendirmiştir. Hunlar, yüzyıllarca atlı göçebe hayatı yaşamış. Sürekli savaş tehlikeleri ile karşı karşıya kaldıklarından dolayı savaşçı bir eğitim sistemini uygulamışlardır. Varlıklarını devam ettirmek için; çocuk yetiştirme, yöneticiliği öğretme, sürü besleme, araç gereç ve silah yapma faaliyetlerini gerçekleştirmişlerdir. Göktürklerde eğitim Hunların eğitim sistemi ile benzerlikler göstermekteydi. Eğitim töre içinde ve töre aracılığıyla veriliyordu. 38 harfli bir alfabe kullanarak, günümüze de ışık tutacak yazılı eser bırakmış olmaları, planlı bir eğitim yapmış olduklarını düşündürmektedir.

Uygurlar, kentler kurup yerleşik düzene geçtiklerinden, eğitim sistemlerini yerleşik düzen belirlemiştir. Karahanlıların Müslüman olmaları, yerleşik düzene geçmeleri eğitim sistemlerini şekillendirerek eğitim ve bilimin gelişmesini sağlamıştır. Selçuklu devleti; Müslüman, maveraünnehir'den Ege kıyılarına kadar uzanan bir imparatorluktu. Hıristiyan Batı ile temastaydı. Medrese ve yaygın eğitim kurumu olan Ahilik eğitim sistemini şekillendirmiştir. Burada toplumların eğitim sistemlerini; sosyal yaşam biçimleri, ihtiyaçları ve yaşamın akışı belirlemiştir. O günün koşullarında toplumların buldukları coğrafya, iklim yapısı, komşuları v.b. durumlar sistemlerini seçenekli yöntemlerle devam ettirmişlerdir.

⁶ Filiz Akalın, Türk-İngiliz Genel Eğitim Sistemlerini Karşılaştırıp Bir Model Oluşturma, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, 2008, ss.13-14, (**Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**).

Faaliyetlerin yürütülmesinde belirli sınırlar içerisinde zaman ve mekân yoktu. Sistemlerin devamlılığını sağlayacak; hedef, plan ve programları hayata geçirecek okulları yoktu. Bunu gören Selçuklu devlet adamı Tuğrul Bey okulların ilkinin 1040 yılında Nişabur'da kurduğu medreselerdir⁷.

1.2.2. Avrupa Kıtası

Okulların tarihsel süreç olarak toplum ile ilişkilendirilmesinde Avrupa kıtası olarak bakılmalıdır. Bu amaçla da Avrupa kıtasında köklü devlet gelenekleri olan ülkelerden Almanya, Fransa, Yunanistan gibi ülkelerin süreçleri aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

1.2.2.1. Alman Toplumu

Almanya'da okullaşma, Hıristiyanlığın, Ortaçağda Avrupa'da yayılımını sürdürdüğü dönemdir. Kilise, Hıristiyanlığı yaymak için manastır adında okullar kurmuştur. Manastırlarda, Alman toplumunun orta ve yüksek burjuva olarak sınıflandırılan bireylerin çocukları faydalanmıştır. Alman yüksek tabaka ise çocuklarını, Latince öğrenimveren bu manastır okullarına göndererek hem kendi geleceğini, hem de ileride uygulayacağı sömürge ve koloni kapitülasyonlarını hazırlayan, bürokrasi sınıfını yetiştiren bu okulları tercih etmişlerdir. Almanya 18.yüzyılda aydınlanma hareketleri, pedagojik olarak özelden, genele yönünü çevirmesi, eğitim almak isteyen yığınların oluşması, kapitalizmin hızla gelişmesi, toplumun ihtiyaçlarının giderek çeşitlenmesine sebep olmuştur. Şehirleşme, nüfus artışı, işbölümü çeşitlenmesi gibi durumlar eğitimle bir plan ve program dahilinde olabileceğinden hareketle ilkokul(Grundschule) kurmuşlardır. XVIII. ve XIX. yy.da Sanayi Devrimi, Rönesans ve Reform hareketleri, Matbaa'nın icadı Sosyal sınıfların oluşmasını sağladı. Yayımlanan kitap sayısının artması ve kitlelerle buluşmasını gerçekleştirdi. Burada sosyal değişimin yaşanması gerekliliğini mevcut koşullar ortaya koymaktadır⁸.

1.2.2.2. Fransız Toplumu

Fransa'da 1789 devriminden önce toplum üçe ayrılmaktadır. Din adamları, asiller ve halk asillerin çocukları ise ayrı bir ortamda eğitim görmektedirler. Fransa'da; Devrim' le birlikte eğitim, ilk defa bir insanlık hakkı olarak kabul edilmiştir. Fransa'da eğitim ve yetiştirme devletin halka borçlu olduğu bir hizmet olarak değerlendirilmiş ve bir hak olarak devlet garantisi altına alınmıştır. Laiklik, özgürlük ve eşitlik ilkesinin temele alındığı saygıyla devlet, insanların coğrafi, kültürel ve

⁷ Yahya Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi*, Pegem Akademi, Ankara, 2012, ss.48-49.

⁸ Hasan Hüseyin Arslan, "Almanya'da Eğitim Sistemi", *Eğitim Dergisi*, Haziran 2010, ss. 24-47, s.37.

sosyal olarak sahip oldukları özelliklere bakılmaksızın, Fransa' da yaşama hakkına sahip gençlerin ve çocukların eğitim hakkından yararlanmalarını garanti eder. Fransa eğitim sisteminde 400 kişi için bir okul öngörülmektedir⁹.

1.2.2.3. Yunanistan Toplumu

Modern okulların tarihi Yunanistan ve Roma'ya uzanmaktadır. Eski Yunanistan'da çocuklara toplu eğitim verildiği okul yoktu. Çocuklara tek tek ders verildiği bir dönem vardı. Ders veren bilginler, filozoflar dolaşarak çocuklara ders verirdi. Okul denilen belirli bir mekân yoktu. Eski Yunan bilgeleri, filozofları belirli çevrelere yerleştiler. Ders vermek amacıyla dolaşmaktan vazgeçtiler. Şimdiki anlamıyla okula yakın kurumlar açıldılar. Okullarda okula ait bir eğitim verilirdi. Erkekler okuma - yazmayı ve edebî metinleri öğreniyorlardı. Bunun yanında şarkı söylemeyi ve en az bir müzik âleti çalmayı öğrenen çocuklar aynı zamanda askerî birlikler için birer atlet gibi yetişirdi. Sadece bir meslek için değil, etkileyici bir yurttaş olmak için de çabalıyorlardı. Kızlar da okumayı yazmayı ve ev işlerinde yardımcı olması amacıyla basit aritmetik işlemleri okullarda öğrenirdi¹⁰.

1.3. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Amerika Birleşik Devletleri coğrafyası; Avrupa'dan Kuzey Amerika'ya 1600'lerin ilk yıllarında gelen göç dalgası üç yüzyıldan fazla sürdü. Bu süreç, birkaç yüz dolayında İngiliz kolonici ile başlamıştır. Başta İngiltere, Avrupa ülkeleri ve diğer ülkeler nüfuslarının bir bölümünü buraya yerleştirerek, yeni bir uygarlığın oluşumunu sağladı. Bu özgür, yeni yurt kolonilerce şekillendirildi. Koloni yapıları asiller ya da orta sınıfın oluşumunu engellemiştir. Yeni yaşam alanları sınır bölgelerinde oluşturuldu. Kıyı kesimlerine egemen kişiler, yönetimde söz sahibi olmuşlardır. Göçlerin sınır bölgelerine kayışını gören Koloni yönetimleri; yönetimde siyasal yöntemlerini, arazi bağış koşullarını ve dinsel uygulamaları liberalleştirerek, 1636'da Massachusetts'in Cambridge kentinde Harvard Üniversitesini, Virginia'da William and Mary Üniversitesini kurmuşlardır.

1647'de Massachusetts Körfezi Kolonisi "büyük saptırıcı Şeytan" yasasını yürürlüğe koyarak, 50'den fazla ailenin yaşadığı her kasabada bir üniversite hazırlık okulu (grammar school) kurulması zorunlu kılınmıştır. Pennsylvania'daki ilkokul 1683'te açıldı. Okulda, okuma, yazma ve muhasebe öğretiliyordu. Quaker toplumu, eğitim ve okullaşmada etkindi. Quaker, mevcut Hıristiyan mezheplerinin dışında

⁹ www.ogretmeninsesi.com, (Erişim Tarihi: 28.04.2014).

¹⁰ egitimedair.net, (Erişim Tarihi: 28.04.2014). <http://egitimedair.net>. (Erişim Tarihi: 03.04.2014).

ortaya çıkan mezheptir. Quaker toplumunun çocuklarının eğitimi için ilköğretimi sağlayan Dostlar Devlet Okulu (Friends Public School) adlı kurum kurulmuştur.

İrkçilik ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak için okullarda siyah-beyaz öğrencilerin bir arada okumalarına çalışılmıştır. Uygulama Arkansas'ın Little Rock kentinde sadece beyazlara açık olan bir liseye dokuz siyah öğrenci alındı.1787 yılında Kuzey Batı Kararnamesi ile her yeni kasabaya ait 36 parsel araziden birine devlet okulu yapımı öngörülmüştü¹¹.

1.4. MISIR ARAP CUMHURİYETİ

Nil Vadisi'nde yerleşim M.Ö. 7000'li yıllarda başladı. Mısır'da eğitim 2. yüzyıldan itibaren Hıristiyanlığın etkisine girmiş ve bu durum 7. yüzyıla kadar devam etmiştir. 7. yüzyılda Mısır İslâm dünyasının bir parçası oldu. Medreseler ve camiler bu dönemin üniversiteleridir. Ezher Camii, Kahire'de 972'de kuruldu. Mescid ve Kur'an-ı Kerim okulları bu dönemin yegâne eğitim kurumlarıdır.19. yüzyılda Mısır modernite sürecine Osmanlı Devleti'nin eyaleti olarak girmiştir. Mısır'da ilk eğitim kademesi veya ilköğretim okulları; Kuttablar veya Kur'an-ı Kerim okulları olarak kuruldu. Kuttablara kızlar ve erkekler herhangi bir yaş sınırı gözetilmeksizin alınır. Onlara okuma, yazma ve aritmetik öğretilirdi. Medreseler ve camiler İslâmî eğitim üzerine uzmanlaşmıştı. İsteyen herkesin katılımına açıktı. El-Ezher Üniversitesi Kahire'de İslâmî öğrenime liderlik etmekteydi. İngilizlerin 1882'de Mısır'da hâkimiyet kurmalarından sonra İslâmî reformizmi savunmak üzere yeniden düzenlenen bu okul din adamları, dinî mahkemeler için hâkimler, İslâmî okullar için öğretmen yetiştirmiştir¹².

Kültürel mirasın aktarımı ve devamlılığını sağlamaktaydı. 1805–1848 yılları arasında Mısır'ı yöneten Vali Mehmed Ali Paşa iki başlı eğitim anlayışı uygulamıştır. Geleneksel okulların yanına modern okullar kurmuştur. Mısır'da ilk modern okul 1816'da kuruldu. Askerî yüksekokul, deniz okulu, tıp okulu, ecza okulu, veterinerlik, metalürji mühendisliği, güzel sanatlar, sulama, ziraat, endüstriyel kimya, jinekoloji ve ebelik, yabancı diller, muhasebecilik ve idarecilik okullarının kurulmaları 1830'a kadar tamamlanmıştır. Açılan okulların en meşhuru lisan okuludur. Mısır'da eğitim reformları askerî zorunluluklardan doğmuştur. Her durumda eğitim gelişmeleri modern savunma ihtiyacındadır. İlk eğitim kanunu 1867'de kabul edildi. 1869 ve

¹¹ <http://www.usemb-ankara.org.tr>. (Erişim Tarihi: 28.04.2014).

¹² Sefer Ada ve Nurdan Baysal, *Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bir Bakış*, Pegem Akademi, Ankara, 2013, ss. 43-44.

1878 yılları arasında okul kayıtlarında artış olmuştur. Mısır'ın ilk anayasası ile 1923'te ilkokul zorunlu ve vatandaşlık hakkı olarak ilan edilmiştir¹³.

---

¹³ Osmanoğlu Ahmet Emin, *Modern Mısır Eğitim Sisteminin Temelleri*, History Studies, 2014, ss.123-124.

İKİNCİ BÖLÜM TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ, OKULLAR, İŞGÖRENLER VE YEREL SİSTEMLİ ÜLKELER

2.1. TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ

Tanzimat'tan sonra, Kamu yönetiminde Fransız yönetim sisteminin benimsenmesiyle merkezileşme başladı. Kentlerin merkezden; yönetimi, denetimi, devletçe açılan ve açılışına onay verdiği okulları da kapsamaktadır. Cumhuriyet döneminde de eğitim yönetiminde tüm yetkiler merkezde toplandı¹⁴.

Cumhuriyetin ilanı ile yapılan düzenlemelerin geliştirilmesini, korunmasını sağlayacak bir eğitim sistemi amaçlanmıştır. Eğitim, yapısal olarak pedagojik bir nitelikten ziyade yeni kurulan devletin ulus devlet olarak var olabilmeye çok önemli görülmüş. Ulus devletin amacına hizmet edecek bir eğitim sistemi benimsenerek homojen bir topluluk hedeflenmiştir. Milli bir politika ekseninde eğitim-öğretimde sadece devletin söz sahibi olmasıyla burada birlikteliğin sağlanacağı, yeni bir insan tipi yetiştirme politikaları savunulmuştur. Eğitim politikaları, genel devlet politikaları ile uyumu düşünülerek tarihsel zenginliklerden yararlanılamamıştır. Türkiye 1946'da çok partili hayata geçmiştir. Çok partili hayata geçiş sonrası siyasal olarak çalkantılı bir dönem yaşandığından, siyasal olaylar eğitim süreçlerini etkilemiştir. Bu dönemde devlet hâkimiyetini kabul ettirme adına eğitim üzerinde tasarrufta bulunmuştur¹⁵.

Cumhuriyetin ilanında eğitim ulusal dava olarak görülmüştür. Cumhuriyetin kuruluş amaçlarını gerçekleştirmeye dönük eğitim sistemi "millilik" ilkesi üzerine örgütlenmiştir. Milli Eğitim zaman içinde aşırı merkeziyetçi yapı giderek güçlenmiş ve yerinden yönetim ihmal edilmiştir. Buda bakanlığın büyümesine ve hantallaşmasına neden olmuştur. Ülkenin tüm eğitim sistemini yönetme yetkisi merkez örgütündedir. Belediyelerin örgün eğitim faaliyetlerini yürütmede yetkileri yoktur. Yaygın eğitimde faaliyet yapmak isteyen şehrin yerel yöneticileri, merkez örgütünün temsilcisi il/ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin onayı ile yapabilmektedirler. Eğitim programları genel ve merkezi esaslara göre hazırlanır. Bu esaslara göre de dersler müfredata konulur. Yerel özellikler göz önünde bulundurulmamaktadır. Türk Eğitim Sisteminde Yöneticiler; Okul ve Kurum Müdürleri, İl Millî Eğitim Müdürünün teklifi üzerine, Müdür Başyardımcısı ve Yardımcıları ise Okul veya Kurum Müdürünün inhası ve İl Millî Eğitim Müdürünün teklifi üzerine Vali tarafından dört

---

¹⁴ Köksal, a.g.e., ss.13-14.

¹⁵ Şimşek Selçuk, Türk Eğitim Sisteminin Yapısal Özellikleri Bağlamında 1980 Sonrasında Türkiye'de Eğitim İktidar İlişkileri, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon, 2012, ss. 96-97. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

yıllığına görevlendirilir. Öğretmenliğe ilk defa atanacaklarda, öğretmenlik için Kamu Personel Seçme Sınavından alınan ve Bakanlıkça alanlar itibarıyla belirlenen puan üstünlüğüne göre atama yapılır¹⁶. Türk Eğitim sisteminde okullar; okul öncesinden başlayarak lisansüstü eğitime kadar değişik programların değişik süreler içerisinde uygulandığı, hiyerarşik yapı bakımından birbirini tamamlayan, bir üst eğitim kurumunun bir alta dayandığı okullardan ibarettir. Okul türleri; okul öncesi eğitimi, ilkokul, ortaokul, ortaöğretim okulları ve yükseköğretim kurumlarıdır. Yükseköğretim kurumları araştırmamızın kapsamı dışındadır.

2.2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARI

Okul Öncesi Eğitim; nüfusun kentlerde yoğunlaşması, toplumun sosyal yapısında çekirdek ailenin öne çıkması, annenin iş hayatında görev alması, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, hayat pratikleri gösteriyor ki çocuğun okul öncesi eğitimini ailelerin ve annelerin yalnız başlarına yapabilecekleri bir çalışma olmadığını göstermektedir. Okul öncesi eğitim kurumları, günümüzde ailelere gerekli eğitim desteğini sağlayan, yol gösteren, sorumluluklarını belirli ölçüde azaltabilecek temel kuruluşlar olarak çok önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Okul öncesi eğitim, mecburi ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Bu eğitim isteğe bağlıdır. Okul öncesi eğitim kurumları, buldukları çevrenin şartlarına göre, Anaokulları ve uygulama sınıfları tam gün eğitimi ya da ikili eğitimi uygular. Ana sınıflarında ikili eğitim yapılması esastır. Okul öncesi eğitim kurumlarında bir gruptaki çocuk sayısının 10'dan az, 20'den fazla olmaması esastır. Çocuk sayısı fazla olduğu takdirde ikinci grup oluşturulur. Ancak, her bir grubun azamî çocuk sayısı dolmadan yeni grup oluşturulamaz. Tek ana sınıflarında ve uygulama sınıflarında ise sınıf kapasitesi dikkate alınarak çocuk sayısı 25 e kadar çıkarılabilir¹⁷.

Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuklar için düzenlenen eğitim etkinliklerinin aralıksız olması esastır. Bir çalışma saati süresi 50 dakikadır. Tam gün eğitim yapılan bağımsız anaokulu ve uygulama sınıflarında öğle yemeği için 60 dakika ara verilir. Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek, çalışan anne-babanın taleplerini karşılamak için her yaş grubundan, grup oluşumunu sağlayacak sayıda başvurunun olması hâlinde; okul müdürlüğünce Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda, çocuklar için önem ve öncelik arz eden konuları kapsayan ve valiliklerce onaylanacak program çerçevesinde iki ayı geçmemek üzere yaz aylarında da eğitim yapılabilir.

¹⁶ <http://www.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 28.04.2014).

¹⁷ Sefer ve Baysal, a.g.e., ss. 43-44.

Yaz aylarında yapılan eğitimde, okul öncesi eğitimden yararlanamayan 60-66 ay arası çocuklara öncelik tanınır. Rehberlik Araştırma Merkezleri'nde oluşturulan Özel Eğitim Değerlendirme Kurulunca düzenlenen rapor sonucunda okul öncesi eğitim kurumlarına yerleştirilmeleri uygun görülen 37-66 ay arası çocuklar, ağır ve çok ağır düzeyde zihinsel ve birden çok yetersizliği olmamak şartıyla 10 çocuk bulunan sınıflarda ikiden, 20 çocuk bulunan sınıflarda ise birden fazla olmayacak şekilde kaydedilir. Çocukların, ailelerinin ikamet ettikleri yere en yakın okul öncesi eğitim kurumuna kaydedilmeleri esastır. Ancak, belgelendirilmek kaydıyla çalışan anne-babalar çocuklarını, boş kontenjan olması ve Çocuk Yerleştirme Komisyonunca uygun bulunması durumundaki yerine en yakın okul öncesi eğitim kurumuna da kayıt yaptırabilir¹⁸.

Okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmen ve idareci haricinde; Anaokullarında; usta öğretici, memur, tabip, psikolog, aşçı, kaloriferci, şoför, teknisyen, hizmetli ve bekçi, Ana sınıflarında; usta öğretici ve hizmetli, Uygulama sınıflarında; usta öğretici, aşçı ve hizmetli görevlendirilir. Okul öncesi eğitim kurumları, öğrenci velilerinde aylık ücreti banka ya da onaylı belge ile alır. Aylık ücret her eğitim yılının sonunda İl/İlçe milli müdürlerinin başkanlığında oluşan komisyonca çevresel koşullar göz önünde bulundurularak belirlenir. Okul öncesi eğitim kurumları, İl Millî Eğitim müdürlüğünün teklifi ile Valilikçe açılır ve aynı usulle kapatılır. Çocuklar, çevrelerindeki nesnelere varlığını, farklılıklarını ayırt etmeye başladıklarında üzerlerindeki yazıları da fark ettikleri bilinmektedir. Nesnelere farklı yazıların yapılarına gösterdikleri ilgi okul öncesi eğitim kurumlarında edindikleri becerilerle okuma-yazma sürecine kolay geçiş yapmalarını sağladığını belirtmektedir. Okul öncesi eğitim kurumları, çocukların öğrenimlerinde yazı faktörünün önemini; çocukların okuma yazma çalışmalarından önce yazıyı keşfetme, tanıma, anlama, sesleri birleştirme ve seslendirme ve yazma taklidi ve çabası, okuma yazma çalışmalarına geçmeyi kolaylaştıracağını vurgulamaktadır¹⁹.

Okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen atamaları, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğine göre yapılmaktadır. İlk atamalarda; Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olmak, Adli sicili temiz olmak, Ülkenin her yerinde görev yapabileceğine dair sağlık raporu, Kamu Personel Seçme Sınavında başarılı olmak ve sınav puanı atanacağı alan için yeterli olma, Yükseköğretim kurumlarında genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon eğitimini almış olduğunu gösteren mezuniyet belgesi, diploması, 40 yaşında gün

¹⁸ Resmi Gazete, Sayı 25486, Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 08 Haziran 2004.

¹⁹ Özge, a.g.e., ss. 161-162.

almamış olması, şatlara göre ilk atamalar yapılır. İlk atamanın dışında öğretmen atamaları, zorunlu çalışma yükümlülüğü, norm kadro ve hizmet puanı üstünlüğüne bağlı kalınarak açıktan, il içi isteğe bağlı, iller arası isteğe bağlı, özür durumu, genel ve özel hayatı etkileyen nedenlere bağlı, hizmetin gereği atamalar şeklindedir²⁰.

2.2.1. Anaokulu

37-66 ay arası çocukların eğitimi amacıyla açılan okuldur. Müdürü ve müdür yardımcıları olan okul öncesi eğitim kurumudur. Anaokullarının açılabilmesi için; Çocuk sayısının en az 20 olması, Mahallen temin edilen binalarda; çocuk başına 1,5 m² kullanım alanı olan etkinlik odası, yemek salonu, mutfak ve depo bulunması gerekir. Anaokulu sayısı 2087 ve derslik sayısı 8362'dir. Toplam öğrenci sayısı 23921, Erkek 125059 ve Kadın 114158'dir. Toplam öğretmen sayısı 12603, Erkek 1204 ve Kadın 11399'dır. Özel girişimci Anaokulu sayısı 1642 ve derslik sayısı 5224'dir. Toplam öğrenci sayısı 66697, Erkek 35240 ve Kadın 31457'dir. Toplam öğretmen sayısı 5802, Erkek 253 ve Kadın 5549'dır²¹.

2.2.2. Ana sınıfı

48-66 ay arası çocukların eğitimi amacıyla örgün ve yaygın eğitim kurumları bünyesinde açılan sınıftır. Ana sınıflarının açılabilmesi için; Her derece ve türdeki eğitim kurumlarının bünyesinde çocuk başına kullanım alanı 1,5 m² olan etkinlik odasının bulunması, Çocuk sayısının en az 10 olması, Anasınıfının binanın giriş katında, aydınlık ve güneş alan bölümünde bulunmalıdır. Ana sınıfı sayısı 20575 ve derslik sayısı 28580'dir. Toplam öğrenci sayısı 677923, Erkek 354988 ve Kadın 322935'dir. Toplam öğretmen sayısı 35206, Erkek 1638 ve Kadın 33568'dir. Özel girişimci ana sınıfı sayısı 693 ve derslik sayısı 3072'dir. Toplam öğrenci sayısı 26392, Erkek 13943 ve Kadın 12449'dir. Toplam öğretmen sayısı 2263, Erkek 40 ve Kadın 2223'dir²².

2.2.3. Uygulama sınıfı

37-66 ay arası çocukların eğitimi amacıyla okul öncesi eğitimle ilgili program uygulayan mesleki ve teknik öğretim kurumları bünyesinde açılan sınıftır. Uygulama sınıflarının açılabilmesi için; Mahallen temin edilen binalarda; çocuk başına 1,5 m² kullanım alanı olan etkinlik odası, yemek salonu, mutfak ve depo bulunması, gerekmektedir²³.

²⁰ Resmi Gazete, Sayı 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği, 06 Mayıs 2010.

²¹ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 21.07.2015).

²² <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 16.01.2015).

²³ Resmi Gazete, Sayı 25486, Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 08 Haziran 2004.

2.2.4. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Sayısal Veri Bilgileri

2013-2014 Eğitim öğretim yılı Milli Eğitim Bakanlığı sayısal verilerine göre, okul öncesi eğitimde okul sayısı 5.430 okul, 50.466 derslik mevcuttur. Toplam öğrenci sayısı 1.059.495 bu sayının 555.194'ü erkek, 504.301'i ise kadındır. Bu kurumlarda çalışan toplam öğretmen sayısı 25.858, bu sayının 1.709'ü erkek, 24.149'u kadındır. Kamu kesimi okul öncesi eğitim okul sayısı 2.196, derslik sayısı 37.387'dir. Toplam öğrenci sayısı 923.590 olup, 483.379'ı erkek ve 440.211'i kadındır. Toplam öğretmen sayısı 13.127, sayının 1.205'i erkek ve 11.922'si kadındır. Özel girişimci kuruluş okul öncesi eğitim okul sayısı 3.234, derslik sayısı 13.079'dır. Toplam öğrenci sayısı 135.905, sayının 71.815'i erkek ve 64.090'ı kadındır. Toplam öğretmen sayısı 12.731, sayının 504'ü erkek ve 12.227'si kadındır²⁴.

T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü okul öncesi eğitim kurumu okul sayısı 1.592 ve 4.783 derslik mevcuttur. Toplam öğrenci sayısı 42.816, sayının 22.632'si erkek, 20.184'ü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 6.929 sayının 251'i erkek, 6.678'i kadındır. 657 sayılı Devlet memurları kanunu 191.maddeye göre: "Devlet Memurları için lüzum ve ihtiyaç görülen yerlerde çocuk bakımevi ve sosyal tesisler kurulabilir". Bu maddeye göre okul öncesi eğitim kurum sayısı 109, derslik sayısı 445'dir. Toplam öğrenci sayısı 6.450, sayının 3.332'ı erkek ve 3.118'i kadındır. Toplam öğretmen sayısı 524, sayının 1'i erkek ve 523'ü kadındır. Okullaşma oranı 3 -5 yaş grubu %27,71, 4 – 5 yaş grubu % 37,46 ve 5 yaş grubu % 42,54'dir²⁵.

2.3. İLKÖĞRETİM

11.04.2012 Tarih ve 28261 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yürürlüğe giren 30.03.2012 Tarih ve 6287 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda yapılan değişiklikle zorunlu eğitim süresi sekiz yıldan on iki yıla çıkarılmıştır. Bunun ilk dört yılı ilköğretim, ikinci dört yılı ortaokul, üçüncü dört yılı ise lise eğitimini kapsamaktadır. İlköğretimi tamamlayan öğrencilere yani 4+4'ü tamamlayanlara diploma verilmeyecek, 12 yıllık zorunlu eğitimin sonunda verilecektir²⁶.

Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına

²⁴ <http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

²⁵ Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 69-70.

²⁶ Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 92-93.

girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter. İlköğretim, dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim Kurumudur²⁷.

4+4+4 Eğitim sisteminin ilköğretim boyutunda, öğrenciler kendi akranlarıyla eğitim görme fırsatına kavuşur. Öğrenciler, gelişimlerine uygun dizayn edilmiş mekânlarda eğitim hizmeti alırlar. Ortaokul öğrencilerinin ayrı fiziki mekânlarda eğitim-öğretime başlamaları ilkokul öğrencilerinin hissettikleri baskının kalkmasını sağlar. Öğrenciler ilkokuldan sonra yeteneklerine göre ortaokul seçme hakkına kavuşur. İlkokulu bitiren öğrencilerin ortaokula yeni bir mekânda başlamaları kendilerine büyümüş duygusu ve özgüven kazandırır. İlkokul öğrencilerinin ilgi ve yeteneklerine ortaokul seçmeleri, ortaokullar arası rekabeti artırır, kaliteyi yükseltir. Okul idarecilerinin yükü azalır, öğrenci eğitim-öğretime zaman ayırmaları gerçekleşir. Öğretmenler arası zümre etkileşimi olur. Öğretmenler öğrencilerini daha kolay tanır, kontrol edebilir²⁸.

2.3.1. İlköğretim Kurumları

Toplum tarafından bilinen ve uygulamada olan, gündüzlü, pansiyonlu, yatılı ilköğretim okulları ve geziciokullardır. İlköğretim kurumlarının ilkokul ve ortaokul olarak bağımsız okullar hâlinde kurulması esastır. Ancak imkân ve şartlara göre ortaokullar, ilkokullarla veya liselerle birlikte de kurulabilir²⁹.

2.3.1.1. Gündüzlü okullar

İlköğretim kurumlarının en yaygını ve en bilineni olarak eğitim hizmeti üreten okullardır. Şehirlerde, kasabalarda ve açılmasını gerektirecek yeterli nüfusun olduğu yerleşim birimlerinde kurulur. İkili ya da normal eğitim yapar. Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar³⁰.

Günümüzdeki ilkokullar ve ortaokullar, gündüzlü okullar kapsamında olankurumlardır. Kamu kesimi ilkokul sayısı 27096, derslik sayısı 225107'dir. Toplam öğrenci mevcudu 5379939, bu sayının 2745776'si erkek, 2634163'sü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 264350, bu sayının 114482 erkek, 149868'sü kadındır. Özel girişimci ilkokul sayısı 1071, derslik sayısı 15626'dır. Toplam öğrenci sayısı 184325, bu sayının 97699'u erkek, 86626'sü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 21273, bu sayının 5113'ü erkek, 16160'sü kadındır.

²⁷ Resmi Gazete, Sayı: 10705, İlköğretim ve Eğitim Kanunu. 28 Mayıs 2014.

²⁸ Doğan Soner, Uğurlu Celal Teyyar ve Demir Ahsen, "4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine İncelenmesi", *Gaziantep University Journal Of Social Sciences*, 2011, ss.115-138, s. 124.

²⁹ Resmi Gazete, Sayı: 10705, İlköğretim ve Eğitim Kanunu. 28 Mayıs 2014.

³⁰ Resmi Gazete, Sayı: 10705, İlköğretim ve Eğitim Kanunu. 28 Mayıs 2014.

Kamu kesimi ortaokul okul sayısı 13890, derslik sayısı 102 008'dir. Toplam öğrenci sayısı 4587 546, bu sayının 2 350 764'sı erkek, 2 236 782'si kadındır. Toplam öğretmen sayısı 235 909, bu sayının 110 459'sı erkek, 125 450'ü kadındır.

Özel girişimci ortaokul sayısı 972, derslik sayısı 10405'dir. Toplam öğrenci sayısı 182019, bu sayının 98288'si erkek, 8373'si kadındır. Toplam öğretmen sayısı 21459, bu sayının 7986'sı erkek, 13473'si kadındır³¹.

2.3.1.2. Pansiyonlu Okullar

Merkezî durumda olan yerleşim birimlerinde, nüfusu az, dağınık, okulu bulunmayan veya ilköğretim hizmetlerinin götürülemediği yerleşim yerlerindeki zorunlu öğrenim çağındaki öğrencilerin parasız yatılı ve çevresindeki öğrencilerin gündüzlü olarak eğitim öğretim gördükleri ilköğretim okullarıdır³².

Pansiyonlu Okul Sayısı 2.372 ve Pansiyon Kapasitesi 436.374'dir. Pansiyonda Kalan Öğrenci Sayısı 319.725, bu sayının 179.889'ı erkek, 139.836'si kadındır³³.

2.3.1.3. Yatılı İlköğretim Okullar

11.04.2012.Tarih ve 28261 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 30.03.2012 Tarih ve 6287 Sayılı İlköğretim ve Eğitim kanuna göre yatılı bölge okullarından ilk dört yıl öğrencileri yararlanamayacak ikinci 4 yıl öğrencileri yararlanabilecektir³⁴. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği madde 4-ü'ye göre Yatılı bölge ortaokulu: Nüfusu az, dağınık ve okulu bulunmayan yerleşim yerlerindeki ortaokul öğrencilerinin parasız yatılı, bu okulun bulunduğu çevresindeki ilköğretim öğrencilerinin de gündüzlü olarak eğitim ve öğretim gördükleri ortaokulu veya imam-hatip ortaokulunu belirtir. Köyler gruplaştırılarak merkezi durumda olan veya durumu bulunan köylerde ilköğretim bölge okulları kurulur. Köylerden gruplaştırmamanın mümkün olmadığı yerlerde ise yatılı ilköğretim bölge okulları kurulur. Yatılı bölge ortaokullarında öğrencilere eğitim – öğretimin yanı sıra eğitimleri boyuncayatılı olanlara barınma, yeme, içme vs. imkânlar da sağlanmaktadır. Yatılı Bölge Ortaokulu okul sayısı 429, derslik sayısı 7491'dir. Toplam öğrenci sayısı 159.053, bu sayının 78.178'si erkek, 80.875'i kadındır. Toplam öğretmen sayısı 8938, bu sayının 5712'si erkek, 3226'si kadındır³⁵.

³¹ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

³² Resmi Gazete, Sayı: 10705, İlköğretim ve Eğitim Kanunu. 28 Mayıs 2014.

³³ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

³⁴ Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 77-78.

³⁵ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

2.3.1.4. Gezici Okullar

İlköğretim ve Eğitim Kanunu madde 9'a göre gezici okullar açılabilir. Gezici okullar yılın muhtelif mevsimlerinde yaylacılık, göçebelik vs. sebeplerle yer değiştiren halk topluluklarının çocuklarına mahsus ilköğrenim kurumlarıdır. Burada gezici öğretmenler görevlendirilir.

2.3.2. İlköğretim Kurumlarının Açılma Esasları

Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan ilköğretim okullarının açılabilmesi için; En az 1 dersane, 1, 2 ve 3 üncü sınıfta en az 10 öğrencisi olmalıdır Diğer ilköğretim okullarının açılabilmesi için; En az 4 dersane, 1 inci sınıfta en az 10 öğrencisi olmalıdır. Yatılı ilköğretim bölge okullarının açılabilmesi için; En az 8 dersane, Öğretim binasının dışında en az 100 kişilik yatakhane, Yemekhane ve mutfak, Çok amaçlı salon, Lojmanı bulunmalıdır. Okul açılacak olan yerleşim biriminin merkezi durumda olması gerekir³⁶.

2.3.3. İlköğretim Kurumlarının Sayısal Veri Bilgileri

2013-2014 Eğitim öğretim yılı Milli Eğitim Bakanlığı sayısal verilerine göre, İlkokul okul sayısı 28 532 ve derslik sayısı 243305'dir. Toplam öğrenci sayısı 5 574 916, bu sayının 2 850 072'si erkek, 2 724 844'ü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 288 444, bu sayının 120 661'si erkek, 167 783'sü kadındır. Kamu kesimi ilkokul sayısı 27 461, derslik sayısı 227679'dır. Toplam öğrenci sayısı 5 390 591, bu sayının 2 752 373'sü erkek, 2 638 218'sü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 267 171, bu sayının 115 548'sü erkek, 151 623'sü kadındır. Özel girişimci ilkokul sayısı 1 071, derslik sayısı 15626'dır. Özel girişimci toplam öğrenci sayısı 184 325, bu sayının 97 699'sü erkek, 86 626'sü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 21 273, bu sayının 5113'sü erkek, 16 160'sü kadındır. Ortaokul okul sayısı 17 019, derslik sayısı 128551'dir³⁷. Toplam öğrenci sayısı 5 478 399, bu sayını 2762595'si erkek, 2 715 804'sü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 280 804, Erkek 131 513, Kadın 149 291'dir. Kamu kesimi ortaokul okul sayısı 16 046 ve derslik sayısı 118146'dır. Toplam öğrenci sayısı 4 998 232, bu sayının 2 555 194'sü erkek, 2 443 038'sü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 259 345, bu sayının 123 527'sü erkek, 135 818'sü kadındır. Özel girişimci ortaokul okul sayısı 972 ve derslik sayısı 10405'dir. Toplam öğrenci sayısı 182 019, bu sayının 98 288'sü erkek, 83 731'sü kadındır. Toplam öğretmen sayısı 21 459, bu sayının 7 986'sü erkek, 13 473'sü kadındır. Açık öğretim ortaokulu okul sayısı 1,

³⁶ "Kurum Açılması ve Kapatılmasına İlişkin Esaslar", Tebliğler Dergisi, 2010/2630.

³⁷ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

toplam öğrenci sayısı 298 148, bu sayının 109 113'si erkek, 189 035'si kadındır. Okullaşma oranı ilkokul %99,57 ve ortaokul %94,52 'dir³⁸.

2.4. ORTAÖĞRETİM KURUMLARI

Ortaöğretim kurumları, ortaokul veya imam-hatip ortaokulu, öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır. Ortaöğretim kurumlarının açılması, kapatılması ve ad verilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir³⁹. Ortaöğretim kurumlarında okutulan dersler okul türüne göre değişir. Tüm ortaöğretim kurumlarında ortak okutulan dersler, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca belirlenen öğretim programlarına göre okutulur.

Ülkemizin, sosyal, ekonomik, siyasi olarak değişmesi, bilim alanında meydana gelen değişikliklere cevap öğretim programlarının esnek, ezbercilikten uzak, derslerin birden çok kaynağa dayalı olarak okutulmasını tavsiye eden, okul kütüphanelerinin zemin katlarda olması gerektiği, öğrencilerin not tutma ve hitabet sanatlarının eşit oranda gelişmesi, bilgi teknolojilerinin öğrenme amaçlı kullanılmasının vurgusu öğrencilerin başarılarını artıracaklarını, kurum binaları yerleşim birimlerinin dışında ya da etrafları çokça boş olması disiplini olumlu etkileyeceğini belirtmektedir. Öğretim programlarının amaca ulaşmada, hazırlanma sürecinde anne, baba, öğretmen, idareci ve öğrencilerin, yerel yöneticilerin katkı sunmalarının önemini ifade etmektedir⁴⁰.

2.4.1. Fen Liseleri

1964 yılında Ford Vakfı'nın desteğiyle ilk fen lisesi Ankara'da açılmıştır. Fen ve matematik alanlarında öğrencilerin bilim insanı olarak yetiştirilmelerine kaynaklık etmeyi amaçlanmaktadır. Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş sınav sonucuna göre öğrenci alır. Şube öğrenci sayısı 30 olup, her yıl okula alınacak öğrenci sayısı 5 şubeyi geçemez. Ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır. 2013 / 2014 Eğitim Öğretim Milli Eğitim Bakanlığı istatistik verilerine göre Fen Lisesi sayısı 150 ve derslik sayısı 2317'dir. Toplam öğrenci mevcudu 45801'in 22356'si erkek ve 23445'i kadındır. 3406 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmen mevcudunun 2421'i erkek ve 985' kadındır⁴¹. ÖSYM'nin 2013 yılı Lisans Yerleştirme Sınavı okul türlerine göre dağılımında Fen Lisesi aday sayısı 9066, Matematik Fen türünde 8375

³⁸ Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 55-56.

³⁹ Resmi Gazete, Sayı: 28758, Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği. 28 Mayıs 2014.

⁴⁰ Mustafa Güçlü ve Çağatay Özdemir, "Eğitim Hareketleri Dergisinde Yayınlanan Ortaöğretim İle İlgili Makalelerin Değerlendirilmesi", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Kayseri, 2012, ss.158-174, s. 165.

⁴¹ <http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

kişi ortalama 384,707 puan, Türkçe Matematik türünde 4135 kişi ortalama 368,488 puan, Türkçe Sosyal türünde 445 kişi ortalama 379,100 puan olduğu görülüyor. Özel Fen Lisesi aday sayısı 3550, Matematik Fen türünde 3170 kişi ortalama 353,531 puan, Türkçe Matematik türünde 2078 kişi ortalama 343,873 puan, Türkçe Sosyal türünde 552 kişi ortalama 359,759 puan olduğu görülüyor⁴².

Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/14 göre 2013 yılında göre Fen liseleri (Sınavsız geçiş, son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri; sınava başvuran aday sayısı 4 284, Lisans programına yerleşen aday sayısı 2 702 ve başarı %63,07 Ön lisans programına yerleşen aday sayısı 22 ve başarısı %0,51, Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 78'dir (Meb. istatistik, 2014). Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/14 göre 2013 yılında göre Özel girişimci Fen liseleri (Sınavsız geçiş, son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri; sınava başvuran aday sayısı 932, Lisans programına yerleşen aday sayısı 361 ve başarı %38,73 Ön lisans programına yerleşen aday sayısı 12 ve başarısı %1,29, Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 41'dir⁴³.

2.4.2. Sosyal Bilimler Liseleri

Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/14 göre 2013 yılında göre Sosyal bilimler liseleri (Sınavsız geçiş, son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri; sınava başvuran aday sayısı 1 037, Lisans programına yerleşen aday sayısı 828 ve başarı %79,85, Önlisans programına yerleşen aday sayısı 4 ve başarısı %0,39, Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 10'dir⁴⁴.

2.4.3. Anadolu Liseleri

İlk olarak 1955 yılında İstanbul, İzmir, Eskişehir, Diyarbakır, Konya ve Samsun'da "Maarif Koleji" adıyla eğitim-öğretime açılan bu okullar, 1975 yılında Anadolu lisesi adını almıştır. Ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır. Ancak, önünde hazırlık sınıfı bulunması nedeniyle; İstanbul Galatasaray Lisesi, İstanbul Lisesi, İstanbul Kadıköy Anadolu Lisesi, İstanbul Vefa Lisesi, İstanbul Cağaloğlu Anadolu Lisesi, İstanbul Kabataş Lisesi, İstanbul Hüseyin Avni Sözen Anadolu Lisesi, Ankara Atatürk Lisesi, Balıkesir Sırrı Yırcalı Anadolu Lisesi ve İzmir Cihat Kora Anadolu Lisesi olmak üzere toplam 10 Anadolu lisesinde hazırlık+4 yıl eğitim verilmektedir. Tüm Anadolu liselerinde sınıf mevcutları 34'tür.

⁴² <http://osym.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 27.06.2014).

⁴³ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁴⁴ Liselere Bakalorya Programı, Milliyet Eğitim, Milliyet Gazetesi, Erişim 28.06.2014.

⁴⁴ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

Bu okullara merkezi yerleştirme ile öğrenci alınmaktadır. Merkezi yerleştirmeye başvuru için öğrencilerin o yıl ortaokulun/imam-hatip ortaokulunun 8'inci sınıfında öğrenim görüyor olmaları gerekmektedir⁴⁵.

2013 / 2014 Eğitim Öğretim Yılı Milli Eğitim Bakanlığı istatistiki verilerine göre Anadolu Liseleri sayısı 2131, derslik sayısı 44316'dır. Toplam öğrenci mevcudu 879780, bu sayının 407767'si erkek, 472013'si kadındır.80042 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmen mevcudunun 43428'si erkek ve 36614'sı kadındır(Meb sgb,2014). 2010 yılı Milli Eğitim Bakanlığı 30 nolu Genelge, Genel Liselerin Anadolu liselerine dönüştürmesinde 421105 toplam öğrencinin 211174'si erkek ve 209931'ide kadındır. 1019 öğretmenin 555'i erkek ve 464'ü kadındır⁴⁶.

ÖSYM'nin 2013 yılı Lisans Yerleştirme Sınavı okul türlerine göre dağılımda AnadoluLiseleriaday sayısı 162976, Matematik Fen türünde 94128 kişi ortalama 289216puan, Türkçe Matematik türünde 96598 kişi ortalama 293148puan, Türkçe Sosyal türünde 26893 kişi ortalama 308296 puan olduğu görülüyor. Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/'14 göre 2013 yılında göre Anadolu liseleri (Sınavsız geçiş, son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri;sınava başvuran aday sayısı 35 927,Lisans programına yerleşen aday sayısı 19 629 ve başarı %54,64,önlisans programına yerleşen aday sayısı 1447 ve başarı %4,03,Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 1 180'dır⁴⁷.

2.4.4. Anadolu Öğretmen Liseleri

Öğrencilere öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği ön bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırmayı amaçlamaktadır. 2013 / 2014 Eğitim Öğretim Milli Eğitim Bakanlığı istatistiki verilerine göre Anadolu Öğretmen Lisesi sayısı 299,derslik 4942'dir.Toplam öğrenci mevcudu 109431, bu sayının 47588'sı erkek, ve 61843'sı kadındır. Toplam öğretmen sayısı 8005, bu sayının 5190'sı erkek, 2815'si kadındır⁴⁸. ÖSYM'nin 2013 yılı Lisans Yerleştirme Sınavı okul türlerine göre dağılımda Anadolu Öğretmen Liseleriaday sayısı 25659, Matematik Fen türünde 15170 kişi ortalama 320,386puan, Türkçe Matematik türünde 15501 kişi ortalama 320,261puan, Türkçe Sosyal türünde 3000 kişi ortalama 331,094 puan olduğu görülüyor.⁴⁹Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/'14 göre 2013 yılına göre Anadolu öğretmen liseleri (Sınavsız geçiş, son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri; sınava başvuran aday sayısı 31247, lisans programına

⁴⁵ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁴⁶ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁴⁷ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁴⁸ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁴⁹ <http://osym.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 27.06.2014).

yerleşen aday sayısı 18660 ve başarı %59,72 önlisans programına yerleşen aday sayısı 312 ve başarısı %1,00 Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 728'dir⁵⁰.

2.4.5. Güzel Sanatlar Liseleri

Güzel sanatlar liseleri, ilk kez 1989-1990 eğitim-öğretim yılında açılmıştır. Ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır. Güzel sanatlar liseleri, öğrencilere güzel sanatlarla ilgili temel bilgi ve beceriler kazandırmayı ve güzel sanatlar alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmektedir. Sınıf mevcutları 30 olup, her bir bölüme alınacak öğrenci sayısı 2'şer şubeyi geçemez. Ortaokul/imam-hatip ortaokulundan o yıl mezun olanlar arasında yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır⁵¹. 2013 / 2014 Eğitim Öğretim Yılı Milli Eğitim Bakanlığı istatistiki verilerine göre Güzel Sanatlar Liseleri sayısı 71,derslik sayısı 847'dir. Toplam öğrenci mevcudu 13129, bu sayının 5331'si erkek, 7798'si kadındır. 1854 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmen mevcudunun 1022'si erkek ve 832'si kadındır⁵².

ÖSYM'nin 2013 yılı Lisans Yerleştirme Sınavı okul türlerine göre dağılımda Güzel Sanatlar Liseleri aday sayısı 521, Matematik Fen türünde 24 kişi ortalama 184,314 puan, Türkçe Matematik türünde 135 kişi ortalama 202,424puan, Türkçe Sosyal türünde 350 kişi ortalama 221,420 puan olduğu görülüyor⁵³. Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/14 göre 2013 yılında göre Güzel Sanatlar Liseleri (Sınavsız geçiş, son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri; sınava başvuran aday sayısı 3008,lisans programına yerleşen aday sayısı 82 ve başarı %2,73,önlisans programına yerleşen aday sayısı 176 ve başarısı %5,85,Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 149'dır⁵⁴.

2.4.6. Spor Liseleri

İlk spor lisesi 2004–2005 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da açılmıştır. Ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır. Spor liseleri, öğrencilere beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi, beceriler kazandırmayı, beden eğitimi ve spor alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmektedir. Sınıf mevcutları 30 olup, okula her yıl alınacak öğrenci sayısı 5 şubeyi geçemez. Ortaokul/imam-hatip

⁵⁰ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁵¹ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁵² <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁵³ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁵⁴ <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

ortaokulundan o yıl mezun olanlar arasında yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır⁵⁵.

2013 / 2014 Eğitim Öğretim Yılı Milli Eğitim Bakanlığı istatistiki verilerine göre Spor Liseleri sayısı 51, derslik sayısı 350'dir. Toplam öğrenci mevcudu 8572, bu sayının 6034'si erkek, 2538'si kadındır. 511 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmen mevcudunun 353'si erkek ve 158'si kadındır⁵⁶. ÖSYM'nin 2013 yılı Lisans Yerleştirme Sınavı okul türlerine göre dağılımda Güzel Sanatlar Liseleri aday sayısı 92, Matematik Fen türünde 5 kişi ortalama 166,123 puan, Türkçe Matematik türünde 37 kişi ortalama 188,828 puan, Türkçe Sosyal türünde 71 kişi ortalama 217,973 puan olduğu görülüyor⁵⁷. Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/'14 göre 2013 yılında Spor liseleri (Sınavsız geçiş, son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri; sınava başvuran aday sayısı 913, lisans programına yerleşen aday sayısı 26 ve başarı %2,8, önlisans programına yerleşen aday sayısı 77 ve başarı %8,43, Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 44'dir⁵⁸.

2.4.7. Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim Kurumları

İş, hizmet ve sağlık alanlarında ihtiyaç duyulan ulusal ve uluslararası meslek standartlarına uygun nitelikte insan gücünün yetiştirilmesi, mesleki bilgi ve becerilerinin güncelleştirilmesi ve uygulanan programlarla girişimcilik bilinci, meslek etiği, iş sağlığı ve güvenliği kültürü ile iş alışkanlığının kazandırılmasını amaçlar. Mesleki eğitim görenlerin istihdama hazırlanmasını sağlar. Meslek liseleri, teknik liseler, Anadolu meslek liseleri, Anadolu sağlık meslek liseleri, Anadolu teknik liseleri mesleki ve teknik eğitim merkezleri ile ortaöğretimin genel lise, imam-hatip lisesi ve mesleki ve teknik ortaöğretim programlarını tek yönetim altında uygulayan çok programlı liselerden oluşur⁵⁹. 2013 / 2014 Eğitim Öğretim Yılı Milli Eğitim Bakanlığı istatistiki verilerine göre Mesleki ve teknik ortaöğretim okulsayısı 5592, derslik sayısı 52509'dur. Toplam öğrenci mevcudu 1671398 bu sayının 958850'si erkek, 712548'si kadındır. 120731 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmen mevcudunun 66597'si erkek, 54134'si kadındır⁶⁰.

ÖSYM'nin 2013 yılı Lisans Yerleştirme Sınavı okul türlerine göre dağılımda Mesleki ve teknik ortaöğretim liseleri aday sayısı 128310, Matematik Fen türünde 40968 kişi ortalama 179,565 puan, Türkçe Matematik türünde 55600 kişi ortalama 202,542 puan, Türkçe Sosyal türünde 59280 kişi ortalama 227,563 puan olduğu

⁵⁵ <http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁵⁶ <http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁵⁷ <http://osym.gov.tr.>, (Erişim Tarihi: 27.06.2014).

⁵⁸ <http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁵⁹ <http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁶⁰ <http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

görülmüyor⁶¹. Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/'14 göre 2013 yılında Mesleki ve teknik ortaöğretim liseleri(Sınavsız geçiş,son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri;sınava başvuran aday sayısı 523 838, lisans programına yerleşen aday sayısı 35 988 ve başarı %7,58,önlisans programına yerleşen aday sayısı 153798 ve başarı %26,19,Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 56 417'dir⁶².

2.4.8. Anadolu İmam-Hatip Liseleri Ve İmam-Hatip Liseleri

1923-1924 öğretim yılı başında 29 İmam-Hatip Mektebi açılmıştır. İmam Hatip Liseleri, İmamlık, Hatiplik ve Kur'an Kursu öğreticiliği gibi dini hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli işgörenleri yetiştirmek üzere Millî Eğitim Bakanlığınca açılan ortaöğretim sistemi içinde, hem mesleğe hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumlarıdır. 1985-1986 öğretim yılında Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı'nda öngörülen Anadolu İmam-Hatip Liselerinin ilki İstanbul Beykoz'da açılmıştır⁶³. 2013 / 2014 Eğitim ÖğretimYılı Milli Eğitim Bakanlığı istatistiki verilerine göre Anadolu imam-hatip liseleri ve imam-hatip liseleri sayısı 854, derslik sayısı 16845'dir. Toplam öğrenci mevcudu 474096 bu sayının 227065'si erkek, 247031'si kadındır.29556 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmen mevcudununun 16773'si erkek ve 12783'si kadındır⁶⁴.

ÖSYM'nin 2013 yılı Lisans Yerleştirme Sınavı okul türlerine göre dağılımda Anadolu imam-hatip liseleri ve imam-hatip liseleriaday sayısı 34225, Matematik Fen türünde 4205 kişi ortalama 209,028puan, Türkçe Matematik türünde 12216 kişi ortalama 226,481puan, Türkçe Sosyal türünde 21331 kişi ortalama 240,463 puan olduğu görülmüyor⁶⁵. Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2013/'14 göre 2013 yılında Anadolu imam-hatip liseleri ve imam- hatip liseleri(Sınavsız geçiş,son sınıf, daha önce mezun öğrenciler dahil) ÖSYS bilgileri;sınava başvuran aday sayısı 102 859,lisans programına yerleşen aday sayısı 16495 ve başarı %16,04,önlisans programına yerleşen aday sayısı 5854 ve başarı %5,69,Açıköğretim programına yerleşen aday sayısı 24 910'dır⁶⁶.

2.4.9. Ortaöğretim Kurumlarının Sayısal Veri Bilgileri

2013-2014 Eğitim öğretim yılı Milli Eğitim Bakanlığı sayısal verilerine göre, Genel ortaöğretimde okul sayısı 3744 ve derslik sayısı 64499'dur. Toplam öğrenci

⁶¹ www.osym.gov.tr. (Erişim Tarihi: 27.06.2014).

⁶⁴ http://sgb.meb.gov.tr./istatistik, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁶² http://sgb.meb.gov.tr./istatistik, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁶³ http://sgb.meb.gov.tr./istatistik, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁶⁴ http://sgb.meb.gov.tr./istatistik, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁶⁵ www.osym.gov.tr., (Erişim Tarihi: 27.06.2014).

⁶⁶ http://sgb.meb.gov.tr./istatistik, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

sayısı 2 906 291, bu sayının 1488037'si erkek, 1 418 254'si kadındır. Toplam öğretmen sayısı 117353, bu sayının 63719'si erkek, 53634'si kadındır. Genel ortaöğretimde kamu kesimi; okul sayısı 2736 ve derslik sayısı 53303'dür. Toplam öğrenci sayısı 1753332, bu sayının 837066'sı erkek, 916266'sı kadındır. Toplam öğretmen sayısı 95785, bu sayının 53607'si erkek 42178'si kadındır. Özel girişimci ortaöğretim kesimi; okul sayısı 1007 ve derslik sayısı 11 196'dır. Toplam öğrenci sayısı 140610, bu sayının 76830'sı erkek, 63780'si kadındır. Toplam öğretmen sayısı 21568, bu sayının 10112'si erkek, 11456'si kadındır. Meslekî ve teknik ortaöğretim okul sayısı 6357, derslik sayısı 59 216'dır. Toplam öğrenci sayısı 2039791, bu sayının 1144 380'si erkek, 895411'si kadındır. Öğretmen toplamı 131732, bu sayının 71121'si erkek, 60611'si kadındır. Kamu kesimi mesleki ve teknik ortaöğretim okul sayısı 5931, derslik sayısı 54365'dür. Toplam öğrenci sayısı 1 689 093, bu sayının 970280'si erkek, 718813'si kadındır⁶⁷. Toplam öğretmen 124260, bu sayının 68 259'si erkek, 56001'si kadındır. Özel girişimci mesleki ve teknik ortaöğretim okul sayısı 426, derslik sayısı 4851'dür. Toplam öğrenci sayısı 56053, bu sayının 26504'si erkek, 29 549'si kadındır. Toplam öğretmen sayısı 7472, bu sayının 2862'si erkek, 4610'si kadındır. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü okul sayısı 854 ve derslik sayısı 16 845'dür. Toplam öğrenci sayısı 474 096, bu sayının 227 065'si erkek, 247031'si kadındır. Toplam öğretmen sayısı 29556, bu sayının 16773'si erkek, 12783'si kadındır. Okullaşma oranı Genel Ortaöğretim % 36,67, Mesleki ve Teknik Ortaöğretim % 39,99'dür⁶⁸.

2.5. EĞİTİM KURUMLARINA YÖNETİCİ GÖREVLENDİRME

2.5.1. Yönetici Görevlendirme Şartları

Yönetici olarak görevlendirileceklerin genel şartları; Yükseköğretim mezunu olmak, son başvuru tarihi itibarıyla Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak görev yapıyor olmak, görevlendirileceği eğitim kurumuna, görevlendirileceği tarihte alanı itibarıyla öğretmen olarak atanabilme şartını taşıyor olmak, görevlendirileceği tarih itibarıyla, son dört yıl içinde adlî veya idarî soruşturma sonucu yöneticilik görevi üzerinden alınmamış olmak. Müdür olarak görevlendirileceklerin: Müdür olarak görev yapmış olmak. Müdür başyardımcısı olarak en az iki yıl görev yapmış olmak.

Kurucu müdür, müdür yardımcısı ve müdür yetkili öğretmen olarak ayrı ayrı veya müdür başyardımcılığı dâhil toplam en az üç yıl görev yapmış olmak. Bakanlığın eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı dışındaki şube müdürü veya daha üstü kadrolarda görev yapmış olmak. Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak asaleten en

⁶⁷ <http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

⁶⁸ Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 85-86

az sekiz yıl görev yapmış olma şartlarından en az birini taşımaları gerekir. Müdür başyardımcısı veya müdür yardımcısı olarak görevlendirileceklerin:Müdür, kurucu müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı veya müdür yetkili öğretmen olarak görev yapmış olmak. Bakanlığın eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı dışındaki şube müdürü veya daha üstü kadrolarda görev yapmış olmak. Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak asaleten en az dört yıl görev yapmış olma şartlarından en az birini taşımaları gerekir⁶⁹.

2.5.2. Yönetici Görevlendirmede Esas Alınacak Hususlar

Yöneticiler dört yıllığına görevlendirilir. Aynı unvanla aynı eğitim kurumunda sekiz yıldan fazla süreyle yönetici olarak görev yapılamaz. Buldukları eğitim kurumunda aynı unvanla dört yıldan fazla sekiz yıldan az görev yapanlardan aynı eğitim kurumuna yönetici olarak görevlendirilenlerin görevleri, sekiz yılın dolduğu tarih itibarıyla sona erer. Yöneticilik görev süresi uzatılmayanlardan yeniden görevlendirilmek isteğinde bulunanlar, aynı görevlendirme dönemiyle sınırlı olmak üzere, en son görev yaptıkları eğitim kurumlarında görevlendirilemez. İmam hatip ortaokulu müdür yardımcılarında en az biri Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi veya meslek dersleri alan öğretmenleri arasından; imam hatip liseleri ile mesleki ve teknik eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri meslek dersleri alan öğretmenleri arasından; sosyal bilimler liseleri müdür yardımcılarında en az biri Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Felsefe veya Psikoloji alan öğretmenleri arasından; güzel sanatlar liseleri müdür yardımcılarında en az biri Görsel Sanatlar, Resim veya Müzik alan öğretmenleri arasından; spor liseleri müdür yardımcılarında en az biri Beden Eğitimi alan öğretmenleri arasından; özel eğitim kurumları müdür yardımcılarında en az biri ise rehberlik veya özel eğitim alan öğretmenleri arasından görevlendirilir. Öğrencilerinin tamamı kız olan eğitim kurumlarının müdürleri ile bu kurumlar ve yatılı kız öğrencisi bulunan eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri kadın adaylar arasından görevlendirilir⁷⁰.

Karma eğitim yapılan ve müdür yardımcısı sayısı üç ve daha fazla olan eğitim kurumlarının müdür yardımcılarında en az biri kadın adaylar arasından görevlendirilir. Yöneticilikte dört yıllık görev süresini dolduranlardan görev yaptıkları eğitim kurumuna yeniden görevlendirilebilmesi için, görevlendirileceği tarihte alanı itibarıyla öğretmen olarak atanabilme şartını taşıyor olması gerekir. Şartı taşıyamaması durumunda yeniden değerlendirilerek Müdürlüğü boş bulunan eğitim

⁶⁹ Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

⁷⁰ Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

kuruma görevlendirilir. Müdür görevlendirmesi yapılan eğitim kurumlarına müdür başyardımcısı ve müdür yardımcısı görevlendirmeleri yeni görevlendirilen müdürün inhası, il milli eğitim müdürünün teklifi ve valinin onayı ile yapılır. Yönetici görevlendirmeleri takvimi her yıl Bakanlıkça belirlenerek Bakanlık internet sitesinde duyurulur ve valiliklere yazı ile bildirilir⁷¹.

2.5.3. Yönetici Görevlendirme Usulleri

Bu bölümde okullarda, yeni atanacak yöneticilerin görev sürelerinin uzatılması, görevlendirilmeleri, ilk defa atama yapılması ve müdür, müdür yardımcılığı kavramlarına ilişkin fikirler üzerinde durulmuştur.

2.5.3.1. Müdürlük Görev Süresinin Uzatılması

Görev sürelerinin uzatılmasını isteyen müdürler elektronik ortamda başvuruda bulunur. Müdürlükte dört yıllık görev süresini dolduranlar ile görev yaptıkları eğitim kurumunda sekiz yıllık görev süresini dolduran müdürler, Ek-1(İlçe Milli Eğitim Müdürü, İnsan Kaynaklarından Sorum Şube Müdürü, Eğitim Kurumundan Sorumlu Şube Müdürü, Eğitim Kurumundaki En Kıdemli Öğretmen İle Kıdemi En Az Olan Öğretmenin Değerlendirmesinin Aritmetik Ortalaması, Öğretmenler Kurulunca Seçilecek iki Öğretmenin Değerlendirilmesinin Aritmetik Ortalaması, Öğrenci Meclis Başkanının Değerlendirmesinin puanları)'de yer alan Görev Süreleri Uzatılacak Eğitim Kurumu Müdürleri Değerlendirme Formu üzerinden değerlendirilir.

Ek-1'de yer alan Form üzerinden yapılacak değerlendirme, müdürlük görev süresinin sona ereceği ders yılının son gününe göre üç ay öncesinden itibaren yapılır. Ek-1'de yer alan Formun değerlendirilme sürecine ilişkin iş ve işlemler, il millî eğitim müdürlüklerinin koordinesinde eğitim kurumunun bağlı olduğu ilçe millî eğitim müdürlüklerince yürütülür⁷².

2.5.3.2. Müdürlük Görev Süresinin Görev Yapılmakta Olunan Eğitim Kurumunda Uzatılması

Dört yıllık görev süresi sona eren müdürlerden halen görev yapmakta oldukları eğitim kurumundaki görevlerinin uzatılması için başvuruda bulunanların görev süreleri, Ek-1'de yer alan Form üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda 100

⁷¹ Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

⁷² Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

üzerinden 75 ve daha üstü puan almaları halinde, il millî eğitim müdürünün teklifi üzerine valinin onayı ile uzatılır⁷³.

3.5.3.3. Müdürlük Görev Süresinin Görev Yapılmakta Olunan Eğitim Kurumu Dışında Uzatılması

Eğitim Kurumu Müdürlüğü boş olması, il millî eğitim müdürlüğü internet sitesinde duyurulması gerekir. Müdürlükte dört yıllık veya aynı eğitim kurumunda sekiz yıllık müdürlük süresini tamamlayıp Ek-1'de yer alan Form üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda 100 üzerinden 75 ve daha üstü puan alanlardan görev süresinin başka eğitim kurumunda uzatılmasını isteyenlerin başvuruları elektronik ortamda alınır. Başvuranların, tercihleri de dikkate alınarak puan üstünlüğüne göre il millî eğitim müdürünün teklifi üzerine valinin onayı ile uzatılır. Adayların puanlarının eşitliği halinde sırasıyla; hizmet puanı, yöneticilikteki hizmet süresi, öğretmenlikteki hizmet süresi fazla olan adayın görevlendirmesi yapılır. Eşitliğin devamı hâlinde görevlendirilecek aday kura ile belirlenir⁷⁴.

2.5.3.4. İlk Defa ve Yeniden Müdür Olarak Görevlendirme

İlk defa ve yeniden müdür olarak görevlendirilmek üzere başvuruda bulunanlar, Ek-2'de yer alan Form üzerinden değerlendirme komisyonu tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda oluşan puan sıralamasına göre en yüksek puan alandan başlamak üzere, boş eğitim kurumu müdürlüğü sayısının üç katı aday sözlü sınava alınır. Adaylar, Ek-3'te yer alan Sözlü Sınav Değerlendirme Formuna göre 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Sözlü sınavda 70 ve üzerinde puan alanlar görevlendirmeye adaydır.

Görevlendirilecek adayların puanları Ek-2'de yer alan Form üzerinden aldıkları puanın yüzde ellisi ile sözlü sınavdan aldıkları puanının yüzde ellisinin toplamı üzerinden belirlenir. Adaylardan görevlendirilmesi yapılacak olanların kurumda branşları var ise; 2 puan. Öğrencilerinin tamamı kız olan eğitim kurumlarına görevlendirilmek isteyen aday bayan ise 3 puan, kurucu müdür olarak görev yaptıkları eğitim kurumlarında görevlendirilme isteğinde bulunanlar için bu eğitim kurumları ile sınırlı olmak üzere beş puan, puanlarınailave edilerek görevlendirme puanları belirlenir. Puan üstünlüğüne göre il millî eğitim müdürünün teklifi üzerine valinin onayı ile müdür olarak görevlendirilir. Adayların puanlarının eşitliği halinde, sırasıyla Ek-2'de yer alan Forma göre değerlendirme puanı, Ek-3'te yer alan Forma

⁷³ Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

⁷⁴ Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

göre sözlü sınav puanı, yöneticilikteki hizmet süresi, öğretmenlikteki hizmet süresi fazla olan adayın görevlendirilmesi yapılır. Eşitliğin devamı hâlinde görevlendirilecek aday kura ile belirlenir⁷⁵.

2.5.3.5. Müdür Başyardımcılığı Ve Müdür Yardımcılığına Görevlendirme

Müdür başyardımcısı ve/veya müdür yardımcısı norm kadrosu boş bulunan eğitim kurumlarına, görevlendirilecekleri tarih itibarıyla; yükseköğretim mezunu olmak, son başvuru tarihi itibarıyla Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak görev yapıyor olmak, görevlendirileceği eğitim kurumuna, görevlendirileceği tarihte alanı itibarıyla öğretmen olarak atanabilme şartını taşıyor olmak, görevlendirileceği tarih itibarıyla, son dört yıl içinde adlî veya idarî soruşturma sonucu yöneticilik görevi üzerinden alınmamış olmak. Müdür, kurucu müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı veya müdür yetkili öğretmen olarak görev yapmış olmak. Bakanlığın eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı dışındaki şube müdürü veya daha üstü kadrolarda görev yapmış olmak. Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak asaleten en az dört yıl görev yapmış olma şartlarını taşıyor olmaları kaydıyla, görevlendirme yapılacak eğitim kurumunda veya eğitim kurumunun bulunduğu ilçe ve ildeki eğitim kurumlarında halen yönetici veya öğretmen olarak görev yapanlar arasından, eğitim kurumu müdürünün inhası ve il millî eğitim müdürünün teklifi üzerine valinin onayı ile müdür başyardımcısı ve müdür yardımcısı görevlendirilir⁷⁶.

2.6. YÖNETİCİ GÖREVLENDİRME ÜZERİNE FİKİRLER

Türk eğitim sisteminde “meslekte esas olan öğretmenliktir” anlayışı ile öğretmenlikte başarılı olanların, okul yöneticiliğinde de başarılı olacağı inancı egemen olmuştur. Devlet memurları kanununda ve yönetici atama yönetmenliklerinde yönetici atamada esas olan liyakattir. Öğretmenlik mesleğindeki başarı, kıdem ve deneyim yönetici atamada da ölçüt olarak benimsenmiştir. Yönetici atamada, yeterliliklerin belirgin olmaması, başarı düzeyi kıdem ve deneyime bağlı olarak düşünülmektedir. Sadece kıdem ve deneyim yeterli bir yöneticiyi ortaya çıkarmaz. Kıdem ve deneyim yapılan işe ve mesleğe katkı sağlar. Yöneticilikte yeterlilikler belirlenerek, yönetici adaylarına lisans, yüksek lisans düzeyinde ya da zorunlu hizmet içi programlarla verilmesi sağlanılabilir. Ülkemizde, eğitim ve okul yöneticiliği meslek standartlarının olmayışı, genel idare hizmetleri sınıfında olmaması, yönetici adaylarına bahsi geçen eğitimler verilmemektedir. Eğitim ve okul yöneticilerinin atanmasında, çok sayıda koşul aranmasına rağmen, yönetim

⁷⁵ Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

⁷⁶ Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

konusunda eğitim görmek gibi bir koşul yer almamaktadır. Yöneticilik, deneme-yanılma ve çıraklık yoluyla öğrenilmektedir. Bu durum yöneticide beklenen verimin eksikliğine, zaman ve emek israfına neden olur⁷⁷. Oysa günümüz dünyası, günü gününe kendini yenilercesine, teknolojideki yenileşmenin süreklileşmesi bilgiye erişim olanaklarını artırdığını, bununda tüm toplum katmanlarını etkilediği gibi eğitim kurumlarını da değişime ve gelişime zorlamaktadır. Bu değişim ve gelişmelerin yenilikçi, üretken bir toplum oluşumuna katkısı okullar ve yöneticilerinin algı ve becerisine bağlıdır. Yönetici, değişimi ve değişimin doğurduğu toplumsal ihtiyacı karşılayacak donanımda olmalıdır. Yönetici donanımı, öğretmenlik mesleği öğrenimi dışında belli bir zaman aralığında yönetici gelişimi artırıcı programlarla sağlanabilir. Her ülkenin yapısına uygun okul yöneticilerini görevlendirme sistemleri var. Almanya'da okul müdürlerinin görev ve sorumlulukları da eyaletlere göre değişmektedir. Örneğin; Aşağı Saksonya Eyaleti okul müdürlerini dört modülden oluşan ve aşamalı olarak bir yılda tamamlanan programla belirlemektedir. Program modüllerin içeriği: Öğretmenlikten müdürlüğe rol değişimi; bir meslek olarak okul yöneticiliği, Okulda kalite gelişimi kavramı ve kalite geliştirme araçları, Personel yönetimi ve personel geliştirme, Okul ve çevre arasında ilişkilerin geliştirilmesi konularından oluşuyor. İngiltere'de okul yöneticisi olmak isteyen öğretmenler "Ulusal Profesyonel Okul Yöneticiliği Yeterlikleri" sınavı ile tespit edilir. Yönetici adayları Yerel Eğitim otoritesi tarafından yönetilen bölgesel eğitim merkezlerinde veya Açık Üniversitelerde Stratejik Liderlik ve Sorumluluk modülü ve ihtiyaç duydukları diğer alanlardaki eğitimlerini alırlar. Bu eğitimin bitiminde bölgesel sınav merkezlerinde yeniden bir sınava tabi tutulurlar. Bu sınavda başarılı olan yönetici adaylarına "Ulusal Profesyonel Okul Yöneticiliği" yeterlik belgesi verilir⁷⁸.

Ülkemizin, dünya ülkeleri ile olan münasebetlerine bakıldığında sürekli güncellikte olan ABD, İngiltere ve Japonya'da okul müdürlerinin görevlendirilmesinde eğitim yönetimi alanında yüksek lisans ve yöneticilik sertifikası, bizde ise yükseköğrenim şartı aranır. Gelişmiş ülkelerde, okul yöneticiliği eğitiminin lisansüstü düzeyde olması genel kabul gören bir anlayıştır. Okul yöneticisi yetiştirme konusunda üniversitelerin birikiminden yararlanılmalıdır⁷⁹. Okul yöneticiliği, bilimsel çalışmalarda ele alınmalı, meslek olarak görülmeli, atamalarda lisans ve yüksek

⁷⁷ Ağaoğlu Esmahan, vd., "Okul Yöneticilerinin Yeterliklerine İlişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri", *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Kütahya, 2012, ss. 160-182, s. 174.

⁷⁸ Receptoğlu Ergün ve Kılıncı Ali Çağatay, "Türkiye'de Okul Yöneticilerinin Seçilmesi ve Yetiştirilmesi, Mevcut Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Turkish Studies International Periodical For The Languages", *Literature and History of Turkic*, Ankara, 2014, ss.1818-1838, s. 1824.

⁷⁹ Akın Uğur, Okul Yöneticilerinin Seçimi ve Yetiştirilmesi; Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerden Farklı Uygulamalar, Karşılaştırmalar, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Bolu, 2012, ss.1-23, s.15.

lisans tercihten ziyade zorunlu hale getirilmelidir⁸⁰. Eğitimin yerinden yönetimi Anglo-sakson geleneğine bağlı kalınarak yönetici görevlendirmelerin, eğitimin merkezden yönetildiği Bonapartist geleneğe bağlı kalınarak yapılan yönetici görevlendirmelere göre daha başarılı uygulamalar kaydedildiği bilinmektedir⁸¹.

2.7. İŞGÖRENLER

Kurumlar, amaçlarına ulaşmak için üretim faktörlerini kullanarak mal ve hizmet üretirler. İş görenler üretimde, üretim faktörlerine bedensel ve zihinsel çabalarını katarak, bunları üretim sürecine sokan ve yönlendirenlerdir. Okullar, eğitim sisteminin bir alt birimi olarak insan yetiştirerek hizmet üretiminde bulunurlar. Üretilecek hizmet sonucu ortaya çıkacak ürün toplumdan gelen ve topluma giden insandır. İnsanların topluma dönüşlerinde yapacakları katkı ya da eksiltmeler yetiştirmelerinde rolü olan sisteme ve iş görenlere bağlıdır. Bu nedenle de eğitimde insan kaynakları denince akla hemen öğretmenler gelmektedir⁸². Bilgi, iletişim ve teknolojideki hızlı değişimler toplumları etkilemekte ve değişime zorlamaktadır. Toplumlar, değişime planlı, sistemli geçişlerini bilgi, kültür yayıcılığını insanlara aktaran okullarla gerçekleştirmektedir. Okulların sistem olarak en önemli ögesi ise eğitici personeli öğretmenleridir. Öğretmen, öğrenmeye rehberlik eden kişidir⁸³.

2.7.1. Öğretmen

Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır. Öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır. Günümüzde, lisans ve lisans üstü seviyelerde öğrenim görülmektedir⁸⁴. Toplumun gelişmesinde önemli bir role sahip olan öğretmenlik, bilgelik ve erdem boyutlarını içeren bir meslektir. Öğretmen, yaptığı işin özelliği itibarıyla ülkenin geleceğine yön veren bir konumdadır. Öğretmen, öğrencileri için önemli bir rol modelidir. Öğretmenin davranışları sınıf içinde ve dışında öğrencileri tarafından dikkatle gözlenir. Öğretmen, öğrencilerini seven, koruyan ve geleceğe taşımada emek veren otorite figürüdür. Yöneticilere göre öğretmenlerin sahip olmaları gereken değerler özveri ve hoşgörüdür. Öğrencilere göre öğretmen, hayatları boyunca rehberdir. Öğretmenlere göre,

⁸⁰ İrfan Erdoğan, *Eğitim ve Okul Yönetimi*, Alfa, İstanbul, 2010, ss.119-120.

⁸¹ Örtücü Deniz ve Şimşek Hasan, "Akademisyenlerin Gözünden Türkiye'de Eğitim Yönetiminin Akademik Durumu: Nitel Bir Analiz", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, Ankara, 2011, ss.170-192, s. 185.

⁸² Mehmet Şişman, *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*, Pegem Akademi, Ankara, 2013, ss.123-124.

⁸³ Murat Sönmez, Eğitimde Reform; Öğretmen Yetiştirme, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2004, s.1-7 (**Yüksek Lisans Bitirme Projesi**).

⁸⁴ Resmi Gazete, Sayı: 14574, Milli Eğitim Temel Kanunu. 26 Haziran 1973.

öğretmen rehberdir. Velilere göre öğretmen.bilgi vericidir⁸⁵. Öğretmenlik mesleği; adaylık döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrılır.

2.7.1.1. Aday Öğretmen

Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlik kadrolarına, aşağıda yazılı genel ve özel şartlara göre ilk defa atanacaköğretmen adayıdır.

Genel şartlar:Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,öğretmenliğe müracaatta 40 yaşında gün almamış olmak, öğretmenlik mesleği gereği öğrenim görmüş olmak,kamu haklarında kısıtlı olmamak, kamu düzenini bozucu ceza almamış olmak,askerlikle ilgili sorunu olmamak şartlarıdır⁸⁶.

Özel şartlar:Mezun olduğu yükseköğretim programının Talim ve Terbiye Kurulunun öğretmenliğe atanacakların tespitine ilişkin kararına göre atanacağı alana uygun olmak. Bakanlık ile Yükseköğretim Kurulu iş birliği çerçevesinde açılan Orta Öğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans, Pedagojik Formasyon, İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Sertifikası ve İngilizce öğretmenliği için İngilizce Öğretmenliği Sertifikası programlarından birini başarıyla tamamlamış olmak.

Yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar bakımından, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca yükseköğreniminin ve pedagojik formasyonbelgesinin yurt içindeki yükseköğretim kurumlarına veya programlarına denkliği yapılmış olmak. Sağlık durumu yönünden Türkiye'nin her bölge ve iklim şartlarında öğretmenlik görevini yapmasına engel bir durumu olmamak. Kamu Personel Seçme Sınavında atanacağı alan için Bakanlıkça belirlenen taban puan ve üstünde puan almış olmak. Sağlık durumu hariç adaylık dönemi içinde, görevine son verilenlerden son başvuru tarihine göre üç yılını doldurmuş olmak. Öğretmenlik mesleğinden çıkarılmayı gerektiren tür ve derecede bir ceza almamış olmak, adli sicil kaydı bulunanlar ile işlediği suçlardan dolayı görevine son verilenler bakımından ise Sicil Kaydı İnceleme Komisyonunca atanması uygun bulunmak⁸⁷. Adaylık süresi bir yıldan az, iki yıldan çok olamaz. Adaylığın kaldırılması; 50 saat temel, 110 saat hazırlayıcı eğitime tabi tutulur, eğitimler sonucu yapılan sınavlarda başarılı ve 220 saat uygulamalı eğitim sonucu İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün teklifi, valilik makamının onayı ile adaylık kaldırılır.

⁸⁵ Çubukçu Zuhul, vd., "Yönetici, Öğretmen,Öğrenci ve ve li Gözünde Öğretmenin Sahip Olması Gereken Değerler", *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, Ankara, 2012, ss. 26-37, s. 31.

⁸⁶ Resmi Gazete, Sayı: 12056, Devlet Memurları Kanunu. 23 Temmuz 1965.

⁸⁷ Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.

2.7.1.2. Öğretmen

Genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon eğitimi alarak yetişmiş ve adaylık döneminden sonra her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim hizmetlerini yürütenlerdir⁸⁸.

2.7.1.3. Uzman Öğretmen

Alanında ya da eğitim bilimleri alanında tezli yüksek lisans öğrenimini tamamlayan öğretmenlerden kıdem, hizmet içi eğitim, etkinlikler ve sicil; lisans öncesi ve lisans mezunu öğretmenler ile alanı ya da eğitim bilimleri alanı dışında lisansüstü öğrenimini tamamlayan öğretmenlerden ise kıdem, eğitim, etkinlikler, sicil ve sınav ölçütlerine göre yapılan değerlendirme ve başarı sıralaması sonucunda alanlarında ayrılan kontenjana yerleştirilenlerdir. Bakanlık eğitim-öğretim hizmetleri sınıfındaki toplam serbest öğretmen kadro sayısı içinde uzman öğretmen oranı % 20'dir. Bu oranlar, Bakanlar Kurulunca belirlenir. Kariyer basamaklarında yükselme sınavına başvurularında eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı kadrolarında bulunan öğretmenlerden adaylık dönemi hariç başvuru süresinin son günü itibarıyla; Uzman öğretmenlik için öğretmenlikte 7 yıl, kıdemi bulunmak şartı aranır⁸⁹.

2.7.1.4. Müdür

Alanında ya da eğitim bilimleri alanında doktora öğrenimini tamamlayan öğretmenlerden kıdem, hizmet içi eğitim, etkinlikler ve sicil; lisans öncesi ve lisans mezunu öğretmenler ile alanı ya da eğitim bilimleri alanı dışında lisansüstü öğrenimini tamamlayan uzman öğretmenlerden ise kıdem, eğitim, etkinlikler, sicil ve sınav ölçütlerine göre yapılan değerlendirme ve başarı sıralaması sonucunda alanlarında ayrılan kontenjana yerleştirilenlerdir. Bakanlık eğitim-öğretim hizmetleri sınıfındaki toplam serbest öğretmen kadro sayısı içinde başöğretmen oranı % 10'dur. Bu oranlar, Bakanlar Kurulunca belirlenir. Kariyer basamaklarında yükselme sınavına başvurularında eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı kadrolarında bulunan öğretmenlerden adaylık dönemi hariç başvuru süresinin son günü itibarıyla; Başöğretmenlik için uzman öğretmenlikte 6 yıl kıdemi bulunmak şartı aranır⁹⁰.

2.7.2. Öğretmen Atamaları

Öğretmen atamaları çalışma alanı açısından, öğretmenlerin memuriyete başlama ve kabulleridir. İlk atamayı kapsamaktadır. İlk atamada; Kamu Personel

⁸⁸ Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.

⁸⁹ Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.

⁹⁰ Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.

Seçme Sınavına katılmış ve bu sınavda Bakanlıkça belirlenen taban puan ve üzerinde puan almış olmaları kaydıyla; Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarındaki öğretmen kadrolarına ilk defa atanacaklar, özel öğretim kurumlarında görev yapanlardan Bakanlığa bağlı resmî eğitim kurumlarına ilk defa öğretmen olarak atanacaklar, vakıf veya özel üniversitelerde görev yapanlardan Bakanlığa bağlı resmî eğitim kurumlarına ilk defa öğretmen olarak atanacaklar, aday veya asıl Devlet memuru olarak hâlen Bakanlık veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlar ile öğretmen veya Devlet memuru olarak görev yapmakta iken adaylığı kaldırılmadan veya kaldırıldıktan sonrakendi istekleriyle bu görevlerinden ayrılanlar ya da adaylık döneminde başarısız olmaları nedeniyle görevine son verilenler, kamu kurum ve kuruluşlarında kanun veya kanun hükmünde kararnameler kapsamında sözleşmeli memur statüsünde çalışanlardan ilk defa öğretmenliğe atanacaklar ilk atama kapsamında başvuruda bulunabilirler⁹¹.

Millî sporculardan; olimpiyat Oyunları, Parolimpik Oyunları, Üniversiad Oyunları, Akdeniz Oyunları ile Dünya Askeri Oyunlarında ferdi ve takım müsabakalarında ilk üç dereceye girenler, Uluslararası Olimpiyat Komitesinin tanıdığı spor dallarının büyükler, gençler ve ümitler kategorilerinde Dünya ve Avrupa şampiyonaları ile Uluslararası Askeri Sporlar Konseyince yapılan Dünya ve Avrupa şampiyonalarında ilk üç dereceye girenler, en az on kez ülkemizi temsil ederek millî sporcu belgesi almış olanlar öğretmenlik için aranan genel ve özel şartları da taşımaları kaydıyla Kamu Personel Seçme Sınavı şartı aranmadan beden eğitimi öğretmenliğine atanmak üzere başvuruda bulunabilirler. Atamalar, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce ilgili mevzuatına göre belirlenen öncelik sırası esas alınarak yapılır.⁹² Tüm eğitim kurumlarına İlk atamanın dışında öğretmen atamaları, zorunlu çalışma yükümlülüğü, norm kadro ve hizmet puanı üstünlüğüne bağlı kalınarakçıktan, il içi isteğe bağlı, iller arası isteğe bağlı, özür durumu, genel ve özel hayatı etkileyen nedenlere bağlı, hizmetin gereği atamalar gerçekleştirilmektedir.⁹³ Fen ve Sosyal Bilimler Liselerine, öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığının düzenlediği seçme sınavı sonucu puanı ve Ek-1 formu kriterine uygun oluşan toplam puan üstünlüğüne dayalı olarak atanırlar. Atanacak öğretmenler, alanlarında Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarında 3 yılını tamamlamış ve sınavda 60 ve üstü puan almaları gerekmektedir. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerine, atanacak

⁹¹ Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değişirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.

⁹² Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değişirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.

⁹³ Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değişirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.

öğretmenler, alanlarında Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarında 3 yılını tamamlamış ve seçme sınavında 60 ve üstü puan almaları gerekmektedir. Güzel sanatlar müzik ve görsel sanatlar/resim, spor liselerinin beden eğitimi öğretmenliğine; adayların seçme sınavı ve EK-1 Değerlendirme Formu üzerinde yapılacak değerlendirmenin % 40'ı ile uygulama sınavından almış oldukları puanın % 60'ının toplamı sonucunda oluşan atamaya esas puanlarına göre tercihleri de dikkate alınarak atama yapılır⁹⁴.

2.8. ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SÜREÇLERİ

Toplumları anlamlandıran tarihleri, kültürleri, ürettikleri, sosyal yapıları ve yetiştirdikleri insanlarıdır. Vardıkları düzeyi koruma ve geliştirme, medeni dünyanın eriştiği standartlarda yaşamak isterler. Toplumların standartlara erişimini sağlayannitelikli bireylerive onlarıyetiştiren eğitim sistemleridir. Eğitim sistemlerinin, en temelöğeleri öğretmenleridir. Öğretmenler;toplumlarının, öğrencilerinin ve velilerinin rehberi, aydın, çalışkan, erdemli ve eğitimi fertleridir. Nitelemeler,öğretmenlere olan beklentileri belirtmektedir. Öğretmenler,bu çoklu beklentileri lisans öğrenimleri,temel ve hazırlayıcı eğitimle edindikleri bilgi ve birikimle karşıladıkları bilinmektedir⁹⁵.

Toplumsal ve teknolojik değişimlere uyum sağlama ihtiyacı, öğretmenlerin ülkemizde ve alan yazında belirtilen ülkelerdeki yetişme süreçlerine bakılabilir. Finlandiya'da Öğretmen Yetiştirme Programları, Pedagoji ve araştırmalara dayalı öğretimde strateji ve yöntem olarak işbirlikli öğrenme, problem çözme ve uygulamaları içermektedir. Öğretmenlik uygulaması ön plandadır. Öğretmen Yetiştiren Kurumlar, Üniversitelerin Eğitim Fakülteleridir. Öğretmen Yetiştiren Kurumlara Giriş Koşulları; Üniversite Giriş Sınavı (Marticulation),Yazılı Giriş Sınavı, Yetenek Testi, Bireysel Mülakat, Örnek ders ve grup tartışmasının gözlenmesidir. Finlandiya'da Öğretim Süreleri, 4 yıllık lisans eğitimi ve sonrasında yüksek lisans eğitimi tamamlama şartı vardır. Finlandiya'da öğretmenlik uygulamaları lisans eğitimi boyunca devam etmektedir. İlk 3 yılda 4 hafta uyum stajı ve son yıl 5 hafta temel eğitim olmak üzere öğrenciler uygulamalara katılırlar. Öğretmenlik Mesleğine Atanma Koşulları;Master derecesine sahip öğrencilerin staj eğitimi başarısı ve öğretmen yeteneklerini gösterme becerileri atamalarında ön koşuldur. Finlandiya'da öğretmenler devlet memuru statüsüne sahip değildir. Öğretmenlik yüksek statülü ve

⁹⁴ Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.

⁹⁵ Mustafa Çelikten, Mustafa Şanal, Yeliz Yeni, Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri, **Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Kayseri, 2005, ss.208-234, s.220.

orta gelir seviyesinin üstünde bir meslektir. Öğretmenlik mesleğinin seçilmesinin en temel nedeni sosyal saygı ve statüsünün yüksek olmasıdır^{96, 97}.

Almanya öğretmen yetiştirme programları, konu alanı bilgisi ve eğitimi ağırlıklıdır. Öğretmenlik uygulamaları ise üniversite bittikten sonra yapılmaktadır. Almanya'da öğretmen yetiştirmede yetkili kurumlar; Üniversiteler, Yüksek Öğretmen Okulları, Eğitim Enstitüleri, Müzik ve Sanat Eğitimi Okullarıdır. Almanya'da öğretmen yetiştiren kurumlara giriş için Abitur Sınavından (olgunluk sınavı) başarılı olma şartı istenir. Öğretim Süreleri,3-4 yıl arasında değişmektedir. Almanya'da üniversiteden mezun olan öğrencilerin 2 yıllık öğretmenlik uygulaması yapmaları zorunludur. Almanya'da Birinci Devlet Sınavı'nda başarılı olan öğrenciler yaklaşık 2 yıllık öğretmenlik uygulaması yapmaktadırlar ve bu süreç sonunda İkinci Devlet Sınavı'na katılmaları gerekmektedir. Bu sınavda başarılı olanların atamaları gerçekleştirilir. Almanya'da öğretmenler kanunlara göre devlet memuru statüsüne sahiptir. Öğretmenlerin maaşları bağlı oldukları eyaletler tarafından ödenmektedir. Öğretmenler toplum içinde saygınlığı yüksektir⁹⁸.

İngiltere'de öğretmen yetiştirme programları, mesleki formasyon ve öğretmenlik uygulamaları ön plandadır. Öğretmenlerin yetiştirilmesinde İngiltere'de yetki Üniversiteler, Kolejler ve Eğitim Yüksek Okullarının elindedir. İngiltere'de öğretmen yetiştiren kurumlara giriş koşulları; ortaöğretim genel sertifikasında temel derslerde C notu olmayı başaran öğrencilerin başvuruları mülakat ve ön eleme ile değerlendirilir. Öğretmen öğretim süreleri3-4 yıl arasında değişen lisans programları yanında 36 haftalık sertifika programları vardır. Öğretmenlik uygulamalarının süresi 1 - 2 yıldır. İngiltere'de üniversitelerden mezun olan öğrencilere, dersleri ve uygulama eğitimlerini başarılı bir şekilde tamamladıklarına dair Mesleğe Giriş Profili Belgesi verilir. Mezunların atanabilmeleri için Nitelikli Öğretmen Statüsü (QTS) almaları gerekmektedir. İngiltere'de öğretmenler kamu çalışanıdır, fakat devlet memuru değildir. Öğretmenlerin iş garantileri yoktur ve gelir düzeyi diğer mesleklerden düşüktür⁹⁹.

Belçika'da öğretmen eğitimi: okul öncesi eğitimde ve ilköğretimde görev yapacak öğretmenler eğitim yüksek okullarında 3 yıllık yüksek öğrenim görürler. Ortaöğretim 1. devresinde görev yapacak öğretmenlerde, eğitim yüksek okullarında

---

⁹⁶ Aras Selda, Sözen Sinem, Türkiye, Finlandiya ve Güney Kore'de Öğretmen Yetiştirme Programlarının İncelenmesi, *Niğde Üniversitesi Kongre Sunumu*, Niğde, 2012, s.1-3

⁹⁷ Necdet Aykaç, vd., "Türkiye'de ve Bazı Avrupa Birliği Ülkelerindeki Öğretmen Yetiştirme Uygulamalarının Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi, *Turkish Studies –International Periodical For The Languages*", *Literature and History Of Turkish or Turkic*, Ankara, 2014, ss.260-291, s. 276.

⁹⁸ Aykaç, vd., a.g.e., ss. 56-57.

⁹⁹ Aykaç, vd., a.g.e., ss. 59-60.

3 yıllık öğrenim görmüş ve öğretmenlik yapabilme yetkisini almış olma koşulu aranır¹⁰⁰. Ortaöğretim 2. devre diploması, en az 4 yıllık bir üniversite öğreniminden sonra alınır. Belçika'da öğretmen eğitimi verilen yüksek öğretim kurumlarından diploma alan kişiler, öğretmen olarak görevlendirilmek için doğrudan okulların bağlı oldukları yerel yönetim birimlerine başvururlar. Yerel makamlar tarafından yapılan inceleme ve/veya görüşme sonucuna göre kişiler, öğretmen gereksinmesi olan okullarda tam ya da yarı zamanlı olarak görevlendirilirler. Bu ülkelerde de öğretmenliğe yeni atananlar için 1-2 yıllık bir stajyerlik dönemi söz konusudur¹⁰¹.

İspanya'da Öğretmen Yetiştirme Programları, seçilen öğretmenlik türüne göre, özel alan bilgisi ile öğretmenlik meslek bilgisi öğrenimini ve okul içi uygulama çalışmalarını kapsar. Temel eğitim öğretmenliği için adaylar, üniversitelere bağlı eğitim yüksek okullarında 3 yıllık öğretmenlik eğitimi görürler. Orta öğretim öğretmenliği için adayların, üniversitelerde ve teknik yüksek okullarda 4-5 yıllık alan öğrenimini bitirdikten sonra, öğretmenlik diploması almak için, üniversitelere bağlı eğitim bilimleri enstitülerinde lisansüstü düzeyde 1,5 yıl öğretmenlik meslek bilgisi öğrenimi görürler. Orta öğretim 2. devre olgunluk diplomasını alan öğrenciler, yüksek öğretime girebilmek için, her kurumun kendisi tarafından yapılan ve iki aşamada gerçekleştirilen üniversiteye giriş sınavına girmeleri gerekmektedir. Öğretmen istihdam edilecek alanlarda, alınacak öğretmen sayısı ve aranan koşullar resmi gazetede duyurulur. Başvuran adaylar, ilgili yönetim birimlerince yazılı ve sözlü olarak yapılan bir seçme sınavından geçerler. Sınavda başarılı olan adaylar alanlarına göre bir okulda stajyer öğretmen olarak görevlendirilirler. Stajyerlik eğitimi genel olarak iki yıl sürer. Stajyerlik süresinin sonunda yapılan değerlendirmede başarılı olanlar asil öğretmen olarak atanırlar¹⁰².

İsveç'te okulöncesi öğretmenleri yetiştirme programının içeriği: çocukların sosyalleşmesini sağlamaya yönelik değerler ve görevlerle ilgilidir. Okulöncesi öğretim programının hedefleri; normları ve değerleri kazandırma, gelişmeyi ve öğrenmeyi sağlama, çocukları etkileme ve yönlendirme, okulöncesi kurumlarla ailelerin ilişkisini düzenlemedir¹⁰³. Okulöncesi öğretmenleri, yüksekokullarda ve mesleksi eğitim kurumlarında 3 öğrenim görürler. Okulöncesi eğitimde görev alan öğretmenlerin eğitiminden Belediyeler sorumludur. Zorunlu Eğitime (ilköğretim ve Ortaöğretim) Öğretmen Yetiştirme; ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde çalışan

¹⁰⁰ Mustafa Sağlam, Dilruba Kürüm, "Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Öğretmen Eğitiminde Yapısal Düzenlemeler ve Öğretmen Adaylarının Seçimi", *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2005, ss. 33-64, s.47.

¹⁰¹ Gürkan, a.g.e., ss.99-100.

¹⁰² Gürkan, a.g.e., ss.57-58.

¹⁰³ Sağlam ve Kürüm, a.g.e., ss.71-72.

öğretmenler, ders verebilmek için İsveç'te ya da herhangi bir Avrupa ülkesinde öğretmenlik meslek bilgisi derslerini almış olmak zorundadırlar. Öğretmenler memur statüsündedirler. Hizmet içi eğitim kurslarına katılacaklar yerel eğitim otoritelerince belirlenir ve tüm öğretmenler hizmet içi eğitim kurslarına dönemsel olarak katılmaktadır. Zorunlu eğitim öğretmenlerini yetiştirme programı İsveç'te ve (göçmenlerin) sosyal uyum çalışmalarıyla ilgili konular, matematik ve fen konuları. Öğretmenler üç yıllık eğitim boyunca bu konuları öğretmek için yetiştirilirler. Öğretmenler, 3 yıl üniversite öğrenimi görürler. Liselere öğretmen yetiştirme; öğretmen adayları 4,5 yıllık eğitim görürler. Bu eğitimde; 2 yıl temel dersler, 1,5 yıl diğer dersler ve 1 yıllık öğretmenlik meslek bilgisi dersleri verilmektedir¹⁰⁴.

Türkiye'de öğretmen yetiştirme programı öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve uygulama derslerini kapsamaktadır. Ülkemizde ise öğretmenler Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri, Mesleki Teknik Eğitim Fakülteleri ve Teknik Eğitim Fakültelerinde yetiştirilmektedir. Ülkemizde ise öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci alınırken YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) ve LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı) sonuçları esas alınmaktadır. Türkiye'de ise öğretmen yetiştiren kurumların öğretim süreleri lisans eğitimi için 4 yıl ve lisans sonrası formasyon eğitimini de dahil ettiğinde 5 yıllık süreleri kapsamaktadır. Türkiye'de öğretmenlik uygulamaları sadece üniversitelerin son sınıflarında yapılmaktadır¹⁰⁵. Ülkemizde ise, öğretmen atamaları merkezi tek bir sınavla (Kamu Personeli Seçme Sınavı) yapılmaktadır. Türkiye'de öğretmenler devlet memurudur ve yaşam boyu iş garantisine sahiptir. Öğretmenlik mesleğinin statüsü yasalarla kesin olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin gelir düzeyleri diğer mesleklerle karşılaştırıldığında düşüktür¹⁰⁶.

2.9. ÖĞRETMENLERİN İŞ DOYUMU, STATÜLERİ VE MAAŞLARI

İş doyumunu, iş görenlerin yaptıkları işlerinden hoşnut olma ya da olmamadır. İş doyumunu, iş görenlerin işlerine zamanında gelme, severek yapma, iş veriminden mutlu olma, iş ortamının sosyal yaşamlarını geliştirdiğine, aldıkları ücretin tatminkâr olduğuna inanma ve işlerinde hedeflere uygun gerçekleştiği andır. İşler, belli bir vasfa sahip iş görenlerce gerçekleştirilir¹⁰⁷. Öğretmenlerde, belli bir vasfa sahip olarak, öğretme işini belirli bir zamanda ve belirli bir ücret karşılığında yaptıklarından dolayı iş görendir. Öğretmenlerin iş doyum düzeylerini;okullarında çalışma

¹⁰⁴ Bülent Akdağ, "İsveç'te Öğretmen Yetiştirme", *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 2005, ss. 23-47, s. 37.

¹⁰⁵ Aykaç, vd., a.g.e., ss. 84-85.

¹⁰⁶ Aras ve Sözen, a.g.e., ss. 32-33.

¹⁰⁷ Şendil Can vd., "Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Faktörlere Göre İş Doyum Düzeyleri(Muğla İli Örneği)", *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2010, Konya, ss. 61-95, s. 77.

şartlarının iyi olması, araç-gereç yeterliliği, öğrenci mevcudu, öğrencinin bulunduğu sınıf seviyesinde hazır bulunuşluğu, sosyal ortam ve aldıkları maaş etkili olmaktadır¹⁰⁸.

Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Faktörlere Göre İş Doyum Düzeyleri (Muğla İli Örneği)” adlı araştırmada, sınıf öğretmenlerinin maaşlarının yetersiz, iş doyum düzeylerinde anlamlı olmadığını, okullarında araç- gerecin olmaması iş doyum düzeylerini direkt etkilediğini belirtmektedir¹⁰⁹.

“Öğretmenlerin İş Doyum Düzeylerinin İncelenmesi(Zeytinburnu İlçesi)” adlı araştırmada,Mesleğini isteyerek seçen, kadın,ilköğretim birinci ve ikinci kademe,20 - 25 yaşlarında olan öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin yüksek olduğunu belirtmektedir. Fen bilimleri branşiiş doyum düzeyinin düşükve öğretmenlerin mezuniyet durumlarınınbelirleyici olmadığını belirtmektedir¹¹⁰.

“Özel ve Devlet İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması”adlı araştırmada, özel ve devlet ilköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri, cinsiyetlerine, mesleki kıdemlerine, mezun oldukları okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediğini belirtmektedir. İş doyum ölççeği'nin genelinde ve tüm alt boyutlarında karşılaştırıldığında, iş ve niteliği, ücret, örgütsel yaşam, birlikte çalışılan kimseler, çalışma şartları ile gelişme ve yükselme olanakları bakımında; özel ilköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirtmektedir¹¹¹.

“Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin iş doyum ve sosyal karşılaştırma düzeylerinin incelenmesi” adlı araştırmada,ilköğretim öğretmenlerinin genel iş doyum düzeyleri ortaöğretim öğretmenlerinin genel iş doyum düzeylerinden daha yüksek olduğunu, bunu da ortaöğretim öğrencilerinin yaşlarına has durumuna bağlamaktadır. Genel iş doyumunda, öğretmenlerin medeni, eğitim ve ücret durumlarının anlamlı bulunamadığını belirtmektedir. Öğretmenler aldıkları ücretten ziyade, yaptıkları işin topluma olan fayda boyutunu önemsediklerini belirtmektedir. 20-25 yaş aralığında olan öğretmenlerin genel iş doyumlarının, 26 yaş ve üstü

---

¹⁰⁸ Mehmet Şişman ve Selahattin Turan, “Bazı Örgütsel Değişkenler Açısında Çalışanların İş Doyumu ve Sosyal – Duygusal Yalnızlık Düzeyleri”, *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Eskişehir, 2004, ss. 62-91, s. 78.

¹⁰⁹ Can vd., a.g.e., ss. 72.

¹¹⁰ Volkan Kumaş ve Levent Deniz, Öğretmenlerin İş Doyum Düzeylerinin İncelenmesi (İstanbul İli Zeytinburnu İlçesi), *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, İstanbul, 2010, ss. 32-69, s. 51.

¹¹¹ Murat Taşdan ve Eda Tiryaki, “Özel ve Devlet İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması”, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 2008, ss. 29-55, s. 42.

öğretmenlerden daha yüksek olduğunu belirtmektedir. Bu yaş grubunun yeni mezun oldukları ve devlet okullarında görev almalarına bağlamaktadır¹¹².

Öğretmenlik mesleğinin profesyonelce icra edilmesinde iş doyumu yüksekliği, statüleri ve hayatlarını idamede aldıkları maaşları önemlidir. Öğretmen yetiştirme ve istihdamdaki planlama eksikliği ve dünya normlarına göre ödenek ayrılmaması etkili olmaktadır. Okullarda ihtiyaç duyulan öğretmen açığı, istihdam edildiği yere göre lise, ön lisans ve fakülte lisans mezunlarıyla kapatılmaya çalışılması, statüyü belirlediği gibi mesleğe olan saygınlığı da azaltmaktadır. Öğretmenlerin çalışma koşullarına bakıldığında Avrupa Birliği ülkelerindeki öğretmenlerinin çalışma koşullarının daha iyi olduğu söylenebilir. Avrupa Birliği ülkelerinde bir öğretmenin ilgilenebileceği öğrenci sayısı 33, ülkemizde ise bu sayı 45, ancak gerçekte daha yüksek olduğu bilinmektedir. İstanbul'un büyük ilçelerinde bu sayı daha da yüksektir. Öğretmenlerimizin sosyal yönde dezavantajlı bölgelerde çalıştıkları ve bu açıdan dikkate değer destek görmemektedirler. Avrupa Birliği ülkelerinde sosyal yönde dezavantajlı bölgelerde çalışan öğretmenlere farklı ücret verilir ve desteklenilmektedir¹¹³. Bu OECD'nin 2009 yılı raporuna göre, OECD ülkelerinde ilköğretimde göreve yeni başlayan bir öğretmen yılda 28 bin 687 dolar, en üst derecedeki bir öğretmenin ise 47 bin 747 dolar kazandığı ifade edilmektedir. Aynı rapora göre, Türkiye'de en düşük derecede görev yapan öğretmen yılda 14 bin 63 dolar kazanırken, en yüksek derecedeki öğretmen ise 17 bin 515 dolar kazandığı ifade edilmektedir. Bu veriler ülkemizde öğretmenlik mesleğinin çok saygın ve önemli olduğu kabul edilmekle birlikte, meslekler arasında statüsü düşük olanlar arasında yer aldığını göstermektedir¹¹⁴.

2.10. YEREL SİSTEMLİ ÜLKELER

Okulların merkezi bir yapıya bağlı olmaksızın yapılandırılmasına yönelik uzun bir tarihe sahip olan veköklü devlet gelenekleri olan bazı ülkelerin süreçleri aşağıdaki gibi aktarılmıştır.

2.10.1. İngiltere

İngiltere'de doğrudan merkezi otoriteye bağlı okullar yoktur. İngiltere'de idari yapılanma bölgesel yönetimlerden (iller ve mahalli bölgeler) oluşmaktadır. Okullar

¹¹² Serpil Kılıç, vd., "Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin İş Doyumu ve Sosyal Karşılaştırma Düzeylerinin İncelenmesi", *International Journal of Human Sciences*, 2013, ss. 120-190, s. 155.

¹¹³ Feride Torun, Farklı Statülerde Çalışan Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine Bakışları (Isparta Örneği), Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, 2010, ss. 45-46, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

¹¹⁴ Yasin İnandı, Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Sistemi İle Türk Eğitim Sisteminde Eğitimin Yönetimi ve Finansmanı, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2005, ss. 58-59, **(Yayınlanmamış Doktora Tezi)**.

kuruldukları çevrelerin farklı koşulları göz önünde bulundurularak idari yapılanma yapılır¹¹⁵. İngiltere’de eğitimden sorumlu devlet bakanı, eğitim sistemini; planlar, yön verir ve şekillendirir. Ulusal programı hazırlar. İllerde ve mahalli bölgelerde şubeleri yoktur ve hiyerarşik değildir. Tüm eğitim kurumlarını finanse eder¹¹⁶.

Yerel düzeyde eğitimin yönetimi, yerel yönetim otoritelerinin(Local Education Authority:LEA) sorumluluğu altındadır.LEA’lar güçlü stratejik planlama yapma yetkisine sahiptir.LEA’lar okul öncesi, ilköğretim ve zorunlu ortaöğretim düzeylerinde sorumludur.LEA’lar okul binalarının yapımı ve donanımından da sorumludur. LEA’lar buldukları bölgenin okullarını gözlemlene ve geliştirme görevini de üstlenmiştir. LEA’lar okul ve genel harcamaları gösteren rapor hazırlar¹¹⁷.

İngiltere’de okul eğitiminin temel amacı, dengeli ve geniş alanlı program ile çocukların yaşlarına, yeteneklerine ve ihtiyaçlarına ve ayrıca özel eğitim ihtiyaçları olan çocuklara eğitim vermektir. İngiltere’de zorunlu eğitim yaşı 5 ile 16’dır.LEA’lar ders kitabı,araç ve gereci sağlar, ders yılı sonunda toplar.Ders kitaplarının seçiminde okul ya da öğretmen karar vermektedir.İngiltere’de okullarda aynı yaş grubuna ait öğrenciler bir sınıf oluşturmaktadır ve öğretmen sadece bir yılı o gruba geçirmektedir.Her yıl grubunun ayrı öğretmenleri vardır.Bazı ilköğretim okullarında karma yaş sınıfları vardır.Bu sınıflar yıl gruplarında tekrar yapması gereken öğrenciler için oluşturulmaktadır.Bir öğretmene 15 öğrenci düşmektedir¹¹⁸.

Okul programları, ulusal program ve bireylerin öğrenme düzeyleri dikkate alınarak okul yöneticileri ve yardımcılarınca hazırlanır. Bölge düzeyinde resmi program yoktur. Öğretim yöntem ve teknikleri ile dersi planlama ise öğretmenlerin sorumluluğu altındadır¹¹⁹. Öğretmen alımında okul müdürleri yetkilidir. Öğretmen atamaları yerel otoriteyi temsil eden seçme komitesiyle okul kurulu tarafından yapılır. Öğretmenler ulusal bir ücret cetveline göre ücret alırlar. Okul yöneticilerinin atanmasında yerel yönetimler etkilidir. Yerel eğitim yönetimlerinin özerkliğine özellikle dikkat edilir¹²⁰. Okul teftişlerini, Eğitim standartları ofisi yapar.Eğitimden

---

¹¹⁵ Köksal, a.g.e., ss.13-14.

¹¹⁶ Yeşim Kırat, Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemlerinde Yönlendirme: Karşılaştırmalı Bir Analiz, Marmara Üniversitesi. İstanbul, 2010, ss. 74-75, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

¹¹⁷ Nedim Tosun, Türkiye ve İngiltere Eğitim Sistemlerindeki Okulların Eğitim Denetimi, Politikaları ve Uygulamaları Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklar Nelerdir?, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, 2012, ss. 63-64 **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

¹¹⁸ Tosun, a.g.e., ss. 63-64.

¹¹⁹ Köksal, a.g.e., ss.13-14.

¹²⁰ Köksal, a.g.e., ss.44-46.

sorumlu devlet sekreterine bilgi sunar.Eğitim standartları ofisi,Eğitim bakanlığından bađımsızdır¹²¹.

2.10.2. Federal Almanya Cumhuriyeti

Almanya yüzölçümü 357.021 km²'dir.Mülki idare yapısı 16 eyaletten ibarettir. Nüfusu 80,5 milyondur. Almanya'da Federal hükümette eğitim ve bilimdesorumlu bakan sadece koordinasyonu sağlar ve prensipleri gözetir. İdari yapılanması eyalet olduğundan dolayı, eğitim ve kültür politikaları federatiftir. Eyaletler, okulöncesi, genel ve mesleki eğitimden sorumludur. Okulların sundukları eğitimin katılımcı, kaliteli, düşük maliyetli ve hızlı olmasını sağlayacak görev ve işlevler eyalet yönetimlerine bırakılmış. Eyaletlerde üç makam eğitimden sorumludur. Eyalet Eğitim Bakanlığı, tüm okul sisteminin denetiminden ve tüm uygulamalarda birliğin sağlanmasından sorumludur. Eyalet Valiliği, bölgesindeki ortaokul ve lise ile meslek okullarının denetiminden sorumludur. Eyalet Eğitim Müdürlüğü, bölgesindeki ilkokul ve temel okulların işleyiş ve denetiminde sorumludur. Müdürlüğe bağlı okullardan sorumlu daire ve şube başkanlıkları vardır.Yapısında öğrenci temsilcisi, veli ve öğretmenlerden oluşan okul kuruluda mevcuttur¹²². Araştırmalarda görülen genelde dört okul tipi vardır. İlkokul(Grundschule), temel eğitimin ilk dört basamağıdır. Öğrenciler 4. Sınıfın ilk yarısının sonundan, hangi tür ortaokula gideceğine sınıf öğretmeni ve okul müdürü, ailesinin görüşünü alarak karar verir. İlkokularda okullaşma oranı % 100'e yaklaşmaktadır. Temel ortaokul(Hauptschule), temel eğitimde öğrencilerin başarı düzeylerinde diğer okullara gitmede yönlendirme yapılmayan öğrencilerin öğrenim gördüğü, zorunlu eğitimin devamı olan bir ortaokul türüdür. Genel kültür ve mesleklere hazırlama eğitimi birlikte verilmektedir. Ortaokul(Realschule), ilkokuldan başarı düzeyi orta olan öğrencilerin yönlendirildiği ve mezunlarının meslek eğitimi veren birüst öğretim kurumuna devamı öngörülen, zorunlu eğitimin devamı olan okul türüdür.Lise(Gymnasium), yüksek öğrenim yapabilecekdüzeyde bulunan öğrencilerin yönlendirildiği, zorunlu eğitimin devamı olan bir okuldur¹²³.

Okul öncesi eğitim yaş grubu 3-6'dır. Sistemli eğitimin ilk basamağıdır. Anaokulları, çoğunluğu kiliseler, firmalar ve şahıslar tarafından finanse edilir. Zorunlu değildir. Okul öncesi eğitim eyaletlerde sosyal bakanlıkların sorumluluğundadır. Zorunlu eğitim 12 yıldır. Zorunlu eğitim, ilköğretim ve ortaöğretimi kapsar.Okula başlamada sosyal ve zihinsel olgunluk temel şarttır. Okullarında sadece

¹²¹ Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 99-100.

¹²² Köksal, a.g.e., ss.55-56.

¹²³ Gürkan, a.g.e., ss.61-62.

düşünürlerin, kaşiflerin, yazarların resimlerine yer verilir. Okullar, öğrencilerin ürünleri ile süslenir. Bir öğretim yılı ortalama 200 iş günüdür. Ders kitapları, ilk ve ortaöğretimde öğretmenler kurul kararı ile belirlenir. Bilimsel gelişmelere uyum açısından 5 yılda bir değiştirilir. Ders kitapları ücretsiz verilir, yılsonunda toplanır ve tekrar kullanılır. Okul ulaşımında, toplu ulaşım araçları tercih edilir. Bir öğretmene 17-24 öğrenci düşmektedir. Öğretmenler haftalık 24-28 ders saati çalışırlar. Öğretmenlerin maaşları, ortalama maaşların üstündedir. Öğretmenlerin maaşları eyalet tarafından karşılanır. Okullarda kullanılan malzemeler ve büro memurlarının maaşları yerel otoritelerce karşılanmaktadır¹²⁴. Okul yöneticileri finansal konularda sınırlı özerkliğe sahipler. Okul yöneticileri öğretmenlerin sınıflarını ve derslerini belirlemede, sınıf gözlemlerine göre öğretmenleri değerlendirmektedir. Okul yöneticileri, eyalet eğitim ve kültür işleri bakanlığı tarafından atanır. Okullarda uygulanan eğitim programları eyaletlerce hazırlanır. Hazırlanan programlar öğrenci ve öğretmen derneklerinin onayından sonra uygulanır. Okullar, eğitim ve kültür işleri bakanlığı tarafından yasal ve akademik düzeyde denetlenir. Belediyeler, ilköğretim, ortaokul, lise ve meslek okulu türündeki okulların yapım, onarım ve bakımları ile okulların araç ve gereçlerini sağlamaktadırlar¹²⁵.

Öğrenciler, ilgi, zeka, yetenek ve başarı düzeyleri birbirinden farklıdır. Okullarda uygulanan standart bir program farklılıkların başarıya dönüşümünü engeller. Öğrencilerin başlayacakları öğrenim kademesi, iş ve kurslarda doğru karar verebilmeleri için bilgilendirilir. Öğrenciler kişisel özellikleri, ilgi ve yeteneklerine göre çeşitli programlara yöneltilerek yetiştirilmeleri sağlanır. Severe öğrenim görmesi ve işini yapmasını sağlar. Yapılan yönlendirmede, öğrenci tanıma, öğrencini kendini tanıması; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda başarıya ulaşmasına yardımcı olunur. Yönlendirmeye 10-11 yaşlarında başlanır. Yönlendirme yeni öğrenim kademesine başlamada ve okul değişikliğinde yapılır. Yönlendirme ile bireyin potansiyelinin geliştirilmesi sağlanılarak, doğru öğrenim görmesi, yeteneğine uygun iş yapması ve de ülke kaynaklarının israfı önlenerek daha fazla gelir, zenginlik ve refah amaçlanmaktadır¹²⁶.

2.10.3. İspanya

İspanya yüzölçümü 504.782 km²'dir. Mülki idare yapısı 17 özerk komin ve merkezi yönetimden ibarettir. Nüfusu 45 milyon, kilometre kareye 81 kişi

¹²⁴ Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 44-45.

¹²⁵ Köksal, a.g.e., ss.63-64.

¹²⁶ Metin Arslan ve Çiğdem Kılıç, Bazı Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye'de Zorunlu Eğitimde Yönlendirme Çalışmalarının Değerlendirilmesi, *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2000, ss. 95-120, s. 105.

düşmektedir¹²⁷. Eğitim ve okullara ilişkin yetkiler hükümet ve özerk toplulukların yönetimleri arasında paylaştırılmıştır. On yedi özerk topluluk vardır. Genel konularda yetki hükümettedir. Özerk bölgelerin sınırları dahilinde yetki ve sorumlulukları vardır. Özerk topluluklar sınırlarındaki temel eğitim politikalarını yürütme yetkisine sahipler. Bölgelerindeki okulların yapımı, yenileme, araç ve gereç temini yetkilerindedir. Merkezi hükümetteki eğitim ve bilim bakanlığı araştırmaları koordine eder. Okul öncesi eğitim ve yüksekokul basamağındaki hükümet politikasını icra eder ve geliştirir¹²⁸.

İspanya'da okul basamakları; okul öncesi eğitim 3-6 yaş, ilköğretim 6-12 yaş, ortaöğretimin 1.kademesi 12-16 yaş ve ortaöğretim 2.kademesi 16-18 yaş grubundadır. Okul öncesi eğitim İspanya eğitim sisteminin ilk basamağı ve devlet okullarında ücretsizdir. Okul öncesi sınıf mevcudu 20'dir. İlköğretim süresi 6 yıl zorunlu ve parasızdır İlköğretim programları çevresel koşullara göre hazırlanır. Sınıf mevcutları 25'tir. Öğrenciler öğretmenler tarafından değerlendirilmektedir. Erken yaştaki okul başarısızlıklarından kaçınmak için ilköğretimde erken teşhisin yürütülmesi ve takviye prosedürlerinin oluşturulmasına özel önem verilmektedir¹²⁹. Ortaöğretim kurumları, birinci devresi 12-16 yaşları arası ve zorunludur. İkinci devresi 16- 18 yaşları arası zorunlu değildir. Bu okullara ilköğretimin sonunda otomatik olarak geçilir Bu okullar öğrencileri; zorunlu öğrenimi tamamlama, iş dünyasına katılımı, ortaöğretim sonrası eğitime hazırlar Öğrenciler yaşlarına göre sınıflara ayrılır. Sınıf mevcutları en fazla 30'dur. Ders sayıları sınırlı sayıdadır. Değerlendirme, derslere girmekte olan öğretmenlerce yapılır. Öğretmenler, öğrencileri tek tek değerlendirir Genel liselere bakalorya denilmektedir Öğrenimi iki yıl sürelidir Öğrenci sayısı 35'tir. Sınıflar yaşa göre düzenlenir¹³⁰. Zorunlu eğitim süresi 10 yıldır. Zorunlu eğitim ilköğretim ve ortaöğretim 1. Devreyi kapsamaktadır. 6 yaşında başlar 16 yaşında sona erer. Zorunlu eğitim mesleğe yönlendirmenin önemsenmesini sağlamıştır¹³¹. Okul giderleri devlet bütçesinden karşılanır. Yüksek ve teknik denetimle, denetlenir. Yüksek denetim, okullara yasa ve yönetmenliklere uygun, eğitime ilişkin çözümler sunar Eğitimin yapısını ve organizasyonunu denetler. Teknik denetim, genel olarak mevzuatın yanı sıra devlet tarafından konulan

---

¹²⁷ Kırat, a.g.e., ss. 44-45.

¹²⁸ Gürkan, a.g.e., ss.44-45.

¹²⁹ Semra Ünal ve Esmâ Çolak, Avrupa Birliği Ülkelerinden Portekiz ve İspanya Eğitim Sistemlerinin İncelenmesi ve Türk Eğitim Sistemi İle Karşılaştırılması, *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2005, ss. 169-210, s. 178.

¹³⁰ Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 33-34.

¹³¹ Kırat, a.g.e., ss. 56-57.

kurallara riayet ediliş düzeyini denetler. Her özerk bölgede, teknik denetim servisi mevcuttur¹³².

Okul yöneticisi olacak olanlardan 5 yıl öğretmenlik deneyimi ve idarecisi olacağı okulda öğretmen olabilmek için gerekli diplomaya sahip şartları aranır. Okul yöneticilerinin seçimi demokratik seçimler esasına göre öğretmenler tarafından oluşturulan Consejo escolar del centro kurulları tarafından yapılır. Okul yöneticisi 4 yıl için consejo escolar del centro'nun onayı ile bu kurulun yöneticisi tarafından atanır¹³³. Belediyelerin görevleri arasında; eğitim programlarına katılım, kamu eğitimi merkezleri yapımı ve bakımı, bu merkezlerin yönetimine katılma ve zorunlu öğretimin denetlenmesi vardır¹³⁴. Teknolojik gelişmelerin ortaya çıkarabileceği toplumsal ve bireysel uyumsuzlukları önlemede mesleki eğitime yönlendirme çalışmaları çeşitlendirilerek uygulanması sağlanılıyor. Zorunlu okul dönemini tamamlayan ancak genel ortaöğretime devam edemeyen öğrenciler kısa süreli mesleki eğitim sağlayan kurumlara devam ederler. Belli bir mesleğe yönelik olarak temel eğitim olanakları sağlanarak 2 yıl süreli mesleki eğitim programlarına devam eden öğrencilere "teknik asistan" diploması verilmektedir. Belli bir uzmanlık alanına göre uzun süre eğitim sağlayan kurumlar programlarını başarı ile tamamlayan öğrencilere "mesleki vasıf belgesi" verirler. Meslekî eğitimin sorumluluğu esas olarak merkezi hükûmette eğitim bakanlığına aittir. Mesleki eğitim aşamalı olarak eğitim bakanlığı, çalışma bakanlığı ve özerk bölge yönetimleri finanse eder¹³⁵. Belediyelerin görevleri arasında; eğitim programlarına katılım, kamu eğitimi merkezleri yapımı ve bakımı, bu merkezlerin yönetimine katılma ve zorunlu öğretimin denetlenmesi vardır¹³⁶.

2.10.4. İsveç

İsveç, Anayasaya dayalı bir Monarşi ile yönetilmektedir. İsveç yüzölçümü 449.964 km²'dir. Mülki idare yapısı 21 ilden ibarettir. Nüfusu 9.441.000 ve kilometre kareye 20 kişi düşmektedir¹³⁷. İsveç mahalli idare olarak 278 belediyeye bölünmüştür. Bu belediyeler 24 ayrı bölgede toplanır. Hedefleri ve genel ilkeleri belirleyen bir öğretim programı çerçevesine ulusal düzeyde karar verilir. Merkezi yönetim, her düzeyde eğitim için çerçeveyi oluşturur. Uygulanacak eğitim

¹³² Ada ve Baysal, a.g.e., ss. 77-78.

¹³³ Ramazan Erden ve Yelda Erden, "Avrupa Birliği Ülkelerinde Okul Yöneticileri", *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2005, ss. 65-96, s. 78.

¹³⁴ Salih Akyıldız, "Eğitim Hizmetlerinin Yürütülmesinde Belediye Yönetimlerine Yetki verilmesi Konusunda İl Belediye Başkanlarının Görüşleri, Ankara Üniversitesi. 2000, ss. 82-83, (**Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**).

¹³⁵ Aykaç, vd., a.g.e., ss. 59-60.

¹³⁶ Akyıldız, a.g.e., ss. 33-34.

¹³⁷ Aykaç, vd., a.g.e., ss. 59-60.

programlarını, eğitim hedeflerini belirler. Eğitim ve Bilim Bakanlığı, eğitimle ilgili etkinliklerin tümünden sorumludur¹³⁸.

Okulların kurumsal faaliyetlerinde belediyeler sorumludur. Belediyeler öğretim programı bazında, okulları için genel hedefleri belirler. Okullar yerel özelliklere dayalı bir çalışma planı hazırlar. Okul öncesi, temel, orta, mesleki ve yetişkin eğitimini belediyeler sağlamaktadır. Okulların eğitim ifası belediyelerin denetim ve gözetimindedir. Okulların sorumluluğu belediye kurullarına aittir.

İsveç okul sistemi, okul öncesi, temel, ortaöğretim(lise) ve yüksek öğretim eğitimidir. Eğitim, 3 yaşında okul öncesi ile başlar. Okul öncesi eğitim 1-5 yaş grubunu kapsamaktadır. Eğitim belediyelerce sağlanmaktadır. Okul öncesi eğitim mecburi değildir Zorunlu eğitim 7-16 yaşları arasında 9 yıl sürmektedir. Öğrenciler 6 ve 7 yaşlarında okula başlar. Zorunlu eğitim temel eğitim olarak adlandırılmaktadır Zorunlu eğitim, ilköğretim, ortaöğretim 1.devre, Lapon(Sami) ve zihinsel özürlü yetişkinlere yönelik özel okul ve okullarıdır Zorunlu eğitim aşamaları; ilk aşama 1-3.sınıflar, orta aşama 4-6.sınıflar, ileri aşama 7-9.sınıflardır. Zorunlu eğitimin, öğrencilerin ortaöğretim, mesleki eğitim ve üst eğitim kurumlarına gitme ve devam etmede rolü vardır. Zorun eğitimde eğitsel ve mesleki rehberlik sağlanır. Bu rehberlik birimleri için yeterli sayıda personel istihdam edilir. Eğitim süresince, öğrenciler ve aileler oluşturulan raporlarla bilgilendirilir. Zorunlu eğitim boyunca sürekli değerlendirmeler gerçekleştirilmektedir Ulusal değerlendirme 5. ve 9.sınıfın sonunda yapılır. 8.sınıftan itibaren not verilmeye başlanır. Not sistemi objektif ve başarıya bağlıdır. Ödüllendirme ülke genelinde 8.sınıfta verilir. Rehberlik hizmetini okullar sağlar.

Ortaöğretim 16-19 yaş grubunu kapsamaktadır. Eğitim lisede verilir. Öğretmenler ve okullar, ulusal olarak belirlenmiş olan öğretim programları çerçevesi içerisinde çalışırlar.17 tane çalışma programı bulunmaktadır. 14 tane program mesleğe yöneliktir. Öğrencilerin çalışmaları, derslerin tamamlanmasıyla notla değerlendirilir. Ortaöğretimde yöneltme süresi uzun tutulmaktadır. Eğitim sorunları, bilimsel araştırma yöntemleriyle çözülmektedir. Okul sisteminin amacı, farklı öğrenci gruplarının ilgi ve yeteneklerine uygun mesleki eğitimi vermektir¹³⁹. Okullar 178 gün eğitim-öğretim verir. Okul gününün uzunluğuna okul karar verir. Haftalık ders saati sayısını da okul belirler.1-7.sınıflara karne verilmemektedir. Sınıf boyutuna ilişkin mevzuat bulunmamaktadır. Sınıf boyutu belediye ve okul belirlemektedir. Okullar ve

¹³⁸ Serkan Yaşar Güney, *İsveç Eğitim Sistemi. Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bir Bakış*, Ankara, PegemA Yayıncılık, 2013, ss. 47-48.

¹³⁹ İnandı, a.g.e., ss. 57-58.

öğretmenler, öğretim metodlarına karar verme ve kullandıkları araç gereçleri seçme konusunda özgürdürler.¹⁴⁰ Öğretmenler, okul ile aile arasındaki en önemli iletişim bağıdır. Öğrenciler ve aileler öğretmenleri vasıtasıyla haberdar olmaktadır. Müfettişler, yaptıkları teftişte öğretmenlere not vermez. Müfettişler yaptıkları görev bir teftiş değil, rehberlik çalışmasıdır. Teftişte öğretmenler asla stresli bir süreç yaşamazlar. Teftiş okula genel bir gözlem şeklinde yapılır. Öğretmenler, üniversitelerde öğretmen programından mezun şartına bağlı istihdam edilir. Belediye okullarındaki öğretmenleri belediye istihdam ediyor. Özel okullarda ise okullar istihdam ediyor. Çalışma zamanı, maaş ve diğer haklara ilişkin kriterler, işveren ve öğretmen sendikaları arasında yapılan toplu sözleşmelerle ortaya konulur. Öğretmenler, sivil devlet memuru olarak yarım gün veya tam gün çalışır¹⁴¹.

Okul müdürlerinin, okulun amaçlarını gerçekleştirebilmesi için yetki verilir. Okul müdürü yetkileri gereği görevini yerel yöneticilerle iletişim halinde bulunarak yerine getirir. Okul yöneticileri pedagojik liderdir ve çalışanın başıdır, iş planı yapar, tamamlar ve okul sonuçlarını değerlendirir. Okulun iş çevresini örgütler, öğretmenleri ve kaynakları koordine eder. İsveç'te uzman bir grup okulun işleyişi ile ilgili konularda okul yöneticisine yardımda bulunur, raporlar hazırlar ve ilgili üst yönetimlere gönderirler. İsveç'te okul yöneticisi, zorunlu eğitimde çevre, trafik, eşitlik, tüketici hakları, cinsiyet, kişilerarası ilişkiler ve uyuşturucu riskleri gibi disiplinler arası konuların öğretimini bütünleştirme; öğretimin ve öğrencilerin sosyal refahına yardım için özel yardımcıları almak. Orta öğretimde öğrenci ihtiyaçlarına göre eğitimin yapısını düzenlemek, tüm öğrencilerin okul kariyerleri esnasında gerekli bireysel çalışmalarını hazırlamak. Hem ilköğretimde hem de orta öğretimde öğretmenlerin profesyonel gelişimlerini sağlayabilecekleri olanaklar sağlamak, bir üst eğitim kurumuna ya da mesleğe başlamadan öğrencilerin uyumunu sağlayıcı etkinlikler yapmak¹⁴².

2.10.5. Belçika

Anayasal monarşi ile yönetilmekte olan ülke federal yapıdadır. Bünyesinde 10 eyalet 589 belediye bulunmaktadır. Yüzölçümü 30.528 km², nüfusu 10.754.000 kişi ve nüfus yoğunluğu km²'ye 352 kişi düşmektedir. Ülkede üç topluluk bulunmaktadır, üç ayrı resmi dil konuşulmaktadır. Konuşulan diller, Fransızca, Felemenkçe ve Almancadır. Toplulukların konuştukları resmi dile göre de eğitim sistemleri oluşmaktadır. Okullarında uygulanan müfredat programlarını toplulukların dilleri ve

¹⁴⁰ Güney, a.g.e., ss. 16-17.

¹⁴¹ Gürkan, a.g.e., ss.57-58.

¹⁴² Erden ve Erden, "Avrupa Birliği Ülkelerinde Okul Yöneticileri", *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2005, ss. 61-95, s. 82.

kültürleri belirlemektedir Ülkede üç eğitim sistemi vardır Müfredat programları, müfettişler, araştırmacılar, aile birliği temsilcilerinin katılımları ve öğrencilerin söz hakkı katkısıyla oluşur Programların hazırlanması ve uygulanmasında ulusal bütünlüğe dikkat edilir¹⁴³.

Üç topluluğun okul sisteminin yapısı 4 öğretim düzeyini kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimdir. Zorunlu eğitim kapsamındaki öğretim düzeyleri ise ilköğretim ve orta öğretimdir. Her üç toplulukta okul öncesi eğitim parasız ve isteğe bağlıdır. Fransız toplumunda okul öncesi, temel eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası ve ilköğretim okullarına bağlıdır Üç toplulukta okul öncesi eğitim sınıfları yaş gruplarına oluşturulur Topluluklarda zorunlu eğitim 6 yıl ilköğretim 6 yıl ortaöğretim olmak üzere 12 yıldır Yaş grubu 6-18'dir¹⁴⁴. Topluluklarda ilköğretim 6 yıl ve sınıflar yaş gruplarına göre oluşturulur. Fransız toplumunda ilköğretimi başarı ile tamamlayan öğrencilere "Temel Eğitim Diploması" verilir. Sınıf tekrarı olan öğrenci ertesi yıl aynı yaş grubu ile öğrenime devam edemez. Sınıf tekrarı birinci sınıflar dışında olasıdır Öğrencinin sınıf tekrarına sınıf öğretmeni okul müdürü ve diğer öğretmenlerle görüşerek karara varır Flaman toplumunda 6 yıllık ilköğretimi tamamlayanlar diploma almaya hak kazanır Sınıf tekrarı olasıdır Öğrenci ilköğretimde okula gitme zorunluluğu yoktur Evinde de öğrenimine devam edebilir. Alman toplumunda ilköğretim okulları bağımsız, ortaokul içinde, öğretmen yetiştirme kurumun bünyesinde de kurulabilir Okullarda öğrenme güçlüğü çeken öğrencilere, bu alanda uzman öğretmenler bireysel destek dersi verirler. Bu okullara giriş koşulları yoktur¹⁴⁵. Topluluklarda ortaöğretim 6 yıl, zorunludur. Fransız toplumunda ortaöğretim gözlem 12-14 yaş, yöneltme 14-16 yaş, karar verme 16-18 yaş grupları şeklinde örgütlüdür. Alman ve Flaman toplumlarında ortaöğretim, genel, mesleki, sanat ve teknik düzeyde örgütlüdür¹⁴⁶.

Okulların donanımı ve teçhizatı, zorunlu öğrenime tabi öğrencilerin ders kitapları, araç-gereçleri için topluluklar tarafından okullara ödenek tahsis edilmektedir. Belediyeler, özel kurum ve kuruluşlar, dernek ve vakıflar da mali destekte bulunurlar. Topluluk eğitim bakanlıklarının bütçesi, topluluk vatandaşlarının vergileriyle oluşturulmaktadır Bu verginin miktarını toplulukların vatandaşlarınca belirlenmektedir. Federal hükümetten alınan yardımlarla eğitim finanse edilmektedir.

---

¹⁴³ Saide Alma, Temel Eğitim Sistemleri Açısından Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Karşılaştırılması, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, 2005, ss. 63-64, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

¹⁴⁴ Akyıldız, a.g.e., ss. 41-42.

¹⁴⁵ Gürkan, a.g.e., ss.55-56.

¹⁴⁶ Akyıldız, a.g.e., ss. 33-34.

Eğitim bakanlığının giderleri, yetiştirme, bilimsel araştırma ve diğer harcamalardır¹⁴⁷. Eğitim alışanların maaşlarından eğitim bakanlığı sorumludur. Okul ncesi eğitimde ve ilköğretimde görev yapacak öğretmenler eğitim yüksekokullarında 3 yıllık yükseköğrenim grrleri. Ortaöğretim 1. devresinde görev yapacak öğretmenlerde, eğitim yüksekokullarında 3 yıllıkğrenim görmüş ve öğretmenlik yapabilme yetkisini almış olma koşulu aranır Ortaöğretim 2. devre ğretmenliği için, en az 4yıllık bir niversite öğrenimi istenir. Okul yöneticileri için yönetim konularına odaklanan hazırlayıcı eğitim programları organize edilir¹⁴⁸.

Okul yöneticisi olacaklarda 10 yıl öğretmenlik deneyimi aranır Okul yöneticisinin seçimi, resmî topluluk ağları sınav ve kişisel dosyanın değerlendirilmesi, okul yöneticisinin atanması Fransız toplumunda *pouvoir organisateur* tarafından; Flaman toplumunda topluluğun Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Ülkede  eğitim ağı vardır ve okullar Fransız toplumunda *Pouvoir organisateur* ve Flaman toplumunda *Inrichtende macht* adı verilen kurullar tarafından yönetilir. İlk ađ doğrudan bakanlık tarafında yönetim, ikincisi belediye veya il yönetimi altında yönetim ve üçüncüsü özel denekli okullardır. Özel denekli okullarda başkanlar kişiye veya sorumlu oldukları birliklere doğrudan raporlarını sunarlar¹⁴⁹.

Fransız toplumunun ilköğretim ve orta ğretim okul sisteminde yer alan kurul *Pouvoir organisateur* 'dur. Bu kurul okulun örgütlenmesinden sorumludur. Özel denekli okullar, bireysel veya birlik olarak; kamu eğitiminde, topluluklarda, il veya belediyelerde de aynı kurul bulunmaktadır. Bu kurulun Flaman toplumundaki adı *Inrichtende macht* 'tır Okul yöneticileri Fransız toplumunda koordinasyon, tüm düzeylerde; aktivite olanaklarını ağa dayandırmak ve Bakanlık kararlarına uygun olarak okulun yönetiminden sorumludur; Flaman toplumunda daha genişletilmiş yönetim aktiviteleri ile birlikte eğitimin koordinasyonu ve yönetimden sorumludur.

Fransız toplumunda okul yöneticileri okul bütçesini kullanmaktan sorumludur. Okul bütçesini kullanırken kısım özerkliği bulunmaktadır. Flaman toplumunda ise, okul yöneticisi okul kaynaklarını kullanabilir ve takip eden yılın bütçesini hazırlar. Okul yöneticilerinin eğitimsel konularda özerkliği daha fazladır. Okul yöneticileri, öğretmenleri koordine eder, liderlik yapar ve öğretmenleri değerlendirir. Okul yöneticisinin halkla ve diğer okullarla ilişkileri geliştirmek önemli bir grevidir¹⁵⁰.

¹⁴⁷ Gürkan, a.g.e., ss.63-64.

¹⁴⁸ Arslan, a.g.e., ss. 91-92.

¹⁴⁹ İnandı, a.g.e., ss. 53-54.

¹⁵⁰ Erden ve Erden, a.g.e., ss. 53-54.

Fransız toplumunda denetim üç yapı tarafından yapılmaktadır. Denetlik Servisi, topluluğun sağladığı finansmanı mevzuata uygunluğunu denetlemektedir. İkili Servis, kurumdaki eğitim düzeyini ve çalışanların yeterliklerini saptamak amacıyla yapılır. Bu serviste görevli danışman öğretmenler tarafından müfredatların hazırlanmasına ve öğretim metotlarının geliştirilmesine katkıda bulunulur. Benzer Komite, bütün öğrencilerin temelde ihtiyacı olan dokümanları tedarik eder Bakanlık tarafından uygun müfredatı temin etme, standart öğretim kademelerini oluşturma, öğretim sürecindeki toplantılara öğrencilerin yasal olarak katılımını sağlama görevleri vardır. Alman topluluğunun denetim biriminin olmamasından, Fransız topluluğu denetim birimi tarafından denetlenmektedir. Flemen teftiş kurulu, tüm eğitim kademelerini denetler. Eğitim kurumlarının sorumluluklarını yerine getirme ve kurumların yaptıkları sınavların en az hata ile yapılması hususunu denetlemektedir. Denetim alanı, bütün okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim ve ileri sosyal eğitimidir¹⁵¹.

2.10.6. Finlandiya

Finlandiya'nın idare şekli cumhuriyettir Yüzölçümü,338.145 km², nüfus 5.300.000ve nüfus yoğunluğu km²'ye 15 kişidir. 6 eyalet ve 416 belediye vardır¹⁵².

Eğitim, eğitim bakanlığının sorumluluğundadır. Eğitim bakanlığının yetkileri, eğitim ve araştırma, zorunlu eğitim, ortaöğretim 2.devre eğitimi, mesleki ve teknik okulları, üniversiteleri kapsar. Eğitim yasalarını ve bütçesini de hazırlar. Eğitim bakanlığı ile Ulusal eğitim kurulu, ilk, orta ve yetişkin eğitimi alanında eğitimin hedeflerini, içeriklerini ve metotlarını değişime cevap olacak ulusal müfredatı hazırlamaktadır. Ulusal müfredat, derslerin hedeflerini, ana içeriklerini ve öğrenci değerlendirme prensiplerini içerir. 6 eyalet eğitim ve kültür bakanlığı da ulusal müfredatın belirlediği hedefler üzerine ilgilenmektedir. Eğitim hizmetleri parasızdır. Eğitim politikasının önceliği alt yapı sorunlarının giderilmesine yoğunlaşarak, eğitimde kalitenin artırılmasına çalışılmaktadır. Eğitim ve öğretim ayrılamaz bir ikilidir Öğretim tek başına yeterli değildir, öğrencinin eğitilmesi de şarttır İş, öğrencinin hayatının sadece bir parçasıdır ve öğrencinin eğitimi, hayatının tümünü kapsayacak şekilde olmalıdır. Araştırmaya konu eserlerin, Fin toplumunun okumaya olan aşklarını içselleştirdiğini, hayatın vazgeçilmez başatı olarak gördüklerini ifade ediyorlar. Finlandiya'da doğan her çocuğa devlet tarafından verilen hediye paketinin içinde mutlaka resimli bir kitap yer alıyor. Eğitimde karar verme yetki ve sorumluluk

¹⁵¹ Gürkan, a.g.e., ss.150-151.

¹⁵² Sevgi Saime Certel, *Finlandiya Eğitim Sistemi. Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bir Bakış*, PegemA Yayıncılık, 2013, ss. 156-157.

belediyelere aktarılmıştır Her bir belediyenin eğitimsel amaçlar için idari kurulları vardır. İdari kurullar, okulların gelişimini sağlama, okul, veli ve belediye arasında işbirliğini geliştirmektir Belediyeler hizmet alanlarında bulunan ilköğretim ve ortaöğretim okullarını idare eder. Belediyeler, yasayla belirlenen sınırları dahilindeki yerleşim birimlerine zorunlu eğitim hizmetini sağlamakla yetkilidir. Belediyeler, okul öncesi ve ilköğretim okullarının müfredatlarını ulusal müfredata uygun olacak şekilde okullarla birlikte hazırlar. Okul basamakları, okul öncesi, temel, ortaöğretim(2.devre- lise) ve yükseköğretimdir. Okullar, dönemlerinde hangi dersleri okutacaklarına kendileri karar verir. Dönem sayıları 5 ve 6 olup, okul yılı olarak 190 gündür. Bu planlama öğrencinin 3 yılda eğitimini tamamlamasını sağlayacak uygun dersler düşünülerek yapılır. Okullar kendi kitap ve öğretim materyallerini seçmekte özgürdür¹⁵³.

Okul öncesi eğitimde, her çocuk ilköğretime başlamadan önce 700 saatlik okul öncesi eğitim alma hakkına sahip. Okul öncesi eğitim, gündüz bakım evi(anaokulu) ve 6 yaş grupları için okuldan bir önceki yılda verilen sistematik bir eğitim ve öğretimi kapsar Gündüz bakımın organizasyon sorumluluğu belediyelerin sosyal hizmetlerine aittir. Gündüz bakımının ücretleri, ailenin gelirin ve çocuğun gündüz bakımından geçirdiği zamana göre değişmektedir Gündüz bakımının amacı, çocuğun dengeli bir şekilde büyümesi,çocukların büyümesinden ailelere destek olmaktır. Eğitim ücretsiz, sınıf mevcutları 13'dir. Yardımcı öğretmen varsa sınıf mevcudu 20 olabilir. 6 yaş grupları okul öncesi eğitimlerini kapsamlı bir okulda alırlar. Okul öncesi eğitime katılım zorunlu değildir, ama çocukların % 95'i eğitime katılmaktadır. Belediyelerin bu eğitimi sağlama zorunlulukları vardır. Okul öncesi eğitimin yönetimi, eğitim bakanlığının sorumluluğundadır. Belediyeler, okul öncesi eğitimin okullarda mı gündüz bakım merkezlerinde miya da diğer uygun yerlerde mi yapılacağına karar verme yetkisine sahip¹⁵⁴. Zorunlu eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim 1.devredir. Zorunlu öğretim 9 yıl, 7-16 yaş grubudur Zorunlu eğitim 7 yaşında başlar. Zorunlu eğitimi belediyeler sağlar. Belediyeler ve okullar, öğretimin yerel ihtiyaçları karşılmasını garantiye alacak müfredatı oluşturmakta söz hakkına sahiptir. Bu müfredatlar, okulun bulunduğu çevre, yerel değerler ve özel kaynaklar göz önünde bulundurularak hazırlanır¹⁵⁵. Ders saatlerinin dağılımına eyalet kurulu karar verir. 1-6 sınıflarda her öğrenci aynı eğitimi alır Ders saatlerinin esnek tahsisinden, okullar değişik derslere, değişik yollarda odaklanır Okullarda kullanılan eğitim malzemeleri

---

¹⁵³ Kırat, a.g.e., ss. 44-45.

¹⁵⁴ İnandı, a.g.e., ss. 71-72.

¹⁵⁵ Certel, a.g.e., ss. 186-187.

önceden belirlenmez, seçimi öğretmenlere bırakılmıştır¹⁵⁶. Fin temel eğitimi, eğitim sonuçlarının uluslararası karşılaştırmalarında (OECD, PISA) en üst sırada yer almaktadır¹⁵⁷.

Okullar, öğrencilerin kendilerini evinde hissetmelerini sağlayacak şekilde düzenlenir Öğrenci okula giderken özel bir üniforma giymemektedir Okula girişte elbiselerini askılara asmakta, ayakkabılarını çıkarıp, çoraplarıyla veya terlikleriyle sınıflara girmektedirler Öğretmenler için de belli bir giyinme biçimi olmayıp tamamen serbesttir Fin eğitim sisteminde öğretmenin öğrenciye karşı fiziksel ceza uygulaması hatta bağırması rastlanılmayan sıra dışı olaylardır¹⁵⁸.

Ortaöğretim eğitimi, genel ortaöğretim ve mesleki kurumlar tarafından sağlanmaktadır Kapsamlı okulların ve 2.devre ortaöğretim okullarının işleri okul müdürü ve yardımcılarının sorumluluğundadır Mesleki okulları bazı bölümleri başöğretmenlerin sorumluluğundadır Öğrenciler, ortaöğretim2.devre öğrenimi sunan herhangi bir öğrenim kurumuna ulusal kapsamda başvuru yapma hakkına sahiptir.2.devre ortaöğretim 16-19 yaş grubu, 3 yıl sürelidir Öğrenciler en fazla 4 yılda tamamlar.2.devre mesleki ortaöğretim eğitimi, işve çalışma hayatının diğer temsilcileriyle iş birliği içerisinde organize edilerek sağlanır. Mesleki eğitim ve öğretimi sorumluluğu belediyelere aittir Süresi 3 yıldır¹⁵⁹.

Okulların denetiminden doğrudan sorumlu bir Teftiş Kurulu yoktur. Okullara devlet yetkilileri tarafından denetim ziyaretleri yapılmamaktadır Eğitim verenlerin etkinlikleri, yönetmelikler ve ana ulusal programında belirtilen hedefler doğrultusunda idare edilmektedir. Okullar, kendi kendilerini değerlendirir. Kendi kendini değerlendirme öğretmen ve öğrencinin rasyonel gelişimi için ayrıca anahtar bir kelimedir. Veliler değerlendirmede paydaştır. İlköğretimde okul çalışmaları ve öğretimbelediye eğitim kurulunun kontrolündedir. Benzer olarak, kreş, okul öncesi eğitim kurumlarının kontrolü, Belediyelerin Sosyal Yardım Kurulundadır. İlköğretimde eğitim öğretimiçinyasal olarak genel toplantılar düzenlenmektedir. Ulusal Eğitim Kurulueğitimin değerlendirmesini geliştirmek vesık sık dış değerlendirilmenin koordinesi sağlamaktan sorumludur. Öğrencilerin değerlendirilmesi, günlük okul hayatının sürekli bir parçasıdır Buna ek olarak öğrencilere, bir okul yılı içerisinde en az bir kez ara rapor verilir Başarı sürekli olarak öğretmenlerin uyguladığı sınavlarla değerlendirilmektedir Öğrencilere, dönem

¹⁵⁶ Alma, a.g.e., ss. 105-106.

¹⁵⁷ Ali Eraslan, "Finlandiya'nın PISA'daki Başarısının Nedenleri: Türkiye İçin Alınacak Dersler", **Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi**, Balıkesir, 2009, ss. 66-111, s. 85.

¹⁵⁸ İnandı, a.g.e., ss. 46-47.

¹⁵⁹ Ahmet, a.g.e., ss. 203-204.

sonlarında rapor verilir. Kapsamlı okul hayatının 9 yılını başarıyla tamamlayan öğrencilere bir belge verilmektedir Zorunlu temel eğitim boyunca ulusalya da yıl sonu sınavı yapılmamaktadır¹⁶⁰. Öğretmen ücretleri, okul ya da eğitimi sağlayanlar, genellikle belediyeler tarafından ödenir.1-6. Sınıfları sınıf öğretmenleri, 7-9.sınıfları branş ve okuma yazma güçlüğü çeken öğrencileri özel eğitim öğretmenleri eğitim öğretim görevini gerçekleştirmektedirler. Sınıf öğretmenleri, eğitim üzerine üniversite eğitimi almışlardır. Ek bir alanda alacakları kurs ile branş öğretmeni olarakta çalışabilmektedirler. Genel olarak uygulama ve teorik eğitimleri 5 yıl sürmektedir. 2.devre ortaöğretim öğretmenleri kapsamlı okul branş öğretmenleri gibi akademik dereceye sahipler. Tam zamanlı işe sahip, belediyenin hizmet görevlileridir. Mesleki ve teknik okul öğretmenleri lisans ya da lisans üstü dereceye sahipler¹⁶¹.

Üniversiteler, öğretmen yetiştirme programlarına motivasyonu yüksek ve yetenekli öğrencileri kabul etmektedirler. Lise mezunu öğrenci, öğrenci seçme sınavını kazanarak,daha sonra üç aşamalı kabul testinde başarılı olmak zorundadır Öğretmenler 4 yıllık lisans eğitiminden sonra kendi alanlarından yüksek lisans dercesine sahip olmak zorundadır Öğrenim gördükleri üniversitelerin uygulama okulları vardır. Toplumda öğretmenlik mesleğine bakışta otoritelerin, politik liderlerin, ailelerin ve öğrencilerin okullara ve öğretmenlere güvenleri tamdır. Öğretmenlerin insan yetiştirme hizmeti onları toplumun gözünde önemli bir karakter haline getirmiştir. Liseden sonra başarılı öğrencilerin tercih ettiği programların başında gelmektedir. Öğretmen mesleğinde aktif, özgür ve aynı zamanda sorumludur Katıldıkları hizmet içi kursları zorunluluk değil, kendilerini geliştirmek için bir fırsat ve bir hak olarak algılamaktadırlar Hizmet içi eğitimleri üniversiteler ve enstitüler düzenler. Hizmet içi eğitimler çoğunlukla ücretsiz ya da çalıştığı okul tarafından finanse edilir¹⁶². Okul yönetiminde okullar, öğretmen, öğrenci ve aile temsilcilerinden oluşan bir yönetim sistemine tabidir. Belediye yönetim sorumluluklarını okul ve belediye kurulları arasında paylaşmaktadır Okulların yönetim organlarını belediyeler belirlemektedir. Her okulun işletiminden sorumlu bir müdürü vardır Müdürlük ünvanı okulun öğrencisi sayısı ve okul özelliğine verilmektedir Okul yöneticisi olabilmek için temel eğitim koşulu çalışılan okula öğretmen olabilmek için gerekli diplomaya sahip olmaktır. Yönetici olabilme, okul yöneticiliği diploması gereklidir Okul yöneticisini seçimini belediye otoriteleribelirler ve atamayı yapar. Okul yönetimleri adem-i merkezîyetçi bir yapıya sahiptir. Okul yönetimindetüm yetkiler yerel otoritelere verilmiştir. Okul yöneticileri raporlarını doğrudan yerel

---

¹⁶⁰ Certel, a.g.e., ss. 177-178.

¹⁶¹ Gürkan, a.g.e., ss.57-58.

¹⁶² Eraslan, a.g.e., ss. 63-64.

otoritelere verir. Okul yönetimi yerel eğitim yasaları ile düzenlenmektedir. Okul yöneticilerini sorumlulukları bakımında, okul yöneticileri okulun yönetiminden ve bütçeden sorumludurlar. Okul yöneticileri, belirli okullardan öğretmenleri seçer, okul işlemlerini denetler, okulun pedagojik lideridir ve programı yapmaktan sorumludurlar Okul yöneticisinin halkla olan ilişkilerdeki sorumluluğu okullar ve öğrenciler arasındaki rekabetin artması ile artmaktadır. Okul yöneticileri için genel bir değerlendirme yoktur. Etkinlikleri yönetmelikler ve ana ulusal öğretim programında belirtilen hedefler sağlamaktadır. Sistem hedeflerin gerçekleşmesi konusunda uzmanlığa dayanmaktadır. Ancak okul yöneticisi yeniden aynı göreve atanacak ise göreve getirecek olan Belediye Kurulu tarafından değerlendirme yapılır. Okul yöneticileri üç günlük zorunlu hizmetiçi kursa katılırlar. Okul yöneticilerinin görevleri çerçevesinde katılabilecekleri üniversiteler, eğitim merkezleri ve okul yönetici birliklerinin düzenlemiş olduğu kurslar bulunmaktadır¹⁶³.

---

¹⁶³ İnandı, a.g.e., ss. 51-52.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BU ALANDA YAPILAN ÇALIŞMALAR VE ARAŞTIRMALAR

3.1. KALKINMA PLANLARI

Ülkemizde hazırlanmakta olan beş yıllık kalkınma planlarının yerleşme genelindenbelediyelerin görevlerinden çeşitlilik ve fonksiyonelleşmesine bakılmaktadır Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı; Belediye, Valilik, Özel İdareler, Millî Eğitim Bakanlığı birlikte çalışarakşehirlerin uygun yerlerinde okul arsalarını temin etmeleri, okul yapım maliyetlerini azaltmalarını, inşa sürelerinin kısa olması, merkezi hükümetin yetki devri, bürokratik işlemlerin basitleştirilmesi, yerel yönetimlerin fonksiyonlarının artırılması kararlarının alındığı görülmektedir¹⁶⁴.

Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı; Eğitim yatırımlarının program-bütçe teknikleri, maliyet-fayda, maliyet-etkinlik analizine göre yapılmasını belirtmektedir. Müfredat programlarını yenileme, öğrencilerin mesleğe yönlendirilmesinde rehberlik hizmetlerini artırma, öğretmenlik ve öğretim üyeliğini cazip hale getirme, eğitim gereksinimlerine dönük programları yapma gerekliliği ifade edilmektedir. Özel girişimci ve vakıfların, okul, üniversite kurma, teknoloji esaslı eğitim ürünlerini üretmeye teşvik edilmeleri önerilmektedir. Bu dönemde; ekonomik kalkınmalarla uyumlu, bilimsel araştırmalara açık, toplumsal ihtiyaçları karşılayacak, hizmette birlik ve yetki devrini sağlayacak kamu yönetiminde yasal düzenleme yapma gerekliliği ifade edilmektedir¹⁶⁵.

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı; bürokratik işlemleri azaltma, merkezden yerele yetki devri, eğitimde reform, zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılması, ortaöğretimi yeniden yapılandırma, müfredat programlarını yenileme şeklinde planlandığı görülmektedir. Eğitim harcamalarına; aileleri, işletmeleri, yerel yönetimlerin katılımını sağlama, eğitimde özel girişimciyi teşvik etme, öğretmenlik mesleğini cazip hale getirme, mesleki eğitimi geliştirme düzenlemelerinin yapılması ifade edilmektedir¹⁶⁶.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı; Eğitim hizmeti sunan kamu, özel girişimciler arası koordinasyon sistemini oluşturma, zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılma alt yapı çalışmalarını yapma gerekliliği belirtilmektedir. Öğretmen, öğretim elemanı ihtiyacını karşılamada sözleşmeli statüye geçme, Bakanlık birimlerini hizmet esasına göre yapılandırma, taşra birimlerine yetki devrini sağlayacak yasal düzenlemeleri yapma gerekliliği ifade edilmektedir. Öğrencilere bilgisayar destekli rehberlik yapılması önerilmektedir. Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı; Eğitimin

¹⁶⁴ <http://www.kalkinma.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

¹⁶⁵ İnandı, a.g.e., ss. 59-60.

¹⁶⁶ <http://www.kalkinma.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 15.09.2015).

yaygınlaştırılmasında merkezi idare, mahalli idareler, gönüllü kuruluşlar, özel sektörün katkılarının artırılmasının gerekliliğini belirtmektedir Müfredat programlarını yenileme, okulların teknolojik altyapılarını hazırlama, sınav odaklı eğitim sisteminde kurtulma, hedeflenmektedir. Mesleki eğitim sisteminin; işgücü piyasasının istihdamda aradıkları niteliklere sahip, ekip çalışmasına uygun, karar verebilen, sorun çözen, sorumluluk sahibi, yabancı dil konuşabilen öğrencileri yetiştirecek düzeyde olma gerekliliğini belirtmektedir Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatı, kurumsal kapasitesini güçlendirerek, taşra teşkilatlarına, eğitim kurumlarına yetki ve sorumluluk devrederek işlevsel olabileceğini belirtmektedir¹⁶⁷.

Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı; okul türlerini azaltacak, sınav odaklı olmayan, sanatsal kültürel faaliyetleri olan, sınıf tekrarı ve okul terkinin azaltacak, teknolojinin kullanılmasını gerektirecek müfredatın uygulanacağı okul modelini sağlayacak eğitim politikaları hedeflenmektedir. Eğitimde alternatif finansman modeli ve okul idarelerinin bütçeleme süreçlerinde söz sahibi olmasını ifade etmektedir. Yabancı dil öğrenimini erken yaşlarda başlatma, özel sektörün eğitim kurumu açmasını sağlama, meslek örgütlerinin mesleki eğitim sürecine idari ve mali yönden aktif katılımı hedeflenmektedir¹⁶⁸.

3.2. MİLLİ EĞİTİM ŞURALARI

Milli Eğitim Bakanlığı Şuralarının yerelleşme genelinde belediyelerin yapmaları gerektiğine dair aldıkları kararlar ve kararların uygulama durumlarına bakılmaktadır. 1939 Yılı Birinci Milli Eğitim Şurası; İlköğretimin maaş ve kanuni haklarına ait masrafları özel idare bütçelerinden genel bütçeye geçirme, ilköğretime ait diğer masrafların mahalline bırakılması önerilmektedir. 1949 Yılı Dördüncü Milli Eğitim Şurası; Eğitim ve öğretim icrasında demokratik ilkelere bağlı kalınarak okulların ve öğrencilerin kendi kendilerini yönetmeleri, okutulante tip kitap anlayışının terk edilmesi önerilmektedir¹⁶⁹. 1981 Yılı Onuncu Milli Eğitim Şurası; Eğitim yönetiminde, yetki ve sorumluluğun, merkez ile taşra birimleri arasında dengeli olarak dağıtımı, ilçe eğitim, il eğitim idari düzeyleri oluşturma, ilçe eğitiminin, eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde, eğitim yatırımlarının gerçekleştirilmesinde, etkin bir yönetim birimi hâline getirilmesi ve okulun eğitim örgütünde temel yönetim düzeyi olması önerilmektedir. Kırsal bölgelerde ya da nüfusu yetersiz olan yörelerde yerleşim yerlerinin bir temel eğitim bölgesi şeklinde örgütlenmesi önerilmektedir¹⁷⁰.

¹⁶⁷ <http://www.kalkinma.gov.tr/>. (Erişim Tarihi: 15.09.2015).

¹⁶⁸ Selçuk Pehlivanoğlu, **Onuncu Kalkınma Planı ve Eğitim**, Hürriyet Eğitim, Ankara, 2013, ss. 94-95.

¹⁶⁹ Örucü ve Şimşek, a.g.e., ss. 61-62.

¹⁷⁰ <http://ttkb.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 22.11.2015).

1988 Yılı 12. Milli Eğitim Bakanlığı Şurası;Eğitimin finansmanı konu başlığında belediye gelirlerinde % 10' dan aşağı olmamak üzere Milli Eğitime pay ayrılması için gerekli mevzuat düzenlenmesinin yapılması önerilmektedir. Okullar, buldukları yöreye ve talebe göre seçmeli programları uygulama, çevredeki eğitim kurumlarının imkânlarından yararlanmaları gerektiğini belirtmektedir¹⁷¹. 1993 Yılı 14.Milli Eğitim Şurası; Merkez teşkilatının uhdesinden illere devredilecek görevlerin belirlenmesi, gerekli yasal düzenlemelerin yapılması önerilmektedir. Yönlendirme hizmetleri ilköğretimin ikinci kademesinden itibaren (çekirdek programlar korunarak) başlatılmalı ve devam edilmelidir¹⁷². Belediyeler, özel teşebbüsler, vakıflar, dini kuruluşların okul öncesi eğitimi kurumu açmaları teşvik edilmesi desteklenmesi önerilmektedir. Okul öncesi eğitimi binaları için hazine arsalarının tahsisi için yasal düzenlemelerin yapılacağını belirtmektedir.

1996 Yılı 15.Milli Eğitim Şurası;(1996) Ortaöğretimin yeniden yapılandırılması merkezi yönetimin kapsam ve büyüklüğünün azaltılması, yerel yönetimlerin katılım ve katkılarının sağlanması için yasal düzenlemelerin yapılması önerilmektedir. Yerel yönetimlere yetki devri çerçevesinde, öğretmen dağılımı ve yatırımların planlanmasında söz sahibi olmaları önerilmektedir. Kaynakların yerinde kullanımı açısından, eğitimde yerel yapılanmaya geçilmeli, yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, sendika ve meslek kuruluşlarının eğitim yönetimine katılımları sağlanmalıdır. Kamu eğitim harcamaları, tasarruf tedbirleri ve bütçe kesintileri dışında tutulmalıdır. Belediye Gelirleri Kanununda gerekli değişiklikler yapılarak resmi ve özel okullar her türlü harç ve vergiden muaf tutulmalıdır Hazırlanan personel taslağına göre, sözleşmeli çalıştırılabileceğini, öğretmen atama yetkisinin yerel yönetimlere devredilmesi de önerilmektedir¹⁷³.

1999 Yılı 16.Milli Eğitim Şurası; Yerel yönetimlerin, okulların yetki ve sorumluluklarını artırma, okul yönetimlerine işveren, işçi temsilcileri, veli, öğretmen, öğrenci ve yerel yöneticilerin katılımları ve katkılarının sağlanması önerilmektedir¹⁷⁴. 2006 Yılı 17.Milli Eğitim Şurası;(2006), Belediyeler, il özel idareleri, kamu iktisadi teşekkülleri, vakıflar ve diğer müteşebbislerin okul öncesi eğitim kurumu açmaları teşviki önerilmektedir. Merkez teşkilatı, süreç odaklı olarak yeniden yapılandırılarak görev alanı; stratejik planlama, yönlendirme ve denetim ile sınırlandırılmalıdır. Millî eğitim müdürlüklerinin her kararına vali onayının

---

¹⁷¹ Yakup Öz, Eğitim Paydaşlarının Türk Eğitim Sisteminin Yerelleşme Süreci Hakkında Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma, Ege Üniversitesi, İzmir, 2013, ss. 55-56, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

¹⁷² <http://ttkb.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 14.12.2015).

¹⁷³ Öz, a.g.e., ss. 61-63.

¹⁷⁴ <http://ttkb.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 15.10.2015).

getirilmesine son verilmelidir. Okul sisteminde tüm paydaşlar arasında yönetişime ve yatay ilişkilere dayalı yetki ve sorumluluk dengesi kurulması önerilmektedir¹⁷⁵. 2010 Yılı 18. Milli Eğitim Şurası;(2010) Okullara, yerel yönetimlerin, toplumun katkısının artırılması için gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmektedir¹⁷⁶. Demokrasimizin gelişim sürecine paralel okulların kendilerine özgü kimlik ve okul kültürü oluşturabilmeleri, yönetimlerini özerk yapıya kavuşturma yetkilendirilmeleri önerilmektedir Okul binalarının yapımı, donatımı ve tüm giderleri, il özel idaresi, belediyeler tarafından karşılanmalıdır¹⁷⁷.

3.3. AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTI

Anayasa ve kanunlarda, yerleşim yeri sınırları, merkezleri, organlarının oluşumunu, yetki ve yetki kaynaklarını, oradaki toplumun ihtiyaç ve taleplerini belirleme ve bunları karşılamadaki özgünlükleriaçıkça yazılı olarak belirlenmiş özerk yerel yönetimleri ifade etmektedir. Yerel makamlar ve organlar seçimle belirlenir Yerel makamlar, sorumlu oldukları çevrelerinde kamu işlerininönemli bir bölümünü yerel nüfusun çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkı ve imkanına sahiplerdir Yerel yönetim sınırlarının korunması, makamların uygun idari örgütlenme ve kaynaklara, yetkilerini kullanma koşullarına sahip olmaları gerekmektedir Yerel yönetimler,mali kaynaklara sahip olmalı, idari denetimlerini yasal sınırlar dahilinde yapabilmelidir.Tüm haiz oldukları demokratik haklar yasal koruma altında olmalıdır. Türkiye anlaşmaya 21.11.1988 tarihinde imza koymuş, anlaşma 9.12.1992 tarihinde onaylanmıştır. Bazı maddelerine çekince koymuştur¹⁷⁸. 2023 Vizyonu; Gençlik ve Spor, Kültür ve Turizm, Aile ve Sosyal Politikalar, Çevre ve Şehircilik, Gıda Tarım ve Hayvancılık bakanlarının yerel düzeydeki faaliyetlerini, yetki ve kaynakları ile birlikte yerel yönetimlere devredileceği öngörülmektedir Aynı çerçevede eğitim ve sağlık hizmetlerinin, bir kısmının yerel yönetimlere aktarılabilceği vurgulanmaktadır Hükümet, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'ndaki çekinceleri kaldırmayı ifade etmiştir¹⁷⁹

3 4 KAMU YÖNETİMİ TEMEL KANUNU TASARISI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, dünya daki gelişmeleri, küreselleşme ve sanayi toplumu şartlarından bilgi toplumunageçişte toplumun çeşitlenen taleplerini

¹⁷⁵ <http://ttkb.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 30.09.2015).

¹⁷⁶ <http://ttkb.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 11.07.2015).

¹⁷⁷ Öz, a.g.e., ss. 78-79.

¹⁷⁸ Öz, a.g.e., ss. 82-83.

¹⁷⁸ Resmi Gazete, Sayı: 21364, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı. Milletlerarası Antlaşma. 01 Ocak 1999.

¹⁷⁹ Hakkı Kurban, *Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı. Mühür Artık Yerel Yönetimde Olacak*, Akşam Gazetesi Yay., Ankara, 2014, ss. 7-8.

karşılımda etkililiği artırma ve katılımcılığısağlamak için 29 12 2003 tarihinde Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısını Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine sunmuştur 1980 sonrası benimsenen serbest piyasa ekonomisi katı merkezietçi kamu yönetimi araçlarıyla gerçeklešemeyeceđi öngörülüyordu Tasarı; kapsamlı bir çerçeve ve uzun vadeli bir perspektifle, merkezî idare ve mahallî idarelerde iyi yönetişim ilkelerini hayata geçirmeyi hedefliyordu. Taslak, Ankara'dan yürütölen birçok hizmetin mahalli idarelere devredilmesini öngörmekteydi¹⁸⁰.

Költür, Turizm, Çevre ve Orman, Sağlık, Tarım bakanlıklarının ulusal ve bölgesel düzeyde faaliyet gösteren birimlerinin dışındakileriniyerel yönetimlere devrini öngörmekteydi. Millî Eğitim Bakanlığı dışındaki bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı sağlık, tarım, adalet, tapu kadastro ve Anadolu meteoroloji meslek liselerinin Millî Eğitim Bakanlığına devredilmesi hükme bağlandı. Böylece, eğitimin yönetiminde çok başıllık kaldırıldı¹⁸¹. *Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Raporu 14.01.2004 tarih Esas No:1/731 Karar No: 57'de "Millî Eğitim Bakanlığının taşra teşkilatının kaldırılması ve yerel yönetimlere devredilmesi doğru bir yaklaşımdır. Bu konuda tasarıda geri adım atılmış olması, yanlıştır"* ibaresi yer almaktadır¹⁸².

Eğitim ve okullar düzeyinde yerel yönetim birimleri olan il özel idaresi ve belediyelere yasa ile görev ve sorumluluklar verilmiştir. İl özel idareleri, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, yapmakla görevli ve yetkilidir Belediyeler, devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir¹⁸³.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, eğitim hizmetini devletin görev alanından çıkarmakta ve merkezi yönetime müfredatı belirleme ve geliştirme işini bırakmaktaydı Merkezi hükümet, okul arsası bulma, okul binasını yapma, donatım araç gereç ihtiyaçını karşılama, personel atama ve istihdam etme, kurumların faaliyetlerini devamettirmede kaynak aktarma görev ve sorumluluklarının tamamından arınarak, ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip ve uygulanırlığı ile ilgilenirliği hedefleniliyordu Bütün eğitim kurumları; kaynak, taşınır – taşınmaz mallar ve personeliyle birlikte bir yerel birim olan il özel idarelerine devri öngörülüyordu. Tasarı, eğitimde rekabeti, çeşitliliği, farklılığı, bireylerin ihtiyaç duydukları türden

¹⁸⁰ Örucü ve Şimşek, a.g.e., ss. 33-34.

¹⁸¹ Öz, a.g.e., ss. 78-79.

¹⁸² Örucü ve Şimşek, a.g.e., ss. 59-60.

¹⁸³ Gülşen, a.g.e., ss. 127-128.

okulların oluşmasını sağlayacaktı. İl özel idareleri okulları işletmek için mahallerinde bulunan vakıf, dernek, gerçek ve tüzel kişileri paydaş yapmak istemeleri toplumda yakınlaşma ve katılımı sağlama hedefleniyordu¹⁸⁴.

3.5. RAPORLAR

Bu bölümde eğitimde reform çalışmalarına yönelik literatüre ilişkin raporlar incelenmiştir.

3.5.1. Barker Raporu

Türkiye Cumhuriyeti 1949 yılında ülkenin yönetim ve ekonomisine ilişkin Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasından rapor hazırlama davetinde bulunmuştur. Banka raporu hazırlama görevini James M. Barker başkanlığındaki bir heyete vermiştir Heyetraporlarını 1951 yılında Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a teslim etmişlerdir Rapor; devlet yönetiminin iyileştirilmesi, otoriter anlayışın terki, ihtiyaç kadar personelin istihdamı, personel ve kurumlardan hizmet beklenti hissi verilerek siyasi münazaralara bulaştırılmaması önerisinde bulunmuştur¹⁸⁵.

Merkeziyetçi sistemin hiyerarşik silsilesi bürokrasi karmaşıklığı doğurarak kaynak israfına neden olduğu belirtilmiştir. Sisteme, yetki devrine gidilmesi tavsiye edilmiş, yerel yönetimler oluşturulmalı ve yetki verilme önerisinde bulunulmuştur. Kanun çıkarılarak yetki devrinin meşrulaşamayacağını, bürokratik kültürün oluşturulması önerilmiştir. Vilayetlerde hizmete dair tebligatların hiyerarşik yapıya göre değilde direk ilgili birimlere yapılma önerisinde bulunmuşlardır Yerel yönetim idaresine eğitim sisteminin katılım yasal düzenlemesi ve teşviki önerilmiştir. İlk adım, mahalli cemaatlere ilk tahsil masraflarının büyük bir hisseyi yükleme sorumluluğu verilmesi önerilmektedir¹⁸⁶.

3.5.2. Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi

1963 yılında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Başbakanına sunulan Proje, kurumlardaki dağınıklığa dikkat çekerek, bakanlıkların, merkezi kurumların ve mahalli idarelerin görev alanlarına, sorumluluklarına dönük öneriler bulunmaktadır. Çalışma sınırlılığı yerelleşme üzerinden okul boyutuyla sınırlıdır. Bakanlıklar, kurumlarının personel ihtiyaçlarını karşılamak için bünyelerinde okullar açmışlardır. Okulların kültür dersleri müfredat programlarını Milli Eğitim Bakanlığına inceletirlerdi. Bu da bakanlıkta iş tekrarını ve yükünü artırır. Proje bu okulları, Milli Eğitim

¹⁸⁴ Nuray Keskin, "Eğitimde Reform", *Mülkiye Dergisi*, Ankara, 2004, ss. 98-120, s. 110.

¹⁸⁵ Bülent Kara, "Türkiye'de Personel Reformu Çalışmalarının Altyapısı: 1930-60 Yılları Arasında Yabancı Uzmanların Kamu Yönetimine İlişkin Hazırladıkları Raporlar", *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sivas, 2006, ss. 95-148, s.125.

¹⁸⁶ Hüseyin Yayman, Türkiye'nin İdari Reform Politikası, Ankara Üniversitesi, 2005, ss. 36-37, (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

Bakanlığına bağlamayı önermiştir. Proje, bakanlıkların, personel, iş ve işlemlerin genel yürütümünde bir müsteşar istihdamını gerektiriyordu. Proje sürecinde, eğitim-öğretim ve kültür işlerininivemesleki eğitimi yürütmekle görevli Milli Eğitim Bakanlığında iki müsteşar bulunurdu. Bu durum, görev kargaşalığına ve bürokrasiye sebep olduğundan tek müsteşar istihdamı önerilmiştir. Okul Aile birliklerinin önemine vurgu yaparak, görevlerini yapmalarını sağlayacak düzenlemelerin yapılmasını belirtmektedir¹⁸⁷. Okul yapımı maliyeti yükselliğini düşürmek içinbir takım tedbirler önerisinde bulunmuştur. Tedbirlerden biri de, halkın okul yapımına katmaönerisidir. Öğrenciler için yurt yapımında mahalli idarelerle iş birliği yapmayı önermiştir. Merkezi ve mahalliidari birimler oluşturulurken, coğrafi konum, ekonomi, nüfus, ulaşım ve çalışacak personel göz önünde bulundurulması önerilmiştir. Yapılacak çalışmalarda, merkezi üst düzey yöneticilerin reform sürecine dahil edilmelidir. Merkezi hükümet ile merkezi hükümet teşkilatının taşra birimleri ve mahalli idarelereyukarıdan aşağıya doğru, verimli bir yetki devritavsiye edilmektedir¹⁸⁸.

3.5.3. Kamu Yönetimi Araştırması(KAYA)

Okul türüne göre oluşturulan farklı isimli yönetim birimleri görevsel olarak aynı işi yapmaktadırlar.Eş güdüm sağlanamamakta, kaynak israfı olmaktadır.Bu birimler tek isim altında örgütlenmesi önerilmektedir. Okulların fiziki kullanımı, öğrenim gören öğrencilerin yaş ve fiziki gelişimlerine göre olmalıdır. Ortaokullar, lise okullarından ayrı bağımsız ve şartlarına göre dizayn edilmiş fiziki mekanlarda öğrenim görmeleri ve merkezi düzeydeki yönetimleri ilköğretim genelmüdürlüğü önerilmektedir. MEB'in üzerinde siyasal bir organ niteliğindeki Eğitim ve Öğretim Yüksek Kurulu kaldırılması tavsiye edilmektedir¹⁸⁹. Merkezi yönetimde dengesiz yetki ve kaynak dağılımı, merkezi yönetimin örgütsel büyüklüğüne gerekli önemin gösterilmesiyerel yönetimler üzerinde her zaman ağır hissedilir. Yetkisorunu, kaynak yetersizliği ve bürokrasi hiyerarşisi yerelde hizmetleri aksatmaktadır. Kamu yönetimindeki aksaklıklar alt yönetimleri etkiler. Eğitim yönetimi kamu yönetiminin bir alt birimidir. Okullarda eğitim yönetiminin alt birimidir. Kamu ve eğitim yönetiminin işleyişinde oluşan aksamalar; emek, zaman, kaynak israfına neden olur. Yönetimlerin okullara yansımaları, insan yetiştirme düzeyindedir¹⁹⁰.

¹⁸⁷ Öz, a.g.e., ss. 65-66.

¹⁸⁸ Gökhan Kalağan, "Cumhuriyet Dönemi Türk Kamu Bürokrasisi'nde Yeniden Yapılanma ve Yönetimsel Reform Çalışmaları", *Süleyman Demirel University Vizyoner Dergisi*, Isparta, 2010, ss.65-84, s. 73.

¹⁸⁹ <http://ttkb.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 31.05.2015).

¹⁹⁰ Gülşen, a.g.e., ss. 122-123.

3.5.4. Acil Eylem Planı

03.01.2003 tarihli Kamu Yönetimi Reformu olan Acil Eylem Planı, hedeflenen düzenlemelerle diğer alt birim yönetim birimlerini de bağlamaktadır. Araştırma sınırlılığından dolayı Eğitim Yönetimin alt birimi olan okullar boyutu ile sınırlıdır. Milli Eğitim Bakanlığı, merkez teşkilatı farklı isimlerle; birçoğu benzer görevleri yapmakta 50'den fazla birimi, 5500'den fazla personeli istihdam etmektedir. Birim ve personel yönünde büyüyen kurum iş yapamaz hale geldiği tespiti yapılmıştır. Kurum küçültülecek, yetkiler yerel yönetimlere devri önerilmektedir. Öğrencilere rehberlik ve mesleki yönlendirme, ezbercilikten kurtaran müfredat programları uygulanmalıdır. Dersin, derste öğrenilmesi sağlanılacak, ödev v.b. uygulamalar olmayacaktır. Eğitimin önündeki engellerin kaldırılması ve okul yönetimleri demokratik hale getirileceği belirtilmektedir. Kalkınmada öncelikli yörelerden başlanılarak, mesleki ve yöre sanayi kuruluşları ile birlikte çalışma yapmaları teşvik edilmeli, öğretmenliğin cazip hale getirileceği kamuoyuna deklare edilmiştir¹⁹¹.

3.6. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Usluel, (1995)¹⁹² tarafından yapılan "Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri" adlı araştırmada; Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü yetkilerini taşra örgütlerine aktarmasının yararlı olacağı ve yerelleşmenin yetki genişliği düzeyinde uygulanabileceği sonucuna vardığını belirtmektedir.

Köksal, (1997)¹⁹³ tarafından yapılan "Türkiye'de Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesi Bir Model Önerisi" adlı araştırmada; araştırmaya katılanların % 98'i modelin uygulanabilir olduğunu, % 2'si ise eğitim hizmetlerinin yerelleşmesine tümüyle karşı çıktığı sonucuna vardığını belirtmektedir. Modelin rejimin yapısına uygun olmadığı ve yerel yöneticilerin tarafsız davranamayacaklarını belirtmektedir.

Akyıldız, (1999)¹⁹⁴ tarafından yapılan "Eğitim Hizmetlerinin Yürütülmesinde Belediye Yönetimlerine Yetki Verilmesi Konusunda İl Belediye Başkanlarının Görüşleri" adlı araştırmada il belediye başkanlarına, yetki verilmesi halinde; Milli Eğitim Bakanlığı merkez örgütünün yükünün azalacağını, yerel düzeyde eğitim gereksinimlerinin karşılanma, sorunlarının çözülme olanağının artacağını belirtmektedir. İl belediye başkanlarının, yerel toplumun eğitim hizmetlerine

¹⁹¹ Kalağan, a.g.e., ss. 63-64.

¹⁹² Yasemin Usluel, Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1995, ss. 65-66, **(Yayınlanmamış Doktora Tezi)**.

¹⁹³ Köksal, a.g.e., ss.26-27.

¹⁹⁴ Akyıldız, a.g.e., ss. 66-67.

katılacağı, eğitim giderlerine yerel düzeyde kaynak sağlama olanağının artacağı görüşüne katıldıklarını belirtmektedir. İl belediye başkanlarının, ülke çapında genel eğitim politikaları ile yerel birimlerin eğitim uygulamaları arasında uyum olacağı görüşüne de katıldıklarını belirtmektedir. Yerel gruplarda bütünleşme, eğitim uygulamalarının değişen çevre koşullarına uyarlanabileceğini, yerel kuruluşlar arasında işbirliği ve eşgüdümün sağlanacağını belirtmektedir. İl belediye başkanlarının, yerel yöneticiler ile halk arasında işbirliği yapma, yerleşim birimleri arasında kaynakların adil dağıtılabileceğini, yerel düzeyde eğitim birimlerindeki yöneticilerin karar alma ve uygulama yeterliklerinin artacağını, eğitimin alt yapı sorunlarının daha hızlı çözüleceğini, kalkınma planlarında belirlenen eğitim hedeflerinin yerel düzeyde daha iyi gerçekleştirilebileceği görüşüne katıldıklarını belirtmektedir. İl belediye başkanlarının, katılımcı demokrasinin gelişmesine ve toplumun demokratikleşmesine katkısının artacağını, yerel toplumun eğitim kurumlarını denetleme hak ve olanaklarının artacağı, yerel toplumun okula olan bağlılığının gelişeceğini görüşlerine katıldıklarını belirtmektedir.

Bucak,(2000)¹⁹⁵ tarafından “Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Ve Taşra Teşkilatı Yöneticilerinin Yetki Devrine İlişkin Görüşleri”ni öğrenmeye yönelik yaptığı araştırmada; yetki önceliği Milli Eğitim Bakanlığı merkezi örgütünde olsa da taşraya doğru eğilim olduğunu belirtmiştir. Araştırma katılımcıları, eğitim sisteminin amaçlarını, genel politikasını, eğitim öğretim programlarının içeriğini belirlemede merkezi yetkili görmek istedikleri sonucuna vardığını belirtmektedir. Seçmeli dersleri belirleme, mesleki programları yerel ihtiyaçlara uyarlama, yeni okul açma kararının taşrada olması gerektiği sonucuna vardığını belirtmektedir.

Gülşen, (2005)¹⁹⁶ tarafından yapılan “Türkiye’de Eğitim Hizmetlerinin Yerinden Yönetimi” adlı araştırmada; araştırma katılımcıları eğitim hizmetlerinin yerinden yönetimi için merkezin yetkilerini kısmen devredilmesinin gerekli olduğu görüşüne katıldıklarını belirtmektedir. Eğitim hizmetlerinin yerinden yönetimi için eğitim yönetiminin yapısında değişikliğe gidilmesi gerekliliğine inanmaktadırlar. Taşra yöneticileri, eğitim programlarının merkezi yönetimle birlikte hazırlanmasını düşünmektedirler. Zorunlu ve seçmeli derslerin çerçeve müfredat programını Milli Eğitim Bakanlığı, içeriğinin ise taşra birimlerince doldurulmasını belirtmektedir. Yerelleşme, genel hizmetlerin kolay, hızlı, esnek, katılımcı ve verimli olacağına inanmakta olduklarını ifade etmektedir. Eğitim paydaşlarının yerel düzeyde yönetime

¹⁹⁵ Balcı Esengül Bucak, *Milli Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Yöneticilerinin Yetki Devrine İlişkin Görüşleri, Eğitimde Yerelleşme*, Ankara, Detay Yayıncılık, 2000, ss. 67-68.

¹⁹⁶ Gülşen, a.g.e., ss. 133-134.

katılmaları vatandaş – okul bütünleşmesinin sağlanacağına inanmakta olduklarını ifade etmektedir.

Gürbey, (2012)¹⁹⁷ tarafından yapılan“Eğitim Hizmetlerinin Sunumunda Yerel Yönetimlerin Rolü:İstanbul Örneği”adlı araştırmada;Merkezi idarenin, eğitim hizmetlerinin yayıldığı alan ve maliyetlerinden dolayı yeni finansman kaynakları oluşturma ve maliyetleri bölüşme suretiyle üstlenecek paydaşlar oluşturma çabasında olduğunu belirtmektedir. İl Özel İdaresinin eğitim kurumlarına yönelik cari harcamalar, okul binalarının bakım onarımları, laboratuvar sınıflarını kurma çalışmalarını yaptığını ifade etmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, spor salonları yapma, burssağlama ve kırtasiye yardımı, ödüller ve eğitici seminerlerle, örgün eğitim hizmetlerine katkı yaptıklarını belirtmektedir. İlçe belediyeleri deokulların, çevre düzenlemesini, bakım onarım, okul mobilyası temini, eğitim araç gereçlerini sağladığını belirtmektedir. Bütün bu çalışmalar, merkezi idare ile öğrenci velileri üzerindeki mali yükü hafiflettiğini ifade etmektedir.

Öz, (2013)¹⁹⁸ tarafından yapılan“Eğitim Paydaşlarının Türk Eğitim Sisteminin Yerelleşme Süreci Hakkında Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma”ya göre; Eğitim sistemimizin top yekun yerelleşmeye ihtiyacı olmadığını, bölgesel bazda müfredat ve okul takvimi açısından düzenlemelerve yerel yönetimlerin okulların finansman ihtiyaçlarını karşılama noktasında bazı yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi ve bakanlığın eğitim politikalarını düzenleme, müfredat ve denetim görevini yürütme yetkisininbakanlıkta kalması şeklinde bir yapılandırmaya ihtiyaç olduğunu belirtmektedir.

---

¹⁹⁷ Süleyman Gürbey, Eğitim Hizmetlerinin Sunumunda Yerel Yönetimlerin Rolü:İstanbul Örneği, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2012, ss. 71-72, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

¹⁹⁸ Öz, a.g.e., ss. 62-63.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PROBLEM, AMAÇ, BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın yöntemi ile ilgili olarak, araştırmanın dayandığı problem durumu, araştırmanın amacı, önemi üzerinde durulduktan sonra araştırmanın sınırlılıkları, sayıltıları, modeli, hipotezleri, evren ve örnekleme, ele alınarak verilerin toplanması ve analizleri üzerinde durulmuştur.

4.1. PROBLEM

Tarihi gelişmeler, devletlerin yönetimlerini, ekonomilerini, sosyal yapılarını etkilemiştir. Fransız İhtilali, mutlak krallıkları, imparatorlukları sona erdirdi. Ulus ve federal yapılı devletlerin oluşumunu sağladı. Demokrasi, eşitlik, özgürlük, adalet ilkeleri önem kazandı. Yeniçağ'ın sonu, Yakınçağ'ın başlangıcı kabul edildi. Buharlı makinenin icadı; sanayinin ortaya çıkmasını, ulaşım ve ticaretin gelişmesini sağladı. Topraklar, daha çok işlenmeye başlandı. Kol gücüne dayalı küçük atölyeler yerine, fabrikalar kuruldu. Bu değişim, daha fazla mal ve hizmeti üretimini sağladı. Üretim artışı, kentleşme ve nüfus artışına neden oldu.

Teknolojideki hızlı gelişmeler, iletişim araçlarının çeşidini ve fonksiyonelliğini artırmıştır. Yeni nesil iletişim araçları, sosyal iletişim platformları dünyanın her hangi bir yerindeki gelişmeyi anı anına insanların bilgisine sunmaktadır. İletişimdeki bu azami gelişmeler bireyin bilgiye ulaşımını kolaylaştırmıştır. Bilgiyi alan, bilinçlenen bireyin yönetime katılma isteğini artırmaktadır. Bu gelişmeler, sanayi devriminin inşa ettiği merkezi yönetim modellerinin sorgulamasını, yerel demokrasiye de yönelimi sağlamıştır¹⁹⁹.

Yeni nesil iletişim araçları; üretim, hizmet ve her alanda görülen az iş, çok personelin varlığının görülmesini sağlamaktadır. Sağladığı ufukla, okullarda eğitim hizmetlerinin de çağın koşullarına uygun yapılmasının önemini vurgulamaktadır. Toplumlar gelecekteki olan bireyleri, nitelikli yetiştirerek eğitsel kalkınmanın, geri kalmışlıktan kurtulmanın bir ölçüsü olarak görmektedir. Günümüzün pratikleri de bunu gösteriyor²⁰⁰. Yeni nesil iletişim araçları toplumların kültürlerine etki ederek yeni nesillerin hayat anlayışlarında belirleyici olmaktadır. Bilgiyi elinin altında gören birey, öğrenim gördüğü okulunun yönetim kararlarının yerelde alınmasını düşünebilir. Birey, bilgiyi kolay elde eder; doğru bilgiye ulaşmayı, doğru yerde kullanmayı okulunda öğrenir.

Okulların geçmişi Antik Yunan Medeniyetine kadar dayanır. Antik Yunan dönemine ait bilgiler öğrencilerin belirli bir tesiste bir araya gelerek çeşitli akademik

¹⁹⁹ Çakıcı ve Okur, a.g.e., ss. 93-94.

²⁰⁰ Akyıldız, a.g.e., ss. 63-64.

alanlarda eğitim aldıklarını göstermektedir. Bu okullardan en bilineni M.Ö. 385 yılında, Yunan Filozof Platon tarafından kurulmuş, felsefe eğitimi veren Akademia'dır.

İlköğretim okulu sistemi M.S. 425 yılına ait kayıtlarda Bizans İmparatorluğu'nda kullanıldığını göstermektedir. Bizans askerlerinin en az ilköğretim seviyesinde eğitim görmelerini zorunlu kılmışlardır. Okulların bulunmasına ait kaynakların bir kısmı da İslam Medeniyetini göstermektedir. İslam kültürünün güçlü bir bilgi birikimine sahip olması sistematik yönetmelerin uygulandığı bir eğitim sisteminin varlığına işaret eder. Okul için önce camiler kullanılmaya başlanmıştır. 9. yy da Medreseler açılmıştır. Daha sonra Osmanlılar döneminde Medreselerin çevresine cami, hastane, aşevleri ve çeşitli tesisler inşa edilerek, bu kurumların halk ile iç içe olması amaçlanmıştır. Günümüz üniversiteleri ile Osmanlı Medreselerinin önemli bağlantıları vardır. Medreseler ile günümüz üniversitelerinin temeli atılmıştır. Okul kelimesi, Fransızca "école"den dilimize geçmiştir. Osmanlı eğitim sisteminde "mektepe" olarak bilinen kelime 1935'te "okul" olarak değiştirilmiştir.²⁰¹Günümüzün dünyasında okul, her modern insanın küçük yaşlardan itibaren gittiği ve uzun yıllar boyunca da eğitim almaya devam ettiği eğitim-öğretim tesisleri haline gelmiştir. Türk kamu yönetimi sıkı bir merkezi yapıdadır. Yoğun prosedürlü, bürokratik, hiyerarşik kademeler mevcuttur. Kararların alınması, uygulanmaya geçilmesi çok uzun bir zaman almaktadır. Kırtasiyecilik, israf vardır. Yerel yönetimler üzerinde kamu yönetiminin vesayeti vardır. Bu merkezîyetçilik eğitim yönetiminde de mevcuttur²⁰².

4.2. AMAÇ

Bu araştırmanın genel amacı, eğitim sistemimizin hizmet üretimini gerçekleştiren okullarımızın belediyelere bağlanması durumunda iş görenlerin tutumlarını saptamaktır.

Araştırmanın yukarıda belirtilen amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1. Okulların belediyelere bağlanması durumunda ortaya çıkabilecek durumlara ilişkin iş görenlerin tutumları nelerdir?
2. İş görenlerin Cinsiyet değişkeni açısından görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır,
3. İş görenlerin Mesleki Kıdem değişkeni açısından görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır,

²⁰¹ <http://www.ilkimbuldu.com>,

²⁰² Akyıldız, a.g.e., ss. 41-42.

4. İş görenlerin mezun olduğu bölüm değişkeni açısından görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır,
5. İş görenlerin medeni durum değişkeni açısından görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır,
6. İş görenlerin Yaş değişkeni açısından görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır,

4.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

İnsanlık tarihinin dönemsel zaman aralıklarını dinamik unsurlar biçimlendirmektedir. Yakın çağımızda gerçekleşen Fransız ihtilali ülkelerin yönetim yapılarını ve sınırlarını belirlemiştir. Üretimde buhar gücünün kullanılması, ülkelerin ekonomik yapılarını etkileyerek bilim ve teknik alandaki gelişmelere ortam hazırlamıştır. Günümüzde yeni nesil iletişim araçlarının sağladıkları haber platformları, farklı coğrafi alanlarda bulunan insanların ortak değerler, ihtiyaçlar üzerine gerçek ve sanal ortamda ortaklaşmalarını sağlıyor. Yeni nesil iletişim araçları çok boyutlu bir kavram olan küreselleşmenin literatürde yer almasını sağlamaktadır. Küreselleşme toplumların ortak ihtiyaçları olan; ekonomi, siyasi, güvenlik, teknoloji, çevre, nüfus ve kültür yapılarına etki ederek yeni bir nüfus alanı oluşturmaktadır. Bu yeni alan, dünya da yerelleşme eğilimini artırmaktadır. Bu eğilim, toplumların merkezi yönetimler karşısında; örgütlenme, demokratik kurumlar oluşturma ve kurumları yönetmektir. Burada halkın yönetime katılımını sağlayan yerel yönetim kuruluşları içinden en önemlisi belediyelerdir. Belediye yönetimi ve organları halkın seçimle göreve getirdiği bireylerden oluşur. Halkın burada seçmen oluşu, informal denetimi sağlamaktadır. Belediyelerin faaliyetleri seçmenin tatmini ve beğenisi ile önem kazanır. Belediyeler kentlerin alt yapı, temizlik, imar, ekonomik düzen, ulaşım, kültür, spor, eğitim faaliyetlerini koordine eder ve yapar. Eğitim hizmetlerini uygulamada okullar gerçekleştirir. Eğitim hizmetini gerçekleştiren okulların belediyelere bağlı bir birim olması, halkın yönetime somut katılma düzeyini artırır. Süreç içerisinde ülkemizde yapılan yasal düzenlemeler bu değişimi işaret etmektedir. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını 9.12.1992 tarihinde onaylanmıştır. 28489 sayılı 6 Aralık 2012 tarihli Resmi Gazete yayımlı 6360 no'lu kanunla Büyükşehir Belediye sayısı otuz'a çıkarılmıştır. Bu da gerçek anlamda halkın seçimle yönetime katılmada, geniş coğrafi alanla ve görevlerle yetkilendirilen belediyelerin yönetimlerine katılımını gösterir. 5393 no'lu Belediye Kanunu, Belediyelerin görev ve yetkileri on dördüncü madde b bendinde " Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir "ifadesi yazılıdır. Bu

madde de anlaşılan belediyelere yetki ve sorumluluk verilerek; okulların kurumsal faaliyetlerini yürütmede belediyelere bağlı birim olması çağdaş yönetim ilkerlerine uygun olacağı bilimsel eser incelemelerinden anlaşılmaktadır. Ülkemiz merkezi sistem ile yönetilmektedir. Kararlar hiyerarşik düzen içinden tavan tarafından alınır. Uygulama ve sonuç tabandan istenir. Kararlar, sonuçlar bürokrasi aşamalarından azalarak ya da artarak adrese varır. Sistem nedenli mal ve hizmet üretiminde azalma olsa da telafisi mümkün. Eğitim yönetimi de sistemin akışındadır. Eğitim yönetiminde sistem kararlarının uygulandığı yer okullardır. Okulların hizmet üretimi sonucu, topluma dönen insandır. Eksik, yanlış yetişen; belli bir yaş aralığı olup, bir kuşağı kapsamaktadır. Bu uygulama 77.323.892 nüfuslu,81ili olan ülkemizin,30'u büyükşehir, nüfusları 59.662.709'dır. Nüfusumuzun % 77'si bu 30 ilimizde yaşamaktadır.²⁰³

Tarımsal alandaki nüfus ve buna bağlı olarak kır nüfusu her geçen gün hızlı bir biçimde azalmaktadır. Kır nüfusu, büyük kentlere göç etmektedir. Bu kentlerin okul ihtiyacını artırmaktadır. Büyükşehir yasasına göre; Büyükşehir Belediyeleri kendi imkânlarıyla okulları inşa edecek, yeni oluşan şehrin kültürüne cevap olacak eğitim programlarını merkezi otoriteden dolayı uygulayamayacaktır. Yeni nesil iletişim araçlarındaki sürekli yenilik ve rekabetlerindeki artış kitleleri bilinçlendirmektedir. Bütün bu gelişmeler gösteriyor ki, okulların; kaliteli, verimli ve etkili hizmet sunmaları olanaklı görülmemektedir. Buda merkezi otoritenin yeniden yapılandırılması ve belediyelere yetki verilmesinin önemini belirtmektedir.

Bu araştırma; Okulların belediyelere bağlı bir birim olarak kurumsal faaliyetlerini yürütmede iş görenlerin tutumlarının ortaya çıkarılması. İş görenler arası görüş farklılığının tespiti yönlerinden önem taşımaktadır.

4.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırmanın sınırlılıklar arasında;

- 1.Araştırma Avcılar İlçesi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Devlet ve Özel eğitim kurumlarını kapsamaktadır.
- 2.Araştırma 2014-2015 eğitim öğretim yılı için geçerli olması.

4.5. ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI

Evreni temsil etmesi düşünülen örneklem aracı olan bireyler, evreni çalışmada kullanılan teknikler, araştırma amaçlarına uygun verilerintoplanmasında aranan özelliklere sahip olduğu kabul edilir. Çalışmada kullanılan anketlere ve

²⁰³ <http://www.tuik.gov.tr/>, (Erişim tarihi: 21.04.2014)

görüşleri alınan bireyler güvenilir cevaplar veya gerçeğe yakın cevaplar verdiği varsayılmaktadır. Kullanılan araştırma ölçeği, geçerli ve güvenilir kabul edilmektedir.

4.6. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırmada yöntem olarak betimsel tarama modeline dayalı anket kullanılmıştır. Hazırlanan anket için İstanbul ili Avcılar İlçesinde çalışmakta olan öğretmenler seçilmiş olup, anket uygulanmadan önce gerekli açıklamalar yapılmış verdikleri bilgilerin bir diğer kişilerle paylaşılmayacağı anlatılmış ve uygulayıcıların sorularına cevap verildikten sonra anket uygulanmıştır. Anket uygulanan okullardan 36'sı devlet okulu, 21'i özel okul statüsündedir. Toplamda 530 kişiye ulaşılmıştır.

4.6.1. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise İstanbul ili Avcılar İlçesindeki resmi ve özel okullardaki görev yapan öğretmenler kapsamaktadır. Bu çalışmada örneklem alınma nedeni ise ana evren üzerinde yapılacak çalışmanın zaman, maliyet yönünden pahalıya geleceği için örneklem üzerinden çalışılmıştır. Toplamda 530 öğretmene ulaşılmıştır. Araştırmada örneklem evreni temsil edecek düzeydedir.

4.6.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanmasında benlik saygısı ve motivasyon düzeyine yönelik kullanılan anketlere verilen cevaplar toplanarak, SPSS istatistik programında analiz yapılmıştır. Analizlerde gruplar arası farklılıkları incelemeye yönelik parametrik analiz tekniklerinden Korelasyon, Varyans (Anova) T-testi tekniklerine yer verilmektedir.

4.6.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın kuramsal verilerini toplamak için, yüksek lisans, doktora tezleri ve ilgili kitaplar incelenecek ve arama motorlarından da taramalar yapılmıştır. Verilerin toplanması için araştırmacı tarafından 55 maddelik öğretmenlere yönelik Okulların Belediyelere Bağlı Birim Olarak Kurumsal Görev Yapmada İş Görenlerin Tutumları anketi hazırlanmıştır. Anket uygulanmadan önce öğretmenlerimize gerekli açıklamalar yapılmış ve katılımcıların sorduğu sorulara cevap verildikten sonra anketin uygulamasına geçilmiştir.

Bir örneği EK-1 de verilen ankette (iki) soru grubu bulunmaktadır.

a) Demografik Bölüm (kişisel bilgiler)

b) Tutum Ölçeği

4.6.3.1. Demografik Bölüm(kişisel bilgiler)

Bu bölümde öğretmenlerin cinsiyeti,yaşı,medeni durumu,eğitim düzeyi,görev yaptığı kurumun türü,mesleki kıdemi,çalıştığı kurumdaki hizmet süresi,aldığı ücret,bireysel düşüncelerine dayalı sorular sorulmuştur. Etik kurallar göz önünde bulundurularak araştırma sırasında öğretmenlere kimlik bilgilerini içeren sorular yöneltilmemiştir

4. 7. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde İstanbul ili Avcılar ilçesi kamu ve özel kurum okullarında bulunan öğretmenlere uygulanan anket çalışması sonuçlarından elde edilen tabloların; Bağımsız Gruplar T-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), analizlerine ait bulgular yer almaktadır. Bu araştırma kapsamında 530 öğretmene ulaşılmıştır.

4.7.1. Kurum Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo-1 Kurum Değişkenine Göre "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	P
S2	Kadın	310	2,5548	1,45100	-4,545	528	0,00
	Erkek	220	3,1364	1,45230	-4,544	471,489	0,00

Tablo 1'de görüldüğü gibi, "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir"ifadesinin aritmetik ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,55$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,13$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenler ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-2 Kurum Değişkenine Göre "Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel yönetimlerce Verilmelidir" İfadesi İçin Bağımsız Gruplar Grup T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S6	Kadın	310	2,8194	1,42548	-2,405	528	,017
	Erkek	220	3,1182	1,38638			

Tablo 2'de görüldüğü gibi, "Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel yönetimlerce Verilmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,81$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,11$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. "Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel

yönetimlerde "Verilmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-3 Öğretmenlerin Kurum Değişkenine Göre "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerde Hazırlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S9	Kadın	310	2,2871	1,37881	-4,180	528	,000
	Erkek	220	2,8091	1,46805			

Tablo 3'de görüldüğü gibi, "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerde Hazırlanmalıdır." ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,28$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,80$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerde Hazırlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenler ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-4 Kurum Değişkenine Göre "Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerde Planlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S10	Kadın	310	2,2032	1,35842	-3,994	528	,000
	Erkek	220	2,6909	1,42223			

Tablo 4'de görüldüğü gibi,"Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerde Planlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,20$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,69$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerde Planlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenler ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-5 Kurum Değişkenine Göre "Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerde Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S11	Kadın	310	2,1065	1,32133	-3,859	528	,000
	Erkek	220	2,5636	1,37510			

Tablo 5'de görüldüğü gibi,"Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerde Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız

gruplar t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,10$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,56$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler katılmıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-6 Değişkenine Göre "Ders Yılı Süresi Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S12	Kadın	310	2,2903	1,37461	-4,928	528	,000
	Erkek	220	2,8955	1,41840			

Tablo 6'de görüldüğü gibi "Ders Yılı Süresi Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,29$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,89$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Ders Yılı Süresi Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenle ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-7 Kurum Değişkenine Göre "Tatil Evreleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir." İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S13	Kadın	310	2,4613	1,41768	-4,470	528	,000
	Erkek	220	3,0227	1,43487			

Tablo 7'de görüldüğü gibi, "Tatil Evreleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,46$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,02$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Tatil Evreleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenle ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-8 Kurum Değişkenine Göre "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S14	Kadın	310	2,4065	1,39670	-3,846	528	,000
	Erkek	220	2,8818	1,40924			

Tablo8'de görüldüğü gibi, "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesini aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,40$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,88$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$

düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenle ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-9 Kurum Değişkenine Göre "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S15	Kadın	310	3,0226	1,44236	-2,883	528	,004
	Erkek	220	3,3682	1,29836			

Tablo 9'da görüldüğü gibi,"Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,02$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,36$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-10 Kurum Değişkenine Göre "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S16	Kadın	310	3,0484	1,38447	-3,468	528	,001
	Erkek	220	3,4591	1,28325			

Tablo 10'de görüldüğü gibi,"Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t -testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,04$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,45$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir"Semt sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılmıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-11 Kurum Değişkenine Göre "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S17	Kadın	310	2,2774	1,32458	-4,433	528	,000
	Erkek	220	2,8045	1,38253			

Tablo 11'de görüldüğü gibi,"Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı

bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,27$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,80$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenler ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-12 Kurum Değişkenine Göre "Okulların Yönetim Birimlerine Görevlendirmeler Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S18	Kadın	310	2,2290	1,33988	-5,024	528	,000
	Erkek	220	2,8364	1,41439			

Tablo 12'de görüldüğü gibi,"Okulların Yönetim Birimlerine Görevlendirmeler Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t -testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,22$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,83$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Okulların Yönetim Birimlerine Görevlendirmeler Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenler ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-13 Kurum Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S20	Kadın	310	2,1516	1,27697	-4,261	528	,000
	Erkek	220	2,6682	1,44104			

Tablo 13'de görüldüğü gibi,"Öğrencilerin Okula Başlama YaşıYerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t -testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,15$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,66$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. "Öğrencilerin Okula Başlama YaşıYerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler katılmıyorum erkek öğretmenler ise kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-14 Kurum Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S21	Kadın	310	3,1129	1,41998	-2,477	528	,014
	Erkek	220	3,4091	1,36690			

Tablo 14'te görüldüğü gibi,"Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,11$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,40$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-15 Kurum Değişkenine Göre "Velilerin Çocuklarına Karşı Olan Sorumluluk Bilincini Geliştirecek Etkinlikler Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S23	Kadın	310	3,2129	1,41415	-2,435	528	,015
	Erkek	220	3,5045	1,27676			

Tablo 15'da görüldüğü gibi,"Velilerin Çocuklarına Karşı Olan Sorumluluk Bilincini Geliştirecek Etkinlikler Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,21$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,50$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Velilerin Çocuklarına Karşı Olan Sorumluluk Bilincini Geliştirecek Etkinlikler Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-16 Kurum Değişkenine Göre "Velilerin Okullarla Olan İletişimlerini Sağlayacak Destek Birimleri Yerel Yönetimlerce Oluşturulmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S24	Kadın	310	3,2581	1,40429	-2,543	528	,011
	Erkek	220	3,5545	1,26120			

Tablo 16'de görüldüğü gibi,"Velilerin Okullarla Olan İletişimlerini Sağlayacak Destek Birimleri Yerel Yönetimlerce Oluşturulmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,25$

erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,55$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Velilerin Okullarla Olan İletişimlerini Sağlayacak Destek Birimleri Yerel Yönetimlerce Oluşturulmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-17 Kurum Değişkenine Göre "Okula Uyum Sağlayamayan Öğrenci Rehabilite Merkezleri Yerel Yönetimlerce Kurulmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S26	Kadın	310	3,3290	1,42611	-2,288	528	,023
	Erkek	220	3,5955	1,24048			

Tablo 17'de görüldüğü gibi,"Okula Uyum Sağlayamayan Öğrenci Rehabilite Merkezleri Yerel Yönetimlerce Kurulmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,32$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,59$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Okula Uyum Sağlayamayan Öğrenci Rehabilite Merkezleri Yerel Yönetimlerce Kurulmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-18 Kurum Değişkenine Göre "Yerelde Bulunan Kurumların Bünyelerinde İhtiyaca Göre Okul Öncesi Eğitim Hizmeti Yerel Yönetimlerce Verilmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S27	Kadın	310	3,1839	1,40332	-2,202	528	,028
	Erkek	220	3,4409	1,26461			

Tablo 18'da görüldüğü gibi,"Yerelde Bulunan Kurumların Bünyelerinde İhtiyaca Göre Okul Öncesi Eğitim Hizmeti Yerel Yönetimlerce Verilmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,18$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,44$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Yerelde Bulunan Kurumların Bünyelerinde İhtiyaca Göre Okul Öncesi Eğitim Hizmeti Yerel Yönetimlerce Verilmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-19 Kurum Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T -Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S28	Kadın	310	2,7129	1,37411	-2,492	528	,013
	Erkek	220	3,0182	1,41086			

Tablo 19'de görüldüğü gibi,"Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,71$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,01$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-20 Kurum Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S29	Kadın	310	2,7323	1,37332	-3,133	528	,002
	Erkek	220	3,1136	1,39169			

Tablo 20'de görüldüğü gibi,"Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,73$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,11$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-21 Kurum Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S30	Kadın	310	2,9935	1,39113	-1,998	528	,046
	Erkek	220	3,2364	1,36109			

Tablo 21'de görüldüğü gibi,"Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,99$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,23$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık

olduğu görülmektedir."Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-22 Kurum Değişkenine Göre "Yetişkinlerin İhtiyaçlarına Dönük Programlar Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S33	Kadın	310	3,3613	1,39525	-2,109	528	,035
	Erkek	220	3,6091	1,28636			

Tablo 22'de görüldüğü gibi,"Yetişkinlerin İhtiyaçlarına Dönük Programlar Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,36$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,60$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Yetişkinlerin İhtiyaçlarına Dönük Programlar Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-23 Kurum Değişkenine Göre "Tüm Öğretim Kademelerinde Görevli İş Görenlerin Ücretleri Yerel Yönetimlerce Ödenmelidir"İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S35	Kadın	310	2,6645	1,47373	-2,402	528	,017
	Erkek	220	2,9682	1,40576			

Tablo 23'de görüldüğü gibi,"Tüm Öğretim Kademelerinde Görevli İş Görenlerin Ücretleri Yerel Yönetimlerce Ödenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda;

kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,66$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=2,96$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. "Tüm Öğretim Kademelerinde Görevli İş Görenlerin Ücretleri Yerel Yönetimlerce Ödenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-24 Kurum Değişkenine Göre "İş Görenlerin, Sosyal Yaşam Standartlarını Koruyacak Projeler Yerel Yönetimlerce Geliştirilmelidir"İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S36	Kadın	310	3,2387	1,38920	-3,080	528	,002
	Erkek	220	3,6000	1,28710			

Tablo 24'de görüldüğü gibi,"İş Görenlerin, Sosyal Yaşam Standartlarını Koruyacak Projeler Yerel Yönetimlerce Geliştirilmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,23$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,60$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir

farklılık olduğu görülmektedir. "İş Görenlerin, Sosyal Yaşam Standartlarını Koruyacak Projeler Yerel Yönetimlerce Geliştirilmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-25 Kurum Değişkenine Göre "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarının Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S37	Kadın	310	2,9484	1,38318	-2,972	528	,003
	Erkek	220	3,3045	1,32520			

Tablo 25'da görüldüğü gibi,"İş Görenlerin, Çalışma Şartlarının Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,94$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,30$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."İş Görenlerin, Çalışma Şartlarının Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-26 Kurum Değişkenine Göre "İş Görenler, Üretim Öncesi, Sonrası Karar Süreçlerine Katılımları Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız GruplarT- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S38	Kadın	310	3,0484	1,37037	-2,441	528	,015
	Erkek	220	3,3409	1,34374			

Tablo 26'de görüldüğü gibi,"İş Görenler, Üretim Öncesi, Sonrası Karar Süreçlerine Katılımları Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,04$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,34$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."İş Görenler, Üretim Öncesi, Sonrası Karar Süreçlerine Katılımları Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-27 Kurum Değişkenine Göre "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S41	Kadın	310	2,7581	1,48439	-4,535	528	,000
	Erkek	220	3,3409	1,41974			

Tablo 27'de görüldüğü gibi,"İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t -testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,75$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,34$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo 28 Kurum Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S42	Kadın	310	2,6806	1,46743	-4,070	528	,000
	Erkek	220	3,2000	1,41937			

Tablo 28'da görüldüğü gibi,"İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t -testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,68$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,20$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-29 Kurum Değişkenine Göre "Öğrencilerin, Yükseköğretimde Öğretmenlik Bölümünü Tercih Etmeleri Yerel Yönetimlerce Teşvik Edilmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S43	Kadın	310	2,6452	1,41989	-3,696	528	,000
	Erkek	220	3,1045	1,39568			

Tablo 29'da görüldüğü gibi,"Öğrencilerin, Yükseköğretimde Öğretmenlik Bölümünü Tercih Etmeleri Yerel Yönetimlerce Teşvik Edilmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,64$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,10$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Öğrencilerin, Yükseköğretimde Öğretmenlik

Bölümünü Tercih Etmeleri Yerel Yönetimlerce Teşvik Edilmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-30 Kurum Değişkenine Göre "Yerel Yönetimler, Öğretmenlik Bölümü Olan Yüksek Öğretim Kurumlarıyla İletişimde Olmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S44	Kadın	310	3,2258	1,39833	-2,877	528	,004
	Erkek	220	3,5773	1,36774			

Tablo 30'de görüldüğü gibi,"Yerel Yönetimler, Öğretmenlik Bölümü Olan Yüksek Öğretim Kurumlarıyla İletişimde Olmalıdır"ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}$ =3,22 erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}$ =3,57 olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Yerel Yönetimler, Öğretmenlik Bölümü Olan Yüksek Öğretim Kurumlarıyla İletişimde Olmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-31 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S45	Kadın	310	3,0806	1,48453	-3,721	528	,000
	Erkek	220	3,5409	1,34238			

Tablo 31'de görüldüğü gibi,"Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}$ =3,08 erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}$ =3,54 olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-32 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S46	Kadın	310	2,9419	1,48232	-3,344	528	,001
	Erkek	220	3,3682	1,39336			

Tablo 32'de görüldüğü gibi,"Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan

ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,94$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,36$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-33 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S47	Kadın	310	2,9065	1,50757	-3,248	528	,001
	Erkek	220	3,3273	1,41492			

Tablo 33'de görüldüğü gibi,"Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=2,90$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,32$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

Tablo-34 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Özgürce İfade Etmelerini Sağlayacak Çalışma Ortamı Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S48	Kadın	310	3,0935	1,49030	-3,113	528	,002
	Erkek	220	3,4909	1,38647			

Tablo 34'de görüldüğü gibi,"Öğretmenlerin, Özgürce İfade Etmelerini Sağlayacak Çalışma Ortamı Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,09$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,49$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. "Öğretmenlerin, Özgürce İfade Etmelerini Sağlayacak Çalışma Ortamı Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir

Tablo-35 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S49	Kadın	310	3,0677	1,49603	-3,709	528	,000
	Erkek	220	3,5182	1,28732			

Tablo 35'da görüldüğü gibi,"Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,06$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,51$ olarak bulunmuştur.P<0,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-36 Kurum Değişkenine Göre "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S50	Kadın	310	3,0516	1,43598	-2,878	528	,004
	Erkek	220	3,4091	1,37023			

Tablo 36'de görüldüğü gibi,"Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,05$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,40$ olarak bulunmuştur. P<0,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler ise katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-37 Kurum Değişkenine Göre "Yerel Yönetimler Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Akademik ve Güvenilirliği Tescilli Kurumlarla Yapmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S52	Kadın	310	3,5194	1,48932	-2,448	528	,015
	Erkek	220	3,8091	1,22750			

Tablo 37'de görüldüğü gibi,"Yerel Yönetimler Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Akademik ve Güvenilirliği Tescilli Kurumlarla Yapmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın

öğretmenlerin $\bar{x}=3,51$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,80$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Yerel Yönetimler Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Akademik ve Güvenilirliği Tescilli Kurumlarla Yapmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler katılıyorum görüşü bildirmişlerdir

4.4.2. Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo-38 Medeni Durum Değişkenine Göre "Okullara arsa tahsisi yerel yönetimlerce yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S4	Kadın	315	3,3206	1,33380	-2,732	528	,007
	Erkek	215	3,6512	1,41560			

Tablo 38'de görüldüğü gibi,"Okullara arsa tahsisi yerel yönetimlerce yapılmalıdır"ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t-testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,32$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,65$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir."Okullara arsa tahsisi yerel yönetimlerce yapılmalıdır"ifadesinin aritmetik ortalamasına göre kadın öğretmenler kararsız erkek öğretmenler katılıyorum görüşü bildirmişlerdir.

Tablo-39 Medeni Durum Değişkenine Göre "Semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır" İfadesi İçin Yapılan Bağımsız Gruplar T- Testi Sonuçları

Soru	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	Sd	p
S16	Kadın	315	3,1143	1,33293	-2,154	528	,032
	Erkek	215	3,3721	1,38117			

Tablo 39'da görüldüğü gibi,"Semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kurum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ilişkisiz grup t -testi sonucunda; kadın öğretmenlerin $\bar{x}=3,11$ erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,37$ olarak bulunmuştur. $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. "Semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır"ifadesinin aritmetik ortalamasına göre öğretmenler kararsız görüş bildirmişlerdir.

4.4.3. Yaş Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo-40 Yaş Değişkenine Göre “Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	25,837	4	6,459	3,001	,018
S2 Gruplar İçi	1130,156	525	2,153		
Toplam	1155,992	529			

Tablo 40'de görüldüğü gibi “Okullar yerel yönetimlerce denetlenmelidir” ifadesinin aritmetik ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. “Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir” tutumuna yönelik öğretmenler; 21-25 yaş aralığı $\bar{x}=3,17$ kararsız, 36-40 yaş aralığı $\bar{x}=2,53$ katılmıyorum, 41 yaş ve üzeri $\bar{x}=2,54$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-41 Yaş Değişkenine Göre “Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Sorular	Yaş	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	36-40	41 ve üzeri
	21-25 Yaş	87	3,1724	*	*
	26-30	152	2,9013		
S2	31-35	116	2,7672		
	36-40	75	2,5333		
	41 ve Üzeri	100	2,5400		
	Total	530	2,7962		

Tablo 41'de görüldüğü gibi 21-25 yaş arasındaki öğretmenler “Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir” tutumuna yönelik kararsızlık yaşarken, 36-40 yaş ve üzerindeki öğretmenler “Okullar yerel yönetimlerce denetlenmelidir” görüşüne katılmamaktadır. Bu durum mesleğe yeni adım atan öğretmenlerin MEB'e bağlı kurumlar ile yerel yönetimler arasında bir ilişkilendirme yapamadıklarının, 36 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin eğitim kurumlarının denetlenmesi görevinin yerel yönetimlerce yapılmaması gerektiği görüşünde net bir tutum sergiledikleri görülmektedir.

Tablo-42 Yaş Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	18,596	4	4,649	2,459	,045
S30 Gruplar İçi	992,687	525	1,891		
Toplam	1011,283	529			

Tablo 42'de görüldüğü gibi "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenler; 21-25 yaş aralığı $\bar{x}=3,29$ kararsız, 36-40 yaş aralığı $\bar{x}=2,86$ kararsız, 41 yaş ve üzeri $\bar{x}=2,84$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-43 Yaş Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Yaş	Kişi	Aritmetik Ortalama	36-40	41 ve üzeri
S30	21-25 Yaş	87	3,2989	*	*
	26-30	152	3,1053		
	31-35	116	3,2931		
	36-40	75	2,8667		
	41 ve Üzeri	100	2,8400		
	Total	530	3,0943		

Tablo 43'de görüldüğü gibi 21-25 yaş arasındaki öğretmenler "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna yönelik kararsızlık yaşarken, 36 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin aritmetik ortalamalarındaki düşüğe bakıldığında, yaş yükseldikçe "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna katılmama yönünde eğilimde oldukları görülmektedir.

Tablo-44 Yaş Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	
S42	Gruplar Arası	22,193	4	5,548	2,603	,035
	Gruplar İçi	1119,099	525	2,132		
	Toplam	1141,292	529			

Tablo 44'de görüldüğü gibi "İhtiyaç Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "İhtiyaç Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenler; 21-25 yaş aralığı $\bar{x}=3,02$ kararsız, 36-40 yaş aralığı $\bar{x}=2,46$ katılmıyorum, 41 yaş ve üzeri $\bar{x}=2,75$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-45 Yaş Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Yaş	Kişi	Aritmetik Ortalama	36-40	41 ve üzeri
S42	21-25 Yaş	87	3,0230	*	*
	26-30	152	3,0395		
	31-35	116	3,0172		
	36-40	75	2,4667		
	41 ve Üzeri	100	2,7500		
	Total	530	2,8962		

Tablo 45'da görüldüğü gibi 21-25 yaş arasındaki öğretmenler "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna yönelik kararsızlık yaşarken, 36-40 yaşlar arası öğretmenlerin MEB'e bağlı kurumlarda olan branş ve uzmanlıkların yerel yönetimlerce belirlenmesine anlam veremediklerini, bu görevin kesin MEB'e ait olduğu tutumunda oldukları görülmektedir. 41 ve üzeri yaş aralığındaki öğretmenlerin sürece mesleklerinin sonuna doğru konuya mesafeli kaldıkları, aritmetik ortalamalarına bakıldığında kararsız kaldıkları görülmektedir.

Tablo-46 Yaş Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F
S47	Gruplar Arası	26,049	4	6,512	,018
	Gruplar İçi	1137,463	525	2,167	
	Toplam	1163,511	529		

Tablo 46'de görüldüğü gibi "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenler; 21-25 yaş aralığı $\bar{x}=3,28$ kararsız, 36-40 yaş aralığı $\bar{x}=2,58$ katılmıyorum, 41 yaş ve üzeri $\bar{x}=2,99$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-47 Yaş Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Yaş	Kişi	Aritmetik Ortalama	36-40	41 ve üzeri
S47	21-25 Yaş	87	3,2874	*	*
	26-30	152	3,2105		
	31-35	116	3,1552		
	36-40	75	2,5867		
	41 ve Üzeri	100	2,9900		
	Total	530	3,0811		

Tablo 47'de görüldüğü gibi 21-35 yaş arasındaki öğretmenler "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" tutumuna yönelik kararsızlık yaşarken, 36-40 yaş aralığındaki öğretmenler MEB'e bağlı okullarda çalışarak edindikleri tecrübe neticesinde tutuma katılmadıkları görülmektedir. 41 ve üzeri yaşa sahip öğretmenler, belli bir kıdemin üzerinde oldukları, beklentilerinin meslek sonrası hayata dair olduğu, aritmetik ortalamalarına bakıldığında kararsız kaldıkları görülmektedir.

Tablo-48 Yaş Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	23,867	4	5,967	2,964	,019
S49 Gruplar İçi	1056,746	525	2,013		
Toplam	1080,613	529			

Tablo 48'de görüldüğü gibi "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenler; 21-25 yaş aralığı $\bar{x}=3,45$ katılıyorum, 36-40 yaş aralığı $\bar{x}=2,88$ kararsız, 41 yaş ve üzeri $\bar{x}=3,04$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-49 Yaş Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Yaş	Kişi	Aritmetik Ortalama	36-40	41 ve üzeri
S49	21-25 Yaş	87	3,4598	*	*
	26-30	152	3,4342		
	31-35	116	3,2931		
	36-40	75	2,8800		
	41 ve Üzeri	100	3,0400		
	Total	530	3,2547		

Tablo 49'de görüldüğü gibi 21-30 yaş arasındaki öğretmenler "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" tutumuna karşı, meslekte yeni olmaları, çağın değişimine uygundüşündükleri, MEB dışı kamusal kurum olan yerel yönetimlerce mesleki yıpranma tespiti yapılma görüşüne katıldıkları görülmektedir.36 ve üzeri yaşa sahip öğretmenler, yaşları yükseldikçe mesleki yıpranmanın daha iyi anlaşıldığı, aritmetik ortalamalarına bakılarak kararsız kaldıkları görülse de mesleki yıpranmanın tespiti yerel yönetimlere bırakılmamalı tutumunda oldukları söylenebilir.

4.4.4. Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo-50 Medeni Durum Değişkenine Göre "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	18,693	2	9,346	4,578	,011
S9	Gruplar İçi	1075,800	527	2,041	
	Toplam	1094,492	529		

Tablo 50'de görüldüğü gibi "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin medeni durumlarına göre evli $\bar{x} = 2,34$ katılmıyorum, bekâr $\bar{x} = 2,74$ kararsız, boşanmış $\bar{x} = 2,50$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-51 Medeni Durum Değişkenine Göre "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Medeni Durum	Kişi	Aritmetik Ortalama	Evli	Bekar
S9	Evli	309	2,3495	*	*
	Bekar	201	2,7413		
	Boşanmış	20	2,5000		
	Total	530	2,5038		

Tablo 51'de görüldüğü gibi bekâr öğretmenlerin "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" tutumuna karşı kararsız kaldıkları görülmektedir. Burada mesleğe yeni başlamış olmalarının rolü vardır. Evli öğretmenler net bir şekilde "Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır" tutumuna katılmadıkları görülmektedir. Medeni halin yüklediği sorumluluk bu kararda etkili olmaktadır.

4.4.5. Öğrenim Durum Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo-52 Öğrenim Durum Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası Mesleki Gelişimini Sağlayacak İmkânlar Yerel Yönetimlerce Sunulmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
S31 Gruplar Arası	19,037	3	6,346	3,471	,016
Gruplar İçi	961,546	526	1,828		
Toplam	980,583	529			

Tablo 52'de görüldüğü gibi "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası Mesleki Gelişimini Sağlayacak İmkânlar Yerel Yönetimlerce Sunulmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası Mesleki Gelişimini Sağlayacak İmkânlar Yerel Yönetimlerce Sunulmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre Eğitim $\bar{x}=3,16$ kararsız, Fen Edebiyat $\bar{x}=3,08$ kararsız, Mühendislik $\bar{x}=3,00$ kararsız, Diğerleri $\bar{x}=3,72$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-53 Öğrenim Durum Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası Mesleki Gelişimini Sağlayacak İmkânlar Yerel Yönetimlerce Sunulmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Mezun Durumu	Kişi	Aritmetik	Eğitim	Fen Edebiyat
S31	Eğitim	312	3,1699	*	*
	Fen Edebiyat	152	3,0855		
	Mühendislik	7	3,0000		
	Diğerleri	59	3,7288		
	Total	530	3,2057		

Tablo 53'de görüldüğü gibi diğer öğrenim kurumlarından mezun öğretmenlerin "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası Mesleki Gelişimini Sağlayacak İmkânlar Yerel Yönetimlerce Sunulmalıdır" tutumuna katıldıkları görülmektedir. Eğitim ile Fen Edebiyat Fakülteleri aritmetik ortalamalarına bakıldığında; Fen Edebiyat Fakülte mezunu öğretmenlerin daha korumacı, disipline tavırla "Öğrencinin

Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası Mesleki Gelişimini Sağlayacak İmkânlar Yerel Yönetimlerce Sunulmalıdır" tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

4.4.6. Mesleki Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo-54 Kıdem Değişkenine Göre "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	33,259	4	8,315	3,888	,004
S2 Gruplar İçi	1122,733	525	2,139		
Toplam	1155,992	529			

Tablo 54'de görüldüğü gibi "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x} = 3,02$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x} = 2,90$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x} = 2,45$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x} = 2,63$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x} = 2,39$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-55 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S2	1-5 Yıl	197	3,0254	*	*
	6-10 Yıl	142	2,9085		
	11-15 Yıl	81	2,4568		
	16-20 Yıl	46	2,6304		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,3906		
	Total	530	2,7962		

Tablo 55'de görüldüğü öğretmenlerin kıdem düzeyi yükseldikçe, 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdemdeki öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında "Okullar Yerel Yönetimlerce Denetlenmelidir" tutumuna katılmadıkları görülmektedir. Bu görevin MEB'e ait olduğu 21 yıl ve üzeri kıdemdeki öğretmenlerin net bir tutum sergiledikleri görülmektedir.

Tablo-56 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel Yönetimlerce Verilmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	21,693	4	5,423	2,741	,028
S6 Gruplar İçi	1038,609	525	1,978		
Toplam	1060,302	529			

Tablo 56'de görüldüğü gibi “Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel Yönetimlerce Verilmelidir” ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. “Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel Yönetimlerce Verilmelidir” tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,02$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,09$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,61$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,15$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,62$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-57 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel Yönetimlerce Verilmelidir” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ort	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S6	1-5 Yıl	197	3,0203	*	*
	6-10 Yıl	142	3,0986		
	11-15 Yıl	81	2,6173		
	16-20 Yıl	46	3,1522		
	21 Yıl ve Üzeri	64	2,6250		
	Total	530	2,9434		

Tablo 57'de görüldüğü gibi “Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel Yönetimlerce Verilmelidir” tüm mesleki kıdem düzeyindeki öğretmenler tutuma karşı kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında “Yerelde Gerçek, Tüzel Kişilere, Vakıflara Okul Açma İzni Yerel Yönetimlerce Verilmelidir” tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

Tablo-58 İşgören Tutum Ölçeğinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır ” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	40,153	4	10,038	4,999	,001
S9 Gruplar İçi	1054,339	525	2,008		
Toplam	1094,492	529			

Tablo 58'de görüldüğü gibi “Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır ” ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. “Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır”

tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=2,74$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=2,57$ katılmıyorum, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,18$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=2,58$ katılmıyorum, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=1,95$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-59 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ort	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S9	1-5 Yıl	197	2,7462	*	*
	6-10 Yıl	142	2,5704		
	11-15 Yıl	81	2,1852		
	16-20 Yıl	46	2,5870		
	21 Yıl ve Üzeri	64	1,9531		
	Total	530	2,5038		

Tablo 59'da görüldüğü gibi “Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır ” tutumuna karşı 1-5 yıl kıdemdeki öğretmenler kararsız oldukları görülmektedir.11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdemdeki öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 21 yıl ve üzeri kıdemdeki öğretmenlerin güçlü bir netlikte “Öğretim Programları Yerel Yönetimlerce Hazırlanmalıdır” tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-60 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır ” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	27,617	4	6,904	3,567	,007
S10 Gruplar İçi	1016,166	525	1,936		
Toplam	1043,783	529			

Tablo 60'de görüldüğü gibi “Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır ” ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. “Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır” tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=2,48$ katılmıyorum, 6-10 Yıl $\bar{x}=2,55$ katılmıyorum, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,17$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=2,69$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=1,92$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-61 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır ” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ort	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S10	1-5 Yıl	197	2,4822	*	*
	6-10 Yıl	142	2,5563		
	11-15 Yıl	81	2,1728		
	16-20 Yıl	46	2,6957		
	21 Yıl ve Uzeri	64	1,9219		
	Total	530	2,4057		

Tablo 61'da görüldüğü gibi “Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır” tutumuna karşı 1-5 yıl kıdemdeki öğretmenler katılmadıkları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdemdeki öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 21 yıl ve üzeri kıdemdeki öğretmenlerin güçlü bir netlikte “Okutulacak Dersler Yerel Yönetimlerce Planlanmalıdır” tutumuna katılmadıkları görülmektedir. Bu görevin MEB'e ait olduğu, ulusal boyutlu kitapların yerel yönetimlerce planlanmamalı vurgusu aritmetik ortalama da görülüyor.

Tablo-62 İşgören Tutum Ölçeğinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre “Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir” Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	
S11	Gruplar Arası	30,431	4	7,608	4,204	,002
	Gruplar İçi	950,061	525	1,810		
	Toplam	980,492	529			

Tablo 62'de görüldüğü gibi “Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir” ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. “Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir” tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=2,38$ katılmıyorum, 6-10 Yıl $\bar{x}=2,49$ katılmıyorum, 11-15 Yıl $\bar{x}=1,97$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=2,50$ katılmıyorum, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=1,84$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-63 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okutulacak Ders Kitaplarının İçeriği Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ort	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S11	1-5 Yıl	197	2,3858	*	*
	6-10 Yıl	142	2,4930		
	11-15 Yıl	81	1,9753		
	16-20 Yıl	46	2,5000		
	21 Yıl ve Uzeri	64	1,8438		
	Total	530	2,2962		

Tablo 63'de görüldüğü tüm mesleki kıdemlerdeki öğretmenler "Okutulacak ders kitaplarının içeriği yerel yönetimlerce belirlenmelidir" tutumuna karşı oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarında görüldüğü üzere; üniter devlet yapımız, merkezi eğitim sistemimiz gereği, "Okutulacak ders kitaplarının içeriği yerel yönetimlerce belirlenmelidir" tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-64 İşgören Tutum Ölçeğinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	20,274	4	5,069	2,543	,039
S14 Gruplar İçi	1046,518	525	1,993		
Toplam	1066,792	529			

Tablo 64'de görüldüğü gibi "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=2,75$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=2,64$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,25$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=2,78$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,34$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-65 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ort	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S14	1-5 Yıl	197	2,7563	*	*
	6-10 Yıl	142	2,6479		
	11-15 Yıl	81	2,2593		
	16-20 Yıl	46	2,7826		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,3438		
	Total	530	2,6038		

Tablo 65'de görüldüğü gibi "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna yönelik 11-15 yıl ile 21 ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında, 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarında görüldüğü üzere; üniter devlet yapımız, merkezi eğitim sistemimiz gereği, "Okul Türleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-66 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	22,440	4	5,610	2,931	,020
S15 Gruplar İçi	1004,949	525	1,914		
Toplam	1027,389	529			

Tablo 66'de görüldüğü gibi "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,36$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,23$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,88$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,10$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,81$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-67 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S15	1-5 Yıl	197	3,3604	*	*
	6-10 Yıl	142	3,2324		
	11-15 Yıl	81	2,8889		
	16-20 Yıl	46	3,1087		
	21 Yıl ve Üzeri	64	2,8125		
	Total	530	3,1660		

Tablo 67'de görüldüğü gibi "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" tutumuna yönelik tüm kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında, 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarında görüldüğü üzere; yerel yönetimlerin mevcut konjektörel yapılarından "Okulların Semt Farkı Fırsat Eşitliği Yerel Yönetimlerce Sağlanmalıdır" tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

Tablo-68 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	21,510	4	5,378	2,962	,019
S16 Gruplar İçi	953,101	525	1,815		
Toplam	974,611	529			

Tablo 68'da görüldüğü gibi "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,36$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,34$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=3,00$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,19$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,79$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-69 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ort	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S16	1-5 Yıl	197	3,3604	*	*
	6-10 Yıl	142	3,3451		
	11-15 Yıl	81	3,0000		
	16-20 Yıl	46	3,1957		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,7969		
	Total	530	3,2189		

Tablo 69'de görüldüğü gibi tüm kıdemlerdeki öğretmenler "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna karşı kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 21 yıl ve üzeri kıdemdeki öğretmenlerin "Semt Sakinlerini, Okullara Paydaş Yapma Etkinliği Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna katılmadıkları eğiliminde oldukları söylenebilir.

Tablo-70 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	19,791	4	4,948	2,660	,032
S17 Gruplar İçi	976,701	525	1,860		
Toplam	996,492	529			

Tablo 70'de görüldüğü gibi "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=2,64$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=2,50$ katılmıyorum, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,24$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=2,73$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,15$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-71 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S17	1-5 Yıl	197	2,6497	*	*
	6-10 Yıl	142	2,5000		
	11-15 Yıl	81	2,2469		
	16-20 Yıl	46	2,7391		
	21 Yıl ve Üzeri	64	2,1563		
	Total	530	2,4962		

Tablo 71'de görüldüğü gibi "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna karşı 1-5 kıdeme sahip öğretmenler kurumsal kurumları tanımamalarından kararsız kaldıkları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığından kıdem yükseldikçe, 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler kesin bir netlikle "Okulların Yönetim Birimleri Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna katılmadıkları görülmektedir. Okulların yönetim birimlerinin MEB dışı kurumlarca belirlenmesi, iç işleyişe müdahale olarak gördükleri söylenebilir.

Tablo-72 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	24,308	4	6,077	3,294	,011
Gruplar İçi	968,681	525	1,845		
Toplam	992,989	529			

Tablo 72'de görüldüğü gibi "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek

yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=2,45$ katılmıyorum, 6-10 Yıl $\bar{x}=2,43$ katılmıyorum, 11-15 Yıl $\bar{x}=1,96$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=2,73$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,17$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-73 İşgören Tutum Ölçeğinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S20	1-5 Yıl	197	2,4569	*	*
	6-10 Yıl	142	2,4366		
	11-15 Yıl	81	1,9630		
	16-20 Yıl	46	2,7391		
	21 Yıl ve Üzeri	64	2,1719		
	Total	530	2,3660		

Tablo 73'de görüldüğü gibi tüm kıdemlerdeki öğretmenler "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna katılmadıkları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenler, öğrencilerin okula başlama yaşını belirleme yetkisinin MEB'e ait olduğunu, yakın zamandaki pratik uygulamalar, bu husustaki enformasyon kaynaklı "Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-74 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	
S21	Gruplar Arası	31,789	4	7,947	4,124	,003
	Gruplar İçi	1011,730	525	1,927		
	Toplam	1043,519	529			

Tablo 74'de görüldüğü gibi "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl

$\bar{x}=3,46$ katılıyorum, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,26$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,91$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,32$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,79$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-75 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S21	1-5 Yıl	197	3,4670	*	*
	6-10 Yıl	142	3,2676		
	11-15 Yıl	81	2,9136		
	16-20 Yıl	46	3,3261		
	21 Yıl ve Üzeri	64	2,7969		
	Total	530	3,2358		

Tablo 75'da görüldüğü gibi, 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" tutumuna katıldıkları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler "Öğrencilerin Okul İhtiyaçları Yerel Yönetimlerce Karşılmalıdır" tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

Tablo-76 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	39,482	4	9,871	5,224	,000
S28 Gruplar İçi	991,886	525	1,889		
Toplam	1031,368	529			

Tablo 76'de görüldüğü gibi "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,05$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=2,85$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,35$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,17$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,51$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-77 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S28	1-5 Yıl	197	3,0508	*	*
	6-10 Yıl	142	2,8592		
	11-15 Yıl	81	2,3580		
	16-20 Yıl	46	3,1739		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,5156		
	Total	530	2,8396		

Tablo 77'de görüldüğü gibi 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler meslekte yeni olmaları "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna karşı kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin bu görevin MEB'e ait olduğu "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Üst Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-78 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	18,463	4	4,616	2,406	,049
S29 Gruplar İçi	1007,190	525	1,918		
Toplam	1025,653	529			

Tablo 78'de görüldüğü gibi "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır" Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,03$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=2,92$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,62$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,08$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,56$ katılmıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-79 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S29	1-5 Yıl	197	3,0355	*	*
	6-10 Yıl	142	2,9225		
	11-15 Yıl	81	2,6296		
	16-20 Yıl	46	3,0870		
	21 Yıl ve Üzeri	64	2,5625		
	Total	530	2,8906		

Tablo 79'de görüldüğü gibi 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna karşı kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler, bu yetkinin MEB'ina ait olduğuna "Zorunlu Öğrenim Sonrası Öğrenciyi Mesleki Öğrenime Yönlendirme Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-80 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	
S30	Gruplar Arası	20,257	4	5,064	2,683	,031
	Gruplar İçi	991,026	525	1,888		
	Toplam	1011,283	529			

Tablo 80'de görüldüğü gibi "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,27$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,13$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,81$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,13$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,76$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-81 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S30	1-5 Yıl	197	3,2792	*	*
	6-10 Yıl	142	3,1338		
	11-15 Yıl	81	2,8148		
	16-20 Yıl	46	3,1304		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,7656		
	Total	530	3,0943		

Tablo 81'de görüldüğü tüm mesleki kıdem düzeyindeki öğretmenler "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna karşı kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin "Öğrencinin Üst ve Mesleki Öğrenim Sonrası İstihdam Takibi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

Tablo-82 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarını Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	20,231	4	5,058	2,732	,028
Gruplar İçi	971,861	525	1,851		
Toplam	992,092	529			

Tablo 82'de görüldüğü gibi "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarını Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarını Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,23$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,16$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,91$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,21$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,65$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-83 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarının Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S37	1-5 Yıl	197	3,2335	*	*
	6-10 Yıl	142	3,1690		
	11-15 Yıl	81	2,9136		
	16-20 Yıl	46	3,2174		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,6563		
	Total	530	3,0962		

Tablo 83'de görüldüğü gibi tüm mesleki kıdem düzeyindeki öğretmenler "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarının Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna karşı kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdem sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin mesleğe başlama ve emeklilik sürecine kadar MEB'e bağlı okullarda çalıştıkları, ülkemizde farklı somut örnek olmadığına göre "İş Görenlerin, Çalışma Şartlarını Düzenlemesi Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

Tablo-84 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	25,672	4	6,418	2,955	,020
Gruplar İçi	1140,328	525	2,172		
Toplam	1166,000	529			

Tablo 84'de görüldüğü gibi "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,11$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,17$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,54$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,02$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,82$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-85 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ort	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S41	1-5 Yıl	197	3,1117	*	*
	6-10 Yıl	142	3,1761		
	11-15 Yıl	81	2,5432		
	16-20 Yıl	46	3,0217		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,8281		
	Total	530	3,0000		

Tablo 85'da görüldüğü gibi 1-5 mesleki kıdeme sahip öğretmenler "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna karşı kararsız kaldıkları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler mesleğe MEB'de başlayan, MEB tarafından istihdam edildikleri, ulusal düzeyde yapılan bir işi yerelle bağlandıramamakta "İstihdam Edilecek Öğretmenlerin Sayısı Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-86 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
S42 Gruplar Arası	31,120	4	7,780	3,679	,006
Gruplar İçi	1110,172	525	2,115		
Toplam	1141,292	529			

Tablo 86'de görüldüğü gibi "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,00$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,14$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,48$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=2,78$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,60$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-87 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S42	1-5 Yıl	197	3,0051	*	*
	6-10 Yıl	142	3,1479		
	11-15 Yıl	81	2,4815		
	16-20 Yıl	46	2,7826		
	21 Yıl ve Üzeri	64	2,6094		
	Total	530	2,8962		

Tablo 87'de görüldüğü gibi 1-5 sahip öğretmenler "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin bu faaliyetin ulusal bir politika olduğu, kurumların koordinasyonu ile belirlenen kaynak ve kadroya uygun yapıldığında "İhtiyaç Duyulan Branş, Uzmanlık Alanları Yerel Yönetimlerce Belirlenmelidir" tutumuna kesin bir netlikle katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-88 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	32,812	4	8,203	4,025	,003
S45					
Gruplar İçi	1070,063	525	2,038		
Toplam	1102,875	529			

Tablo 88'de görüldüğü gibi "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,46$ katılıyorum, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,34$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,83$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,45$ katılıyorum, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,92$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-89 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S45	1-5 Yıl	197	3,4670	*	*
	6-10 Yıl	142	3,3451		
	11-15 Yıl	81	2,8395		
	16-20 Yıl	46	3,4565		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,9219		
	Total	530	3,2717		

Tablo 89'da görüldüğü gibi 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" tutumuna katıldıkları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenler, istihdamın bir ulusal politika olduğu, yasalarla güvenceye alındığında, belediyelerimizin merkezi yönetimin vesayetinde, farklı imkan ve gelire sahip olmaları "Öğretmenlerin, İstihdam Süreçleri Yerel Yönetimlerce Güvenceye Alınmalıdır" tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

Tablo-90 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	27,911	4	6,978	3,332	,010
S46					
Gruplar İçi	1099,600	525	2,094		
Toplam	1127,511	529			

Tablo 90'de görüldüğü gibi "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,34$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,14$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,69$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,10$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,90$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-91 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S46	1-5 Yıl	197	3,4670	*	*
	6-10 Yıl	142	3,3452		
	11-15 Yıl	81	2,6914		
	16-20 Yıl	46	3,1087		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,9063		
	Total	530	3,1189		

Tablo 91'de görüldüğü gibi 1-5 mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna katıldıkları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, öğrenci istatistiki bilgilerinin MEB tarafında tutulduğu, kamuoyunca bilinen ülkemizde öğretmen atamaları neticesinde öğretmen açığının giderilmemesi, kadro tahsisinin sınırlı, yerel yönetimlerinin bilinen örneğinin olmaması hususu üzerine "Öğretmenlerin İstihdamı, Öğrenci Yoğunluklarına Göre Yerel Yönetimlerce Yapılmalıdır" tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

Tablo-92 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	
S47	Gruplar Arası	48,260	4	12,065	5,679	,000
	Gruplar İçi	1115,252	525	2,124		
	Toplam	1163,511	529			

Tablo 92'de görüldüğü gibi "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,30$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,16$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,41$ katılmıyorum, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,17$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,95$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-93 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S47	1-5 Yıl	197	3,3096	*	*
	6-10 Yıl	142	3,1690		
	11-15 Yıl	81	2,4198		
	16-20 Yıl	46	3,1739		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,9531		
	Total	530	3,0811		

Tablo 93'de görüldüğü gibi 1-5,kıdeme sahip öğretmenler "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" tutumuna karşı kararsız oldukları görülmektedir.11-15 yıl ve 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, yasalarımızda öğretmenlerin memur olarak belirtildiği, sosyal özlük haklarının da yasalarla düzenlendiği, maaş artışları yıllık bütçe gelirine göre sabitlendiği, yerel yönetimlerin bilinen örneğinin olmadığı "Öğretmenlerin, Sosyal ve Özlük Hakları Gelişmiş Dünya Standartlarına Uygun Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" tutumuna katılmadıkları görülmektedir.

Tablo-94 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	22,983	4	5,746	2,852	,023
Gruplar İçi	1057,631	525	2,015		
Toplam	1080,613	529			

Tablo 94'de görüldüğü gibi "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,46$ katılıyorum, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,28$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,92$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,23$ kararsız, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,96$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-95 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S49	1-5 Yıl	197	3,4670	*	*
	6-10 Yıl	142	3,2817		
	11-15 Yıl	81	2,9259		
	16-20 Yıl	46	3,2391		
	21 Yıl ve Üzeri	64	2,9688		
	Total	530	3,2547		

Tablo 95'da görüldüğü gibi 1-5 mesleki kıdeme sahip öğretmenler "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" tutumuna katıldıkları görülmektedir. 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin mesleki yıpranmaları yasalarla belirlendiği, 3 yılda bir 1 derece verilir, buda maaşına yansır, burada MEB ve ilgili kurumların yetkisi dahilinde olduğu "Öğretmenlerin, Mesleki Yıpranmaları Yerel Yönetimlerce Tespiti Yapılmalıdır" tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

Tablo-96 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	26,245	4	6,561	3,317	,011
S50 Gruplar İçi	1038,555	525	1,978		
Toplam	1064,800	529			

Tablo 96'de görüldüğü gibi "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" ifadesinin aritmetik ortalamalarının kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; bu soru için istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" tutumuna yönelik öğretmenlerin kıdem durumlarına göre 1-5 Yıl $\bar{x}=3,30$ kararsız, 6-10 Yıl $\bar{x}=3,33$ kararsız, 11-15 Yıl $\bar{x}=2,77$ kararsız, 16-20 Yıl $\bar{x}=3,43$ katılıyorum, 21 Yıl ve üzeri $\bar{x}=2,93$ kararsız yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo-97 Mesleki Kıdem Değişkenine Göre "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" Tutumuna Yönelik Varyans Analizi Sonucu Farklılıkları

Soru	Kıdem	Kişi sayısı	Aritmetik ortalama	11-15 Yıl	21 Yıl ve üzeri
S50	1-5 Yıl	197	3,3046	*	*
	6-10 Yıl	142	3,3380		
	11-15 Yıl	81	2,7778		
	16-20 Yıl	46	3,4348		
	21 Yıl ve Uzeri	64	2,9375		
	Total	530	3,2000		

Tablo 97'de görüldüğü gibi tüm mesleki kıdem düzeyindeki öğretmenler "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" tutumuna karşı kararsız oldukları görülmektedir. 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin aritmetik ortalamalarına bakıldığında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin mesleki çalışmaların MEB tarafında düzenlendiği; sene başı ve sene sonu seminer düzeyinde olduğu "Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerini Sağlayacak Mesleki Eğitim Çalışmaları Yerel Yönetimlerce Düzenlenmelidir" tutumuna katılmadıkları söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Cinsiyet değişkeni açısından “Okullara arsa tahsisi yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucuna göre erkek öğretmenlerin arsa tahsisi konusunda yerel yönetimlere önemli bir görev düştüğünü, bu konuda okulların yeşil alan, oyun alanı gibi konulardaki arsa tahsisinde baskın bir şekilde rol alması gerektiğini ifade ederken bayan öğretmenler bu konuda kararsızlık içerisinde. Erkek ve bayan öğretmenler arasındaki bu farklılığın ana sebebi erkeklerin yerel yönetimlere yönelik daha ilgili olmasıdır.

“Kurum değişkeni açısından Okullar yerel yönetimlerce denetlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler denetimlerin yerel yönetimlerce yapılmaması görüşünü savunurken erkek öğretmenleri bu konuda kararsız oldukları görülmektedir. Erkek öğretmenlerin kararsız olmalarına rağmen okulların yerel yönetimlerin denetimlere etki etmesi gerektiğine ilişkin görüşe yakın bir eğilim içerisinde olması da erkek öğretmenlerin yerel yönetimlerinde denetim sürecinde kısmen yer alması gerekliliğini ön plana çıkartmaktadır. Cinsiyet değişkeni açısından bu farklılığın oluşmasında kadın öğretmenlerin denetimlerin tek bir kurum tarafından yapılması konusundaki sabit tutumu olarak gösterilebilir.

Cinsiyet değişkeni açısından “Semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenler, semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır konusunda kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler bu konuda kararsız olmalarına rağmen, yerel yönetimlerin kurumsal yapı ve görevleri gereği, bu etkinliği yapabilecekleri eğiliminde oldukları söylenebilir. Cinsiyet değişkeni açısından, farklılığın oluşmadığı görülmektedir.

Kurum değişkeni açısından yerelde “Gerçek, tüzel kişilere, vakıflara okul açma izni yerel yönetimlerce verilmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenler kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler, bu konuda kararsız olmalarına rağmen, yerel yönetimler görev sınırlarında herkese, her kuruma hizmet götürdüğüne göre, bu konuda da hizmetini okul açmada şehrin imar, çevre ve nüfus konusunda MEB'e katkı sunabilir. Öğretmenler okul açma izni MEB'e ait olduğu görüş birliğine vardıkları görülmektedir.

Kurum değişkeni açısından “Öğretim programları yerel yönetimlerce hazırlanmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre

kadın öğretmenler; öğretim programlarının yerel yönetimlerce hazırlanmalı tutumuna katılmadıkları görülmektedir. Kadın öğretmenler, yerel yönetimlerin öğretim programlarını hazırlamamaları gerektiği, uzmanlık alanlarının dışında görmektedirler. Erkek öğretmenler, kararsız olmalarına rağmen kısmen de olsa yerel yönetimlerin öğretim programlarını hazırlayabileceği tutumunda oldukları söylenebilir. Erkek öğretmenlerin yerel yönetimlere karşı ilgili oldukları görülüyor.

Kurum değişkeni açısından “Okutulacak dersler yerel yönetimlerce planlanmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre bayan öğretmenlerin bu görüşe katılmadıkları, erkek öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Bayan öğretmenlerin, yerel yönetimlere karşı belli bir mesafede oldukları, bu planlamayı yerel yönetimlerin yapmamaları gereğine inanmaktadırlar. Erkek öğretmenler, yerel yönetimlerin gerçek hayatın düzenleyici rolünden dolayı planlamanın yerel boyutunu MEB bilgisi dâhilinde yapabileceği eğiliminde oldukları söylenebilir. Bu görevin MEB'e ait olduğu, ulusal boyutlu kitapların yerel yönetimlerce planlanmamalı vurgusu görülmektedir.

Kurum değişkeni açısından “Okutulacak ders kitaplarının içeriği yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin bu tutuma katılmadıkları görülmektedir. Öğretmenler, ders kitaplarının içeriğinin çağa uygun, akademik, ulusal ölçekli olmalı gerekliliğine inanmaktadırlar. Yerel yönetimlerin, bu faaliyeti yapabilecekleri donanıma sahip olmadıkları öngörüsünde oldukları söylenebilir. Devlet yapımız üniter, eğitim sistemimizin merkezi oluşunun rolü vardır.

Kurum değişkeni açısından “Ders yılı süresi yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenlerin bu tutuma katılmadıkları, erkek öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler ders yılı süresini eğitim odaklı bir kurum tarafından yapılandırılması gerektiğine dair tutumları nedeniyle bu görüşe katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Erkek öğretmenler kararsız olmalarına rağmen yerel yönetimlerin farklı mevsimsel özelliklerine bağlı üretim yaptıkları gerçekliği üzerine ders yılı süresini ulusal takvime uygun, yerelin ihtiyaçlarına cevap olacak çalışma yerel yönetimlerce yapılmalı eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından “Tatil evreleri yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenlerin bu tutuma katılmadıkları erkek öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler net bir görüşle tatil evreleri ulusal plan dâhilinde olmalıdır. Erkek

öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, yerel mevsimsel özelliklere bağlı, tatil evreleri ulusal takvime uygun yerel yönetimlerce yapılmalı eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından “Okul türleri yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler tutuma katılmadıkları, erkek öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler, okul türleri ulusal plana uygun belirlenmeli görüşünde oldukları görülüyor. Erkek öğretmenlerin kararsız olmalarına rağmen, yerel farklılıklardan kaynaklı ihtiyaçları karşılamaya dönük mesleki okul türlerini belirlemede yerel yönetimlerin MEB'e tavsiyede bulunabilecekleri eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından “Okulların semt farkı fırsat eşitliği yerel yönetimlerce sağlanmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin tutuma karşı kararsız kaldıkları görülmektedir. Öğretmenler, semtlerin plansız, ekonominin getirisine göre oluştuğu, yerel yönetimlerin mevcut konjektörel yapıları semt farkı eşitliğini sağlayamayacağı eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından “Semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenlerin tutuma karşı kararsız, erkek öğretmenlerin katıldıkları görülmektedir. Bayan öğretmenler, okulların çevreleriyle olan ilişkilerinden birinin de semt sakinlerini paydaş yapmadır. Erkek öğretmenler, yerel yönetimlerin görev sınırları içerisinde birbirinden farklı hizmet sunumlarını gözlemlediklerinden tutuma katıldıkları görülmektedir. Erkek öğretmenlerin, kadın öğretmenlere göre yerel yönetimlere karşı ilgili oldukları, informal denetim yaptıkları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından “Okulların yönetim birimleri yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler tutuma katılmama, erkek öğretmenler ise kararsız oldukları görülmektedir. Erkek öğretmenler tutuma karşı kararsız olmalarına rağmen, okulların yönetim birimlerinin MEB dışı kurumlarca belirlenmesini, iç işleyişe müdahale olarak gördükleri söylenebilir. Kadın öğretmenler, tutumun uygulanabilirliği durumunda, okulların işleyişine müdahale, grupların çıkarlarına hizmet eden zihniyetin oluşabileceği kaygısından tutuma katılmadıkları görülmektedir. Öğretmenlerin tutuma karşı aynı kaygıda oldukları görülmektedir.

Kurum değişkeni açısından “Okulların yönetim birimlerine görevlendirmeler yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler tutuma katılmama, erkek öğretmenler ise kararsız oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler, okulların idari birimlerine belediye tarafından idareci atamasının politik bir uygulama, hizmet alanlar arasında ayrışmalara sebep olacağından tutuma katılmadıkları görülmektedir. Erkek öğretmenler tutuma karşı kararsız olmalarına rağmen, güncel pratik uygulamalarda görüldüğü gibi kurum içi uyumun zedeleneceğı eğiliminde oldukları söylenebilir. Öğretmenlerin tutumlarının birbirine yakın olduğu görülüyor.

Kurum değişkeni açısından “Öğrencilerin okula başlama yaşı yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenlerin tutuma katılmadıkları, erkek öğretmenlerin ise kararsız kaldıkları görülmektedir. Kadın öğretmenler, konunun güncel konjüktürel oluşu, okulların işleyişine müdahale olarak gördüklerinden tutuma katılmadıkları görülmektedir. Erkek öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, belediyelerin öğrencilerin okula başlama yaşını belirlemeleri durumunda okulların ve öğretmenlerin eğitimde olan rollerini pasifize eder eğiliminde oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin eğitim boyutunda farklı düşünmedikleri görülüyor.

Kurum değişkeni açısından “Öğrencilerin okul ihtiyaçları yerel yönetimlerce karşılanmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler kararsız, erkek öğretmenler ise katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, belediyelerin imkânlarını bu yönde de kullanabileceğı eğiliminde oldukları söylenebilir. Erkek öğretmenler, belediyeler hizmetlerini kısmen kent sakinlerinin vergileriyle gerçekleştirdiğı, okul ihtiyaçlarını karşılamaları için kaynak ayırmaları gerekir tutumlarından katıldıkları görülmektedir. Erkek öğretmenlerin belediyelerin görevleri arasında okul ihtiyaçlarını karşılamada olmalı fikrinde oldukları görülüyor.

Kurum değişkeni açısından Velilerin çocuklarına karşı olan sorumluluk bilincini geliştirecek etkinlikler yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler kararsız, erkek öğretmenler ise katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler, velilerin çocuklarına karşı olan sorumluluk bilincini geliştirecek etkinliklerin uzman kadroların işi olduğu kanısından kararsız kaldıkları görülmektedir. Erkek öğretmenler, modern zamanın koşullarına uygun olarak belediyeler sosyal hizmetlerin bünyesinde velilerin çocuklarına karşı olan sorumluluk bilincini geliştirecek etkinlikleri yapabileceklerine inandıkları için katıldıkları

görülmektedir. Kadın öğretmenler annelik rolleri gereği erkek öğretmenlerden farklı düşündükleri söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından velilerin “Okullarla olan iletişimlerini sağlayacak destek birimleri yerel yönetimlerce oluşturulmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre erkek öğretmenler katılıyorum görüşünü savunurken kadın öğretmenlerin bu konuda kararsız oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, velilerin okullarla olan iletişimlerini sağlayacak destek birimlerini yerel yönetimlerinde oluşturabileceği, eğiliminde oldukları söylenebilir. Kadın öğretmenlerinin bu eğilime yönelimlerinin hızla kentleşme, nüfus yoğunluğunun sebep olduğu gerçekliğidir. Erkek öğretmenler, teknolojik gelişmelere paralel olarak kentlerdeki nüfus artışı, belediyelerin iş yükünü artırdığı, bunlardan biride velilerin okullarla olan iletişimlerini sağlayacak destek birimi kurma görevi olduğuna inandıklarında tutuma katıldıkları görülmektedir. Erkek öğretmenlerin, kadın öğretmenlere göre belediyelerin kaynaklarını, hizmetlerini takip etmeleri, onların bu alanla ilgilendiklerini göstermektedir.

Kurum değişkeni açısından “Okula uyum sağlayamayan öğrenci rehabilite merkezleri yerel yönetimlerce kurulmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenlerin kararsız, erkek öğretmenlerin katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenlerin kararsız olmalarına rağmen, kalabalıklaşan kentlerin kontrolünü sağlayan yerel yöneticilerin, kısmen bu görevi yapabilecekleri eğiliminde oldukları söylenebilir. Erkek öğretmenler, günümüz kentlerini idare eden yerel yöneticilerin görevleri arasında okula uyum sağlamayan öğrenci rehabilite merkezi kurma gerekliliğine inandıklarından dolayı tutuma katıldıkları görülmektedir. Erkek öğretmenlerin, bu görevi, hizmet fayda bütünlüğünde, kadın öğretmenler ise kısmen belediyelere ait olduğunu ifade ettikleri görülmektedir.

Kurum değişkeni açısından “Yerelde bulunan kurumların bünyelerinde ihtiyaca göre okul öncesi eğitim hizmeti yerel yönetimlerce verilmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler kararsız, erkek öğretmenler katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, annelik rolleri gereği çocukları ve çocuklar için ihtiyaç olan bu hizmetin yerel yönetimlerce verilebileceği eğiliminde oldukları görülmektedir. Erkek öğretmenler, istihdam alanlarının, nüfusun, çalışan annelerin kentlerde olması durumu üzerine okul öncesi eğitim hizmetlerinin yerel yönetimlerce verilmesi gerekliliğine inandıkları için tutuma katıldıkları görülmektedir. Erkek öğretmenler, okul öncesi eğitim hizmetini, şartlar gereği yerel yönetimlerce verilmeli, kadın

öğretmenler ise şartların oluşumuna bağlı kısmen vermeli tutumunda oldukları görülmektedir.

Kurum değişkeni açısından “Zorunlu öğrenim sonrası öğrenciyi üst öğrenime yönlendirme yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenler kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, belediyelerin öğrencileri zorunlu öğrenim sonrası üst öğrenime yönlendirme görevlerinin olmadığı, seçmen iletişim detayında bu ihtiyacı görebilecekleri eğiliminde oldukları söylenebilir. Öğretmenler, iletişim teknolojilerinin sağladığı hızlı iletişim sonucu belediyelerin bu görevi benimseyecekleri kanısında oldukları görülmektedir.

Kurum değişkeni açısından “Zorunlu öğrenim sonrası öğrenciyi mesleki öğrenime yönlendirme yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, belediyelerin zorunlu öğrenim sonrası öğrencileri mesleki öğrenime yönlendirme rolü; gençlere istihdam, firmalara kalifiyeli personel sağlama eğiliminde oldukları söylenebilir. Belediyeler bu rolleri sonucu MEB'in yükünü kısmen azaltır, seçmen memnuniyetini kazanır.

Kurum değişkeni açısından “Öğrencinin üst ve mesleki öğrenim sonrası istihdam takibi yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, belediyeler görev alanlarında, seçmen memnuniyetini, gençlerin istihdamını, firmaların üretimdeki devamlılıklarını gözetecek çalışmalar yapacak eğilimi vardır.

Kurum değişkeni açısından “Yetişkinlerin ihtiyaçlarına dönük programlar yerel yönetimlerce düzenlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenlerin kararsız, erkek öğretmenlerin katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenlerin kararsız olmalarına rağmen, belediyelerin görev alanlarında bulunan yetişkinlere meslek kazandırma, üretken ve verimli zaman geçirmelerini sağlayacak programlar düzenleyebileceği eğiliminde oldukları söylenebilir. Bu görevin Halk Eğitim Merkezlerine ait olduğu, belediyelerin kısmen yapabilecekleri kanısında oldukları görülüyor. Erkek öğretmenler, yetişkinlerin ihtiyaçlarına dönük programları hazırlama görevinin belediyelere de ait olduğu görüşünden dolayı tutuma katıldıkları görülüyor. Erkek öğretmenlerin, belediyelerin hizmetlerini gözlemledikleri, takip ettikleri, kadın öğretmenlerin mesafeli

oldukları anlaşılıyor. Günümüzde İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Halk eğitimine dönük çalışma yaptıkları İSMEK örneğinde bilinmektedir.

Kurum değişkeni açısından tüm “Öğretim kademelerinde görevli iş görenlerin ücretleri yerel yönetimlerce ödenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler, tüm öğretim kademelerinde görevli iş görenlerin ücretlerini karşılayacak ödeneğin merkezi bütçede olduğu, belediyelerin mevcut bütçeleri ücretleri karşılamayacak doğruluğu gereği kararsız kaldıkları görülüyor.

Kurum değişkeni açısından “İş görenlerin, sosyal yaşam standartlarını koruyacak projeler yerel yönetimlerce geliştirilmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenlerin kararsız, erkek öğretmenlerin katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, günümüz şartlarına uygun belediyelerin görevlerinde artış olduğu bilgisi gereği kısmen de olsa iş görenlerin, sosyal yaşam standartlarını koruyacak projeler geliştirebileceği eğiliminde oldukları söylenebilir. Erkek öğretmenler, belediyeler görev alanlarında bulunan sakinler için görevleri gereği sosyal yaşam projeleri geliştirdikleri bilgi doğruluğu üzerine tutuma katıldıkları görülüyor. Erkek öğretmenlerin, sosyal yaşam standartları koruyacak projelerle ilgilendikleri, kadın öğretmenlerin belediyelerin yeniliklerine mesafeli durdukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından “İş görenlerin, çalışma şartlarının düzenlemesi yerel yönetimlerce yapılmalıdır” yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, çalışma şartlarını düzenleme yetkisinin MEB'e ait olduğu, yerel yönetimler coğrafi ve iklimsel özelliklerine uygun düzenlemeler yapabileceği eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından “İş görenler, üretim öncesi, sonrası karar süreçlerine katılımları yerel yönetimlerce sağlanmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, mevcut durumda ulusal bazda hazırlanan yönetmeliklere göre karar süreçlerinin gerçekleştiği, yerel düzeyde coğrafi ve iklimsel özellikler göz önünde bulundurularak yerel yönetimlerin kendilerine öncelik verebileceği eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından “İstihdam edilecek öğretmenlerin sayısı yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi

analizine göre öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, merkezi istihdamla taleplerin karşılanmadığı, her kentin kendine özgü sorunları olduğu gerçekliği gereği MEB'in istihdam çalışmalarını yerel yönetimlerle birlikte yapabileceği eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından "İhtiyaç duyulan branş, uzmanlık alanları yerel yönetimlerce belirlenmelidir" tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, ihtiyaç duyulan branş, uzmanlık alanları belirleme yetkisinin MEB'e ait olduğu bilgi gereği kararsız kaldıkları görülmüyor. MEB'in ihtiyaç duyulan branş, uzmanlık alanlarını belirlerken yerel yönetimler birlikte çalışacağı eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından "Öğrencilerin, yükseköğretimde öğretmenlik bölümünü tercih etmeleri yerel yönetimlerce teşvik edilmelidir" tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, belediyeler görev alanlarında bulunan öğrencilere, öğretmenlik bölümünü tercih etmeleri durumunda burs, yurt imkânlarını sağlayabileceği eğiliminde oldukları söylenebilir.

Kurum değişkeni açısından "Yerel yönetimler, öğretmenlik bölümü olan yükseköğretim kurumlarıyla iletişimde olmalıdır" tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler kararsız, erkek öğretmenler katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, yerel yönetimler bölgelerinin ihtiyaçlarına uygun talepleri iletmek üzere öğretmenlik bölümü olan yükseköğretim kurumlarıyla iletişimde bulunabilecekleri eğiliminde oldukları söylenebilir. Yükseköğretim kurumları bu konuda MEB'le iletişimde olduğu gerçekliğinde kararsız kaldıkları görülmüyor. Erkek öğretmenler, bölgelerin ihtiyaçlarını en iyi tespitini yerel yönetimlerin yapacağı görüşünden tutuma katıldıkları görülmüyor. Erkek öğretmenler, tutuma katılımlarıyla yerel yönetimler, öğretmenlik bölümü olan yüksek öğretim kurumlarıyla iletişimde olmalarına ilgili oldukları görülmüyor. Kadın öğretmenlerin tutuma karşı kararsız kalmaları, konuya mesafeli kaldıkları anlaşılıyor.

Kurum değişkeni açısından "Öğretmenlerin, istihdam süreçleri yerel yönetimlerce güvenceye alınmalıdır" tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler kararsız, erkek öğretmenler katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler, öğretmen atamalarının Maliye Bakanlığı kadro tahsisi neticesinde MEB tarafından yapılan yürütme olduğu

görüŖünden dolayı kararsız kaldıkları görölmüyor. Kadın öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, MEB öğretmen istihdam süreçlerini yerel yönetimlerin görüŖlerini alarak yürütebileceği eğiliminde oldukları söylenebilir. Erkek öğretmenler, yerel yönetimlerin kentlerinin öğretmen istihdam ihtiyacını yerinde görerek yaşayarak yapacağı görüŖünden dolayı tutuma katıldıkları görölmüyor. Erkek öğretmenler, belediyelerin faaliyetlerine ilgili oluşlarından kadın öğretmenlere göre, yerel yönetimlerin öğretmen istihdam süreçlerini güvenceye alabileceğine itibar ettikleri görölmüyor. Kadın öğretmenler, sabit bir tutumla bu görevin MEB'e ait olduğu, kararsızlıklarıyla kısmen itibar ettikleri anlaşılmaktadır.

Kurum deđiŖkeni açısından “Öğretmenlerin istihdamı, öğrenci yoğunluklarına göre yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenler kararsız oldukları görölmektedir. Bu görevin MEB'e ait olduğu, yerel yönetimlerle ilişkilendiremedikleri görölmüyor. MEB'de merkezi hükümete bağlıdır. Merkezi hükümet, yıllık bütçe politikalarına, genel öğrenci istatistiklerine göre öğretmen atamaları yaptığı gerçekliği üzerine tutuma karŖı kararsız kaldıkları görölmektedir. Genel düşünölmerek yapılan öğretmen atamalarının, yerelerde bulunan öğrenci yoğunluklarına uygun olmadığı görölmektedir. Öğretmenlerin, bu tutuma karŖı farklı düşünmedikleri görölmektedir.

Kurum deđiŖkeni açısından “Öğretmenlerin, sosyal ve özlük hakları geliŖmiŖ dünya standartlarına uygun yerel yönetimlerce düzenlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenler kararsız oldukları görölmektedir. Öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, yerel yönetimler meclislerinde öğretmenlerin, sosyal ve özlük haklarına ilişkin düzenlemeler yapabilecekleri eğiliminde oldukları söylenebilir. Öğretmenler, bu tutumu mevcut yasalarımıza göre yerel yönetimlerle ilişkilendiremedikleri görölmüyor. Yasalarımızın, yasama organı tarafından üniter yapıya uygun çıkarıldığı, yerellerin farklı uygulamalarına müsaade etmediği bilinmektedir.

Kurum deđiŖkeni açısından “Öğretmenlerin, özgürce ifade etmelerini sağlayacak alıŖma ortamı yerel yönetimlerce sağlanmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler kararsız, erkek öğretmenler katılıyorum yönünde oldukları görölmektedir. Kadın öğretmenler, bu tutuma karŖı belediyeleri yeterli görmedikleri için kararsız kaldıkları görölmektedir. Kadın öğretmenler, kararsız olmalarına rağmen, günümüz yerel yönetimlerinin imkânları öğretmenlerin, özgürce ifade etmelerini sağlayacak alıŖma ortamı oluşturabileceği eğiliminde oldukları söylenebilir. Erkek öğretmenler, yerelde öğretmenlerin sıkıntılarını, alıŖma zorluklarını onlarla aynı yaşam alanında bulunan

seçimle göreve gelen yerel yöneticilerin bileceği anlayışından tutuma katıldıkları görülmektedir. Erkek öğretmenler, belediyeleri modern zamanın koşulları, imkânları gereği, öğretmenlerin, özgürce ifade etmelerini sağlayacak çalışma ortamı oluşturabilir yetkinlikte görüyor. Burada erkek öğretmenler, bayan öğretmenlere göre net bir tutumla belediyelerin çalışmalarına güvendikleri anlaşılmaktadır.

Kurum değişkeni açısından “Öğretmenlerin, mesleki yıpranmaları yerel yönetimlerce tespiti yapılmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler kararsız, erkek öğretmenler katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler, öğretmenlerin ulusal politika gereği MEB tarafından atandıkları gerçeği ile mesleki yıpranmaları yerel yönetimlerce tespiti yapılmalı tutumu arasında ilişki kuramadıkları için kararsız kaldıkları görülüyor. Kadın öğretmenlerinin kararsızlığı belediyelerin mesleki yıpranma tespiti yapabileceği anlamı çıkarılabilir. Erkek öğretmenler, belediyelerin kentlerinde bulunan insanların hayat idameleri için gerekli tüm çalışmaları yaptıkları, gözlem sonucu tutuma katıldıkları görülüyor. Erkek öğretmenler tutuma katılıyorum görüşüyle, belediyelerin çalışmalarını takip ettikleri, kadın öğretmenlerin mesafeli durdukları anlaşılmaktadır.

Kurum değişkeni açısından “Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayacak mesleki eğitim çalışmaları yerel yönetimlerce düzenlenmelidir” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre kadın öğretmenler kararsız, erkek öğretmenler katılıyorum yönünde oldukları görülmektedir. Kadın öğretmenler kararsız olmalarına rağmen, belediyeler günümüz koşullarına uygun yeni görevler üstlendikleri beyanına göre öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayacak mesleki eğitim çalışmalarını düzenleyebileceği eğiliminde oldukları söylenebilir. Sabit tutumla bu görevin MEB'e ait olduğu görüşünde tutuma karşı kararsız kaldıkları görülüyor. Erkek öğretmenler, kentlerde beklenilmeyen oranda nüfus artışı MEB'in iş yükünü artırdığı doğruluğu üzerine tutuma katıldıkları görülüyor. Erkek öğretmenler, MEB'in bilgisi dâhilinde belediyelerin düzenleyecekleri mesleki eğitim çalışmalarına katılımı o kentin tarihi, turistik, doğa, kültürel özellikleri cazip hale getirir. Erkek öğretmenler değişime olumlu bakış açılarıyla kadın öğretmenlere göre tutuma karşı ilgili oldukları görülüyor.

Kurum değişkeni açısından “Yerel yönetimler öğretmenlerin mesleki eğitim çalışmalarını akademik ve güvenilirliği tescilli kurumlarla yapmalıdır” tutumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğretmenlerin tutuma katıldıkları görülmektedir. Öğretmenler, MEB'in Haziran, Eylül aylarında yaptığı seminer çalışmalarını anlamlı görmediklerinden dolayı tutuma katıldıkları görülüyor.

Belediyeler bölgelerinde ya da yakın bölgelerde bulunan üniversitelerle, diğer tescilli kurumlarla ortak hazırlayacakları programla mesleki bilgi ve deneyimlerine katkı sağlayacak görüşünde oldukları görülmektedir. Kentlerimizin, tarihi, doğa, kültürel, turistik özelliklere sahip oldukları bilinen bir gerçektir. Bu özellikler göz önünde bulundurularak hazırlanacak programların ilgi göreceği öğretmenlerin tutuma katılımlarında anlaşılmaktadır.

Yaş Değişkeni Açısından "Okullar yerel yönetimlerce denetlenmelidir" tutumuna yönelik varyans analizi sonucunda 21-25 yaş aralığındaki öğretmenlerin "Okullar yerel yönetimlerce denetlenmelidir" tutumuna yönelik kararsız oldukları, 36-40 yaş aralığındaki ve 41 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin Okulların yerel yönetimlerce denetlenmesi görüşüne katılmadıkları belirlenmiştir. Sonuçlara göre yaş seviyesi arttıkça Okulların yerel yönetimlerce denetlenmesi hususundaki görüşlerin negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir. Özellikle 36 yaş üzerine çıkıldıkça öğretmenlerin, denetim bağlamında yerel yönetimlerin eğitim sistemi içerisinde yer almamaları konusunda güçlü bir görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir.

Yaş değişkeni açısından "Öğrencinin üst ve mesleki öğrenim sonrası istihdam takibi yerel yönetimlerce yapılmalıdır" varyans analizi sonucunda tüm yaş aralıklarındaki öğretmenlerin tutuma karşı kararsız kaldıkları belirlenmiştir. Sonuçlara göre öğretmenler net bir tutum belirlemezken, 36 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin aritmetik ortalamalarındaki düşüşe bakıldığında, istihdam takibi yerel yönetimler yapmamalı görüşüne vardıkları söylenebilir.

Yaş değişkeni açısından "İhtiyaç duyulan branş, uzmanlık alanları yerel yönetimlerce belirlenmelidir" tutumuna yönelik varyans analizi sonucunda 21-35 yaş aralığı ile 41 yaş ve üzeri öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları, 36-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin tutuma katılmadıkları belirlenmiştir. Sonuçlara göre yaş seviyesi arttıkça öğretmenlerin tutuma karşı negatif bir eğilime yöneldikleri söylenebilir. 36-40 yaş aralığındaki öğretmenler net bir tutumla, yerel yönetimler MEB'e ait kurumlarda tassarufta bulunmamalı görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir.

Yaş değişkeni açısından "Öğretmenlerin, sosyal ve özlük hakları gelişmiş dünya standartlarına uygun yerel yönetimlerce düzenlenmelidir" tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 21-35 yaş aralığı ile 41 yaş ve üzeri öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları, 36-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin tutuma katılmadıkları belirlenmiştir. Sonuçlara göre yaş seviyesi arttıkça tutumda negatif eğilime yönelim olduğu, 36-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin kesin bir netlikle sosyal ve özlük haklar

konusunda yerel yönetimler düzenleme yapmamalı görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir.

Yaş değişkeni açısından "Öğretmenlerin, mesleki yıpranmaları yerel yönetimlerce tespiti yapılmalıdır" tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 21-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin görüşe katıldıkları, 31 yaş ve üzeri öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre 21-30 yaş aralığındaki öğretmenler mesleki yıpranma tespiti yerel yönetimlerce yapılmalı tutumuna pozitif baktıkları belirlenmiştir. 31 yaş ve üzeri öğretmenler, yaş arttıkça tutumun negatif yönünde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Medeni durum değişkeni açısından "Öğretim programları yerel yönetimlerce hazırlanmalıdır" tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda evli ve boşanmış öğretmenlerin tutuma katılmadıkları, bekâr öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuçlara göre, evli ve boşanmış öğretmenlerin, medeni halin rolü sonucu, öğretim programları yerel yönetimlerce hazırlanmamalı görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir. Bekâr öğretmenler, tutuma karşı kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

"Öğrenim durum değişkeni açısından "Öğrencinin üst ve mesleki öğrenim sonrası mesleki gelişimini sağlayacak imkânlar yerel yönetimlerce sunulmalıdır" tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda Eğitim, Fen Edebiyat, Mühendislik fakülte mezunu öğretmenler tutuma karşı kararsız, diğer fakülte mezunlarının tutuma katıldıkları belirlenmiştir. Sonuca göre, oluşan teamüllere bakıldığında Eğitim, Fen Edebiyat, Mühendislik fakülte mezunları öğretmen olmuştur. Tutumları negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir. Diğer fakülte mezunu öğretmenler, farklı eğitim ve çalışma ortamlarından geldikleri için öğrencinin üst ve mesleki öğrenim sonrası mesleki gelişimini sağlayacak imkânlar yerel yönetimlerce sunulmalı görüşüne katıldıkları belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından "Okullar yerel yönetimlerce denetlenmelidir" tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-10 yıl, 16-20 yıl kıdemdeki öğretmenler tutuma karşı kararsız, 11-15 yıl ve 21 ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin katılmıyorum görüşünde oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, kıdem yükseldikçe eğitim sisteminde denetimin yerel yönetimlerce yapılmaması görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir. 16-20 yıllık öğretmenlerin tutumları negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından "Yerelde gerçek, tüzel kişilere, vakıflara okul açma izni yerel yönetimlerce verilmelidir" tutumuna yönelik varyans analiz

sonucunda tüm mesleki kıdemlerdeki öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin tutumlarının negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından“Öğretim programları yerel yönetimlerce hazırlanmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-5 yıl kıdemdeki öğretmenler tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Diğer kıdem düzeyindeki öğretmenler, öğretim programları yerel yönetimlerce hazırlanmalıdır tutumuna katılmadıkları belirlenmiştir. Sonuca göre, kıdem yükseldikçe öğretim programları yerel yönetimlerce hazırlanmamalı tutumunda güçlü bir görüş birliğine vardıkları görülmektedir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından“Okutulacak dersler yerel yönetimlerce planlanmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 16-20 yıl mesleki kıdem sahip öğretmenler tutuma karşı kararsız, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutuma katılmadıkları belirlenmiştir. Sonuca göre,16-20 yıllık öğretmenlerin tutumları negatif yönde değişim gösterdiği, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerde kıdem yükseldikçe çok güçlü bir tutumla okutulacak dersler yerel yönetimlerce planlanmamalı görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Okutulacak ders kitaplarının içeriği yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda tüm mesleki kıdem düzeyinde öğretmenlerin tutuma katılmıyorum görüşünde oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, öğretmenlerde kıdem yükseldikçe güçlü bir tutumla okutulacak ders kitaplarının içeriği yerel yönetimlerce belirlenmemeli görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Okul türleri yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-10 yıl ve 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler tutuma karşı kararsız, 11-15, 21 ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler tutuma katılmıyorum yönünde oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, öğretmenlerde mesleki kıdem yükseldikçe bu uygulamaya ilişkin tasarrufun MEB'e ait olduğu görüş birliğinde oldukları belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından“Okulların semt farkı fırsat eşitliği yerel yönetimlerce sağlanmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda tüm mesleki kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, öğretmenlerde kıdem yükseldikçe tutumlarının negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından“Semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda tüm mesleki kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, öğretmenlerde kıdem yükseldikçe tutumları negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından“Okulların yönetim birimleri yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-5,16-20 yıl kıdemdeki öğretmenler tutuma karşı kararsız, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenler tutuma karşı katılmıyorum yönünde oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, öğretmenlerde kıdem yükseldikçe okulların yönetim birimleri yerel yönetimlerce belirlenmemeli görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Öğrencilerin okula başlama yaşı yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 16-20 yıl kıdemdeki öğretmenler tutuma karşı kararsız diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutuma katılmadıkları belirlenmiştir. Sonuca göre, öğretmenlerde kıdem yükseldikçe, öğrencilerin okula başlama yaşı yerel yönetimlerce belirlenmemeli, bu yetkinin MEB'e ait olduğu görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Öğrencilerin okul ihtiyaçları yerel yönetimlerce karşılanmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-5 yıl kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutuma katıldıkları diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 1-5 yıl kıdem düzeyindeki öğretmenler, öğrencilerin okul ihtiyaçları yerel yönetimlerce karşılanmalı tutumuna katıldıkları belirlenmiştir. Diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutumlarında negatif yönde değişim olduğu belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Zorunlu öğrenim sonrası öğrenciyi üst öğrenime yönlendirme yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-5,6-10,16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin tutuma karşı kararsız, 11-15,21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin tutuma katılmıyorum yönünde oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin zorunlu öğrenim sonrası öğrenciyi üst öğrenime yönlendirme yerel yönetimlerce yapılmamalı görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir. Diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutumlarının negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından“Zorunlu öğrenim sonrası öğrenciyi mesleki öğrenime yönlendirme yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik varyans

analiz sonucunda 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin tutuma katılmıyorum, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler zorunlu öğrenim sonrası öğrenciyi mesleki öğrenime yönlendirme yerel yönetimlerce yapılmamalı, bu yetkinin MEB'e ait olduğu görüş birliğinde oldukları belirlenmiştir. Diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutumlarında negatif yönde bir değişim olduğu belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Öğrencinin üst ve mesleki öğrenim sonrası istihdam takibi yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda tüm mesleki kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, öğretmenlerde kıdem yükseldikçe tutumlarının negatif yönde değiştiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “İş görenlerin, çalışma şartlarının düzenlemesi yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda tüm mesleki kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, öğretmenlerde kıdem yükseldikçe tutumlarının negatif yönde değiştiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “İstihdam edilecek öğretmenlerin sayısı yerel yönetimlerce belirlenmelidir.” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin tutuma katılmadıkları, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin istihdam edilecek öğretmenlerin sayısı yerel yönetimlerce belirlenmemeli görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir. Diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutumlarında negatif yönde değişim olduğu belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “İhtiyaç duyulan branş, uzmanlık alanları yerel yönetimlerce belirlenmelidir” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin tutuma katılmadıkları, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ihtiyaç duyulan branş, uzmanlık alanları yerel yönetimlerce belirlenmemeli görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Öğretmenlerin, istihdam süreçleri yerel yönetimlerce güvenceye alınmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-5,16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin tutuma katıldıkları, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 1-5,16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, öğretmenlerin, istihdam süreçleri yerel yönetimlerce güvenceye alınmalıdır tutumunda görüş birliğine vardıkları

belirlenmiştir. Diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerde kıdem yükseldikçe tutumlarının negatif yönde değiştiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Öğretmenlerin istihdamı, öğrenci yoğunluklarına göre yerel yönetimlerce yapılmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-5 yıl mesleki kıdemdeki öğretmenlerin tutuma katıldıkları, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutuma karşı kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 1-5 yıl mesleki kıdemdeki öğretmenlerin, öğretmenlerin istihdamı, öğrenci yoğunluklarına göre yerel yönetimlerce yapılmalı tutumunda görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir. 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin tutumlarının negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Öğretmenlerin, sosyal ve özlük hakları gelişmiş dünya standartlarına uygun yerel yönetimlerce düzenlenmelidir” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler tutuma katılmadıkları, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler, öğretmenlerin, sosyal ve özlük hakları gelişmiş dünya standartlarına uygun yerel yönetimlerce düzenlenmemeli tutumunda görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir. Diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutumlarından negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Öğretmenlerin, mesleki yıpranmaları yerel yönetimlerce tespiti yapılmalıdır” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 1-5 mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin tutuma katıldıkları, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 1-5 mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, mesleki yıpranmaları yerel yönetimlerce tespiti yapılmalı tutumunda görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir. Diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin tutumlarında negatif yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Mesleki kıdem değişkeni açısından “Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayacak mesleki eğitim çalışmaları yerel yönetimlerce düzenlenmelidir” tutumuna yönelik varyans analiz sonucunda 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler tutuma katılıyorum, diğer kıdem düzeyindeki öğretmenlerin kararsız oldukları belirlenmiştir. Sonuca göre, 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayacak mesleki eğitim çalışmaları yerel yönetimlerce düzenlenmeli tutumunda görüş birliğine vardıkları belirlenmiştir. 11-15 yıl kıdemdeki öğretmenlerin tutumlarında negatif, diğerlerinin ise belirsizlikten negatif, yönde değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Bu sonuçlara bağılı olarak aşağıdaki öneriler bilimsel biçimde tavsiye niteliğinde sunulmuştur.

1. Belediyeler, görev alanlarında bulunan okulları çevre düzeni, temizlik boyutunda denetlemelidir. Raporu öneri niteliğinde olmalıdır.

2. Belediyeler, imara açtığı alanlarda yapılacak konut ve yaşayacak nüfus sayısına uygun okul arsası tahsis etmelidir. Okul arsası tescillenerek, muhatap mercilere bildirilmelidir.

3. Belediyelere görev alanlarında MEB'ı bilgisi dâhilinde gerçek, tüzel kişilere, vakıflara okul açma izin verme yetkisi verilmelidir.

4. Öğretim programlarının yerel boyutunu belediyeler hazırlamalıdır.

5. Okutulacak derslerin yerel yönü olanları belediyeler planlanmalıdır.

6. Okutulacak ders kitaplarının içeriğı yerel yönü olanını belediyeler planlamalıdır.

7. Ders yılı süresi, ulusal müfredat gözetilerek belediyeler planlamalıdır.

8. Tatil evreleri, ulusal müfredat gözetilerek belediyeler planlamalıdır.

9. Belediyeler, görev alanlarındaki okul türlerini belirlemeli, MEB'e bildirmelidir.

10. Okulların yönetim birimleri oluşturulurken çevresel şartlar gözetilerek belediyelere bilgi verilmelidir.

11. Belediyeler, öğrencilerin okul ihtiyaçları için kaynak ayırmalıdır.

12. Velilerin, çocuklarına karşı olan sorumluluk bilinci için belediyeler hizmet birimi kurmalı.

13. Okula uyum sağlayamayan öğrenci rehabilite merkezlerini belediyeler kurmalı.

14. Belediyeler, bünyelerinde MEB'in bilgisi dâhilinde okul öncesi eğitim hizmeti vermeli.

15. Öğrencilerin, üst ve mesleki öğrenim sonrası istihdam takibi yapacak belediye destek birimi olmalı.

16. Belediyeler, yetişkin eğitim birimi kurmalıdır.

17. Belediyeler, iş görenlerin sosyal yaşam standartlarını yükseltecek projeler planlamalıdır.

18. Belediyeler, görev alanlarında çalışan iş görenlerin çalışma şartlarını düzenleme yetkisi, kaynağı olmalıdır.

19. İstihdam edilecek öğretmen sayısı hakkında belediyelerin görüşü alınmalıdır.

20. Okullarda ihtiyaç duyulan branş, uzmanlıkları belediyelerin belirleme yetkisi olmalı.

21. Öğrencilerin, yükseköğretimde öğretmenlik bölümünü tercih etmede belediyelerin teşviki olmalıdır.

22. Öğretmenlik bölümü olan yükseköğretim kurumlarıyla belediyeler iletişimde olmalıdır.

23. Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayacak eğitim çalışmaları MEB'in bilgisi dâhilinde belediyeler planlamalıdır.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Balcı Esergöl Bucak, *Milli Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Yöneticilerinin Yetki Devrine İlişkin Görüşleri, Eğitimde Yerelleşme*, Ankara, Detay Yayıncılık, 2000.
- Hakkı Kurban, *Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı. Mühür Artık Yerel Yönetimde Olacak*, Akşam Gazetesi Yay., Ankara, 2014.
- İrfan Erdoğan, *Eğitim ve Okul Yönetimi*, Alfa, İstanbul, 2010.
- Mehmet Şişman, *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*, Pegem Akademi, Ankara, 2013.
- Osmanoğlu Ahmet Emin, *Modern Mısır Eğitim Sisteminin Temelleri*, History Studies, 2014.
- Sefer Ada ve Nurdan Baysal, *Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bir Bakış*, Pegem Akademi, Ankara, 2013.
- Selçuk Pehlivanoğlu, *Onuncu Kalkınma Planı ve Eğitim*, Hürriyet Eğitim, Ankara, 2013.
- Serkan Yaşar Güney, *İsveç Eğitim Sistemi. Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bir Bakış*, Ankara, PegemA Yayıncılık, 2013.
- Sevgi Saime Certel, *Finlandiya Eğitim Sistemi. Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bir Bakış*, PegemA Yayıncılık, 2013.
- Yahya Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi*, Pegem Akademi, Ankara, 2012.

MAKALELER

- Ağaoğlu Esmahan, vd., "Okul Yöneticilerinin Yeterliklerine İlişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri", *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Kütahya, 2012, 160-182.
- Ahmet Burhan Çakıcı ve Fatma Okur, "Küreselleşme Sürecinde Yerelleşme ve Yerel Demokrasi", *Akademik Bakış Uluslar Arası Hakemli Sosyal Bilimler E – Dergisi*, 2007, 1-27.
- Akın Uğur, Okul Yöneticilerinin Seçimi ve Yetiştirilmesi; Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerden Farklı Uygulamalar, Karşılaştırmalar, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Bolu, 2012, 1-23.
- Ali Eraslan, "Finlandiya'nın PISA'daki Başarısının Nedenleri: Türkiye İçin Alınacak Dersler", *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, Balıkesir, 2009, 66-111.
- Bülent Akdağ, "İsveç'te Öğretmen Yetiştirme", *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 2005, 23-47.
- Bülent Kara, "Türkiye'de Personel Reformu Çalışmalarının Altyapısı:1930-60 Yılları Arasında Yabancı Uzmanların Kamu Yönetimine İlişkin Hazırladıkları Raporlar", *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sivas, 2006, 95-148.
- Çubukçu Zuhul, vd., "Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve ve li Gözünde Öğretmenin Sahip Olması Gereken Değerler", *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, Ankara, 2012, 26-37.
- Doğan Soner, Uğurlu Celal Teyyar ve Demir Ahsen, "4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine İncelenmesi", Gaziantep University *Journal Of Social Sciences*, 2011, 115-138.
- Erden ve Erden, "Avrupa Birliği Ülkelerinde Okul Yöneticileri", *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2005, 61-95.
- Gökhan Kalağan, "Cumhuriyet Dönemi Türk Kamu Bürokrasisi'nde Yeniden Yapılanma ve Yönetimsel Reform Çalışmaları", *Süleyman Demirel University Vizyoner Dergisi*, Isparta, 2010, 65-84.

- Hasan Hüseyin Arslan, "Almanya'da Eğitim Sistemi", *Eğitim Dergisi*, Haziran 2010, 24-47.
- Mehmet Şişman ve Selahattin Turan, "Bazı Örgütsel Değişkenler Açısında Çalışanların İş Doyumu ve Sosyal – Duygusal Yalnızlık Düzeyleri", *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Eskişehir, 2004, 62-91.
- Metin Arslan ve Çiğdem Kılıç, Bazı Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye'de Zorunlu Eğitimde Yönlendirme Çalışmalarının Değerlendirilmesi, *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2000, 95-120.
- Murat Taşdan ve Eda Tiryaki, "Özel ve Devlet İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması", *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 2008, 29-55.
- Mustafa Çelikten, Mustafa Şanal, Yeliz Yeni, Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Kayseri, 2005, 208-234.
- Mustafa Güçlü ve Çağatay Özdemir, "Eğitim Hareketleri Dergisinde Yayınlanan Ortaöğretim İle İlgili Makalelerin Değerlendirilmesi", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Kayseri, 2012, 158-174.
- Mustafa Sağlam, Dilruba Kürüm, "Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Öğretmen Eğitiminde Yapısal Düzenlemeler ve Öğretmen Adaylarının Seçimi", *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2005, 33-64.
- Necdet Aykaç, vd., "Türkiye'de ve Bazı Avrupa Birliği Ülkelerindeki Öğretmen Yetiştirme Uygulamalarının Karşılaştırılması Olarak İncelenmesi, Turkish Studies –International Periodical ForThe Languages", *Literature and History Of Turkish or Turkic*, Ankara, 2014, ss. 260-291.
- Nuray Keskin, "Eğitimde Reform", *Mülkiye Dergisi*, Ankara, 2004, 98-120.
- Örücü Deniz ve Şimşek Hasan, "Akademisyenlerin Gözünden Türkiye'de Eğitim Yönetiminin Akademik Durumu: Nitel Bir Analiz", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, Ankara, 2011, 170-192.
- Özge Erdoğan, "İlk Okuma-Yazma Süreci İçin Önemli Bir Beceri: Fonolojik Farkındalık", *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2011, 161-180.
- Ramazan Erden ve Yelda Erden, "Avrupa Birliği Ülkelerinde Okul Yöneticileri", *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2005, 65-96.
- Recepöğlü Ergün ve Kılınc Ali Çağatay, "Türkiye'de Okul Yöneticilerinin Seçilmesi ve Yetiştirilmesi, Mevcut Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Turkish Studies International Periodical For The Languages", *Literature and History of Turkic*, Ankara, 2014, 1818-1838.
- Semra Ünal ve Esmâ Çolak, Avrupa Birliği Ülkelerinden Portekiz ve İspanya Eğitim Sistemlerinin İncelenmesi ve Türk Eğitim Sistemi İle Karşılaştırılması, *Milli Eğitim Dergisi*, Ankara, 2005, ss. 169-210.
- Serpil Kılıç, vd., "Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin İş Doyumu ve Sosyal Karşılaştırma Düzeylerinin İncelenmesi", *International Journal of Human Sciences*, 2013, 120-190.
- Şendil Can vd., "Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Faktörlere Göre İş Doyum Düzeyleri(Muğla İli Örneği)", *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2010, Konya, 61-95.
- Volkan Kumaş ve Levent Deniz, Öğretmenlerin İş Doyum Düzeylerinin İncelenmesi (Zeytinburnu İlçesi), *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, İstanbul, 2010, 32-69.

TEZLER

- Feride Torun, Farklı Statülerde Çalışan Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine Bakışları (Isparta Örneği), Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, 2010, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.
- Filiz Akalın, Türk-İngiliz Genel Eğitim Sistemlerini Karşılaştırıp Bir Model Oluşturma, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, 2008, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.
- Gülcan Murat Gürkan, Avrupa Birliğine Adaylık Sürecinde Türkiye Eğitim Sisteminin Yapısal Sorunları ve Yapısal Uyum Modeli Araştırması, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2003, **(Yayınlanmamış Doktora Tezi)**.
- Hüseyin Yayman, Türkiye'nin İdari Reform Politikası, Ankara Üniversitesi, 2005, **(Yayınlanmamış Doktora Tezi)**.
- Kemal Köksal, Türkiye'de Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesi, Bir Model Önerisi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1997, **(Yayınlanmamış Doktora Tezi)**.
- Murat Sönmez, Eğitimde Reform; Öğretmen Yetiştirme, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2004, **(Yüksek Lisans Bitirme Projesi)**.
- Nedim Tosun, Türkiye ve İngiltere Eğitim Sistemlerindeki Okulların Eğitim Denetimi, Politikaları ve Uygulamaları Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklar Nelerdir?, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, 2012, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.
- Saide Alma, Temel Eğitim Sistemleri Açısından Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Karşılaştırılması, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, 2005, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.
- Salih Akyıldız, "Eğitim Hizmetlerinin Yürütülmesinde Belediye Yönetimlerine Yetki verilmesi Konusunda İl Belediye Başkanlarının Görüşleri, Ankara Üniversitesi. 2000, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.
- Süleyman Gürbey, Eğitim Hizmetlerinin Sunumunda Yerel Yönetimlerin Rolü:İstanbul Örneği, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2012, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.
- Şimşek Selçuk, Türk Eğitim Sisteminin Yapısal Özellikleri Bağlamında 1980 Sonrasında Türkiye'de Eğitim İktidar İlişkileri, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon, 2012, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.
- Yakup Öz, Eğitim Paydaşlarının Türk Eğitim Sisteminin Yerelleşme Süreci Hakkında Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma, Ege Üniversitesi, İzmir, 2013, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.
- Yasemin Usluel, Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1995, **(Yayınlanmamış Doktora Tezi)**.
- Yasin İnandı, Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Sistemi İle Türk Eğitim Sisteminde Eğitimin Yönetimi ve Finansmanı, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2005, **(Yayınlanmamış Doktora Tezi)**.
- Yeşim Kırat, Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemlerinde Yönlendirme: Karşılaştırmalı Bir Analiz, Marmara Üniversitesi. İstanbul, 2010, **(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)**.

İNTERNET

- <http://www.ilkkimbuldu.com>,
- <http://www.tuik.gov.tr/>, (Erişim tarihi: 21.04.2014)
- <http://www.usemb-ankara.org.tr>. (Erişim Tarihi: 28.04.2014).
- <http://www.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 28.04.2014).
- www.ogretmeninsesi.com, (Erişim Tarihi: 28.04.2014).
- <http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).

<http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).
<http://www.kalkinma.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 01.05.2014).
<http://sgb.meb.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 01.05.2014).
<http://osym.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 27.06.2014).
<http://osym.gov.tr./istatistik>, (Erişim Tarihi: 27.06.2014).
www.osym.gov.tr. (Erişim Tarihi: 27.06.2014).
<http://ttkb.meb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 11.07.2015).

RESMİ YAYINLAR

Resmi Gazete, Sayı 25486, Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 08 Haziran 2004.
Resmi Gazete, Sayı 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği, 06 Mayıs 2010.
Resmi Gazete, Sayı: 10705, İlköğretim ve Eğitim Kanunu. 28 Mayıs 2014.
Resmi Gazete, Sayı: 12056, Devlet Memurları Kanunu. 23 Temmuz 1965.
Resmi Gazete, Sayı: 14574, Milli Eğitim Temel Kanunu. 26 Haziran 1973.
Resmi Gazete, Sayı: 21364, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı. Milletlerarası Antlaşma. 01 Ocak 1999.
Resmi Gazete, Sayı: 27573, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği. 06 Mayıs 2010.
Resmi Gazete, Sayı: 28758, Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği. 28 Mayıs 2014.
Resmi Gazete, Sayı: 29026, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Görevlendirmelerine İlişkin Yönetmelik. 28 Mayıs 2014.

SUNUMLAR

Aras Selda, Sözen Sinem, Türkiye, Finlandiya ve Güney Kore'de Öğretmen Yetiştirme Programlarının İncelenmesi, **Niğde Üniversitesi Kongre Sunumu**, Niğde, 2012,s.1-3

GAZETELER

Gülten Uçar, Uluslar Arası Bakalorya Okulları, **Eğitimde Reform Dersi Notları**, Yüksek Lisans Programı, Ankara Üniversitesi, Ankara,2008, s.1-5; Liselere Bakalorya Programı, Milliyet Eğitim, Milliyet Gazetesi, (Erişim Tarihi: 22.04.2014).
Liselere Bakalorya Programı, Milliyet Eğitim, Milliyet Gazetesi, Erişim 28.06.2014.

EKLER

EK-A Ölçek

Değerli Meslektaşım,

Bu ölçekle elde edilecek veriler yalnızca bu araştırma için kullanılacak olup, toplu olarak değerlendirilecektir. Bunun dışında her hangi bir kurum ya da kişilerle paylaşılmayacaktır. Araştırmanın amacına ulaşılabilmesi siz değerli meslektaşlarımın vereceği samimi yanıtlarına bağlıdır. Ankette sizden istenen, ankette yer alan ifadeleri dikkatle okuyarak size en uygun seçeneği işaretlemenizdir. Lütfen ankette yer alan ifadelerin tümünü yanıtlayınız.

Araştırmaya sağlayacağınız katkı ve ilginiz için şimdiden teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Tuncay SEVİNDİK

Tezi Hazırlayan
Erdoğan Yıldırım

İstanbul Gelişim Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Ana Bilim Dalı

Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olana (X) işareti ile işaretleyiniz

1.Cinsiyetiniz Bayan()Erkek()

2.Yaşınız (.....)

3.Medeni Durumunuz Evli ()Bekar()Boşanmış ()

4.Mezun Olduğunuz Fakülte()Eğitim Fakültesi ()Fen-Edebiyat()Mühendislik() Diğerleri [.....]

5.Meslekte Kaçınıcı Yılıdır?a)1-5b)6-10c)11-15d)16-20e)21 ve Üzeri

6.Kurumunuz Devlet okulu()Özel Okul()

7.Bu mesleği isteyerek mi seçtiniz?Evet()Hayır ()

1-Kesinlikle Katılmıyorum 2-Katılmıyorum 3-Kararsızım 4-Katılıyorum 5-Kesinlikle Katılıyorum

	Tüm Öğretim Kademelerinde;	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	Okullar yerel yönetimler tarafından finanse edilmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
2	Okullar yerel yönetimlerce denetlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
3	Okul ihtiyacı yerel yönetimlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
4	Okullara arsa tahsisi yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
5	Okul binaları yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
6	Yerelde gerçek, tüzel kişilere, vakıflara okul açma izni yerel yönetimlerce verilmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
7	Okullara büro, güvenlik, temizlik hizmeti yerel yönetimlerce verilmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
8	Okul materyalleri yerel yönetimlerce karşılanmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
9	Öğretim programları yerel yönetimlerce hazırlanmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
10	Okutulacak dersler yerel yönetimlerce planlanmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
11	Okutulacak ders kitaplarının içeriği yerel yönetimlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
12	Ders yılı süresi yerel yönetimlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
13	Tatil evreleri yerel yönetimlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
14	Okul türleri yerel yönetimlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
15	Okulların semt farkı fırsat eşitliği yerel yönetimlerce sağlanmalıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
16	Semt sakinlerini, okullara paydaş yapma etkinliği yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
17	Okulların yönetim birimleri yerel yönetimlerce belirlenmelidir.	( )	( )	( )	( )	( )
18	Okulların yönetim birimlerine görevlendirmeler yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
19	Okulların öğrenci kabul çevresi yerel yönetimlerce belirlenmelidir.	( )	( )	( )	( )	( )
20	Öğrencilerin okula başlama yaşı yerel yönetimlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
21	Öğrencilerin okul ihtiyaçları yerel yönetimlerce karşılanmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
22	Öğrencilerin öğrenme mekan donanımları yerel yönetimlerce planlanmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
23	Velilerin çocuklarına karşı olan sorumluluk bilincini geliştirecek etkinlikler yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
24	Velilerin okullarla olan iletişimlerini sağlayacak destek birimleri yerel yönetimlerce oluşturulmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
25	Öğrencilerin okul dışı gelişimlerini destekleyen birimler yerel yönetimlerce sağlanmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
26	Okula uyum sağlayamayan öğrenci rehabilite merkezleri yerel yönetimlerce kurulmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
27	Yerelde bulunan kurumların bünyelerinde ihtiyaca göre okul öncesi eğitim hizmeti yerel yönetimlerce verilmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
28	Zorunlu öğrenim sonrası öğrenciyi üst öğrenime yönlendirme yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
29	Zorunlu öğrenim sonrası öğrenciyi mesleki öğrenime yönlendirme yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
30	Öğrencinin üst ve mesleki öğrenim sonrası istihdam takibi yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
31	Öğrencinin üst ve mesleki öğrenim sonrası mesleki gelişimini sağlayacak imkanlar yerel yönetimlerce sunulmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
32	Kültürün korunması, çağın koşullarına uygun geliştirici etkinlikleri yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
33	Yetişkinlerin ihtiyaçlarına dönük programlar yerel yönetimlerce düzenlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
34	Çalışma hayatının dışında kalan bireylerin hayata bağlı olmasını sağlayan programlar yerel yönetimlerce düzenlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
35	Tüm öğretim kademelerinde görevli iş görenlerin ücretleri yerel yönetimlerce ödenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )

	Tüm Öğretim Kademelerinde;	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
36	İş görenlerin, sosyal yaşam standartlarını koruyacak projeler yerel yönetimlerce geliştirilmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
37	İş görenlerin, çalışma şartlarının düzenlemesi yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
38	İş görenler, üretim öncesi, sonrası karar süreçlerine katılımları yerel yönetimlerce sağlanmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
39	Yerel yönetimler, iş görenlerin üye oldukları sendikalara eşit mesafede iletişimde olmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
40	İş görenlerin, iş yerindeki mutluluklarını koruyucu düzenlemeler yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
41	İstihdam edilecek öğretmenlerin sayısı yerel yönetimlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
42	İhtiyaç duyulan branş, uzmanlık alanları yerel yönetimlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
43	Öğrencilerin, yükseköğretimde öğretmenlik bölümünü tercih etmeleri yerel yönetimlerce teşvik edilmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
44	Yerel yönetimler, öğretmenlik bölümü olan yüksek öğretim kurumlarıyla iletişimde olmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
45	Öğretmenlerin, istihdam süreçleri yerel yönetimlerce güvenceye alınmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
46	Öğretmenlerin istihdamı, öğrenci yoğunluklarına göre yerel yönetimlerce yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
47	Öğretmenlerin, sosyal ve özlük hakları gelişmiş dünya standartlarına uygun yerel yönetimlerce düzenlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
48	Öğretmenlerin, özgürce ifade etmelerini sağlayacak çalışma ortamı yerel yönetimlerce sağlanmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
49	Öğretmenlerin, mesleki yıpranmaları yerel yönetimlerce tespiti yapılmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )
50	Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayacak mesleki eğitim çalışmaları yerel yönetimlerce düzenlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
51	Mesleki eğitim çalışmalarının içeriği öğretmenlerce belirlenmelidir	( )	( )	( )	( )	( )
52	Yerel yönetimler öğretmenlerin mesleki eğitim çalışmalarını akademikve güvenilirliği tescilli kurumlarla yapmalıdır	( )	( )	( )	( )	( )

EK-B İzin Belgesi

T.C.
AVCILAR KAYMAKAMLIĞI
İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
(279038)

Sayı : 20485471/774.99/472158
Konu: Anket Çalışması İzni

15/01/2015

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
AVCILAR

İlgi : a) 15/01/2014 tarih ve 442987 evrak kayıt no'lu dilekçe.
b) İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 15/01/2015 tarih ve 770-99-110 sayılı yazısı.

İçemiz Vali Rıdvan Yenişen İlkokulu Sınıf Öğretmeni Erdoğan YILDIRIM'ın İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Tezli Yüksek Lisans Programı'nda kayıtlı olduğu ve "Okulların Belediyelere Bağlı Birim Olarak Kurumsal Görev Yapmada Öğretmenlerin Tutumları" konulu tezini hazırlamakta olduğu ilgi (b) yazıdan anlaşılmaktadır. Adı geçen söz konusu tezini hazırlamak üzere İlçemize bağlı özel ve resmi okullarda görevli öğretmenlere tez konusuna ilişkin anket çalışması uygulaması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Emin ENGİN
İlçe Millî Eğitim Müdürü

UYGUNDUR

.../01/2015

Hulusi DOĞAN
Avcılar Kaymakamı

Ek : 1 adet ilgi (a) dilekçe
1 adet ilgi (b) yazı

Bu evrakın 2015 Sayılı Kararı gereğince
5-8254 ile değiştirilerek tarih: 16.1.2015
MÜHÜR
EDİ GÖRÜLDÜ

E. UTLU
ŞEF

İlgili bilgi için EHF/UTLU (Şef)
Tel: (0 212) 509 54 55 D:1161
Faks: (0 212) 694 19 21

Çihangir Mah. Çiğdemli Cad. Hükümet Köşkü Kat:3
Avcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü
Elektronik Adı: www.avcilar.meb.gov.tr
e-posta: avcilar54@meb.gov.tr